

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

WAVE: Kadına Yönelik Şiddet Karşılaştırmalı Raporu: İtalya, İspanya ve Türkiye

Yazarlar: Rachel Palmén, Nuria Francoli, Angela Genova, Asuman Göksel, Laura Sales, Silvia Sansonetti ve Çiğdem Tozlu, Duygu Güngör ve Aslıhan Öztürk.

ÖZET

Bu karşılaştırmalı rapor, AB ve Türkiye'deki Sivil Toplum Örgütleri (STÖ'ler) arasında bilgi alışverişini güçlendirerek Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddetle (VAW) mücadelede katkıda bulunmayı hedefleyen WAVE projesinin bir parçası olarak geliştirilmiştir. AB mevzuatı ve uygulamalarını daha iyi tanıtmayı, aynı zamanda Kadına Yönelik Şiddeti önleme amaçlı eylemler/araçlar sunmayı hedeflemektedir. Amacımız kadına yönelik şiddetle mücadele politikaları ve eylemlerinin karşılıklı paylaşımını geliştirmek üzere İtalya, İspanya ve Türkiye'de kadına yönelik şiddetin karakteristik özellikleri konusunda bilgi birikimi arttırmaktır. Üç ülkedeki yasal çerçeveler, tanımlar ve uygulama sorunları incelenmiştir. İdari veriler ve nüfus araştırmalarını içeren mevcut veriler tanımlanmıştır. Üç ülkede kadına yönelik şiddetin mevcut durumu şiddetin yaygınlığı, sonuçları, tutumlar ve farkındalık açısından sunulmaktadır. Kadına yönelik şiddete karşı alınan kilit önlemler ile bunların gelişimi ve etkileri de incelenmiştir. Asıl odak noktamızı ise eğitim, farkındalık yaratma ve destek hizmetleri oluşturmaktadır. Bu kritik derecede önemli politika alanını etkilemeye yönelik kilit politika önerileri de geliştirilmiştir.

Bu Rapor, 'AB ve Türkiye arasında Sivil Toplum Diyalogu' Programı kapsamında, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen ve 2015-2016 yılları arasında uygulanan 'WAVE: Şiddete Karşı Kadınlar Ağı' projesi çerçevesinde oluşturulmuştur. Referans: TR2010/0135.01-01/339

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden sadece NOTUS sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti veya Avrupa Birliği Bakanlığı'nın görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz.

İçindekiler

Temel Bulgular	5
1. Giriş	11
1.1 Kavramsal Tanım ve Kapsam	12
2. Metodoloji.....	13
3. Yasal ve Kurumsal Çerçeve	15
3.1 Ulusal Yasal Çerçeve ve Tanımı	15
3.1.1 İtalya.....	17
3.1.2 İspanya	19
3.1.3. Türkiye.....	20
3.2 Suç Olarak Kabul Etme	22
3.3 Adli Takibat ve Arabuluculuk	23
3.3 Ana Kurumsal Aktörler	23
İtalya	24
İspanya.....	24
Türkiye	25
4. Mevcut Verilerin Tanımlanması	26
4.1 İdari Veriler	27
4.1.1 Ceza ve Ceza Yargılaması İstatistikleri.....	28
4.2 Nüfus Araştırmaları Tanımı	32
5. Kadına Yönelik Şiddetin Durumu	34
5.1 Yaygınlık.....	36
5.2 Sonuçlar	39
5.3 Tutumlar ve Farkındalık	42
5.3.1 Kadına yönelik şiddetin sıklığına ilişkin algılar	42
5.3.2 Arkadaş ve aile çevresinde aile içi şiddet mağdurları ile ilgili bilgiler	42
5.3.3 Aile içi şiddeti önlemeye ve aile içi şiddet vakalarında kadını korumaya yönelik kanunlar ve siyasi açıklamalardan haberdar olma seviyeleri.	42
5.3.4 Yakın zaman önce kadına yönelik şiddetle ilgili bir kampanya görmüş veya duymuş olma durumu ile ilgili mevcut bilgiler	44
5.3.5 Mağduru suçlama tutumları	45
6. Alınan Kilit Önlemler	45
6.1 Ulusal Eylem Planları	46
İtalya	46
İspanya	48
Türkiye	50
6.1.1 Mağdur Destek Hizmetleri	50
6.1.2 Failerle yapılan Çalışmalar.....	57
6.1.3 Eğitim	58
7. Kanunlar ve ulusal eylem planlarının uygulanması	62
8. Sonuçlar ve Temel Politika Önerileri	69
8.1 Sonuçlar	69
8.2 Türkiye'deki Karar Alıcılara Yönelik Öneriler	73

Kaynakça:	76
Ek 1: Araştırma Şablonu	83
Ek 2: İtalya, İspanya ve Türkiye'de son 20 yılda Kadına Yönelik Şiddet konusunda yürürlüğe giren En Önemli Yasal Reformlar:	90
Ek 3: Fiziksel / cinsel şiddetin Sonuçlarına ilişkin Veriler İtalya ve İspanya	92
Ek 4: Tutumlar ve Farkındalık Verileri İtalya ve İspanya	97
Ek 5: Kadın Dayanışma Vakfı (KDV) tarafından sunulan eğitimlerin listesi	99
Ek 6: Mağdur Destek Hizmeti İyi Uygulamaları	101
Ek 7: Farkındalık Yaratma Kampanyaları	104

Temel Bulgular

Yasal ve Kurumsal Çerçeve

- Türkiye'de kadına yönelik şiddeti düzenleyen ana hukuki kavram aile içi şiddet iken, İtalya ve İspanya'da toplumsal cinsiyete dayalı şiddet kavramı hakimdir.
- İtalya, İspanya ve Türkiye'de kadına yönelik farklı şiddet eylemleri cezalandırılmakta veya yasal suç muamelesi görmektedir. Örneğin, bir yetişkin veya çocuğun evliliğe zorlanması İspanya'da belli bir ceza gerektiren suç teşkil ederken, İtalya ve Türkiye'de etmemektedir. Ancak, Türkiye kanunlarında zorla evlendirme konusunda başka yaptırımlar sunulmuştur.
- İtalya, İspanya ve Türkiye'de aile içi şiddet vakalarında savcı tarafından cezai soruşturma başlatılabilmektedir. İspanya ve Türkiye'de cinsel şiddet için de aynı durum geçerlidir – ancak İtalya'da savcılar sadece daha ciddi vakalarda cezai soruşturma başlatabilmektedir.
- İtalya, İspanya ve Türkiye'de – İstanbul Sözleşmesi uyarınca, kadına yönelik şiddet vakalarında arabuluculuk ve uzlaştırma yasaklanmıştır.
- Kurumsal çerçeve üç ülke arasında önemli ölçüde farklılık göstermektedir. İspanya'da koordinasyon ve uygulama işlevlerinin izleme ve değerlendirme işlevlerinden net bir şekilde ayrılması, iki farklı organ ile oldukça iyi geliştirilmiştir durumdadır.

Mevcut Verilerin Tanımlanması:

- Polis idari verileri şiddet uygulayan taraf (fail) ve mağdurun cinsiyeti v, yaşı ve birbirleriyle olan ilişkilerini kapsamakta olup, bu bilgilerin istatistiksel raporlama işlemine eklenmesi gerekmektedir. İtalya, İspanya ve Türkiye'de bu veriler toplanıyor olmakla birlikte, kamuya açık olarak sunulmaları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. İtalya ve Türkiye'de bu kısımlara ayrılmış veriler kamuya açık olarak sunulmamaktadır. İspanya'da ise bu veriler yayınlanmaktadır.
- İtalya'da aile içi şiddet vakalarına ilişkin ulusal ceza yargılaması istatistikleri kamuya açık sunulmamaktadır. İspanya'da ise eş/partner tarafından uygulanan şiddete ilişkin ceza yargılaması istatistikleri toplanmaktadır ve kamuya açıktır. Türkiye'de –ceza yargılaması istatistikleri kamuya açık olmakla birlikte, aile içi şiddet içeren vakalar ayrı bir kategoride kaydedilmediği için mevcut herhangi bir veri bulunmamaktadır.
- İtalya, İspanya ve Türkiye'de kadına yönelik şiddetin yaygınlığı ve sonuçlarını tespit etmek için ulusal düzeyde çeşitli nüfus araştırmaları yürütülmüştür. Hepsinde de karşılaştırmaya yönelik sağlam temeller olduğu anlamına gelen FRA/WHO tanımı kullanılmıştır.

Kadına yönelik şiddetin durumu:

Yaygınlık:

- İtalya'da kadınların %27'si, İspanya'da ise %22'si 15 yaşından itibaren eşi veya eşi olmayan bir kişiden fiziksel ve/veya cinsel şiddet ya da tehdit görmektedir. Türkiye'de en az bir kez evlenmiş kadınların %36'sı 15 yaşından itibaren bir eş/partnerin şiddetine uğramaktadır.
- İtalya'da kadınların %5'i, İspanya ve Türkiye'de ise %3'ü 15 yaşından itibaren eşi olmayan bir kişiden cinsel şiddet görmektedir.
- İtalya'da kadınların %38'i, İspanya'da ise %33'ü 15 yaşından itibaren eşinden herhangi bir şekilde psikolojik şiddet görmektedir. Türkiye'de en az bir kez evlenmiş kadınların %44'ü herhangi bir şekilde psikolojik şiddet görmüştür.
- İtalya'da kadınların %18'i, İspanya'da %11'i ve Türkiye'de %27'si herhangi bir şekilde tacize uğramıştır.
- İtalya'da kadınların %13'ü, İspanya'da %8'i ve Türkiye'de %30'u herhangi bir şekilde ekonomik şiddete uğramıştır.
- Kadına yönelik fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin yaygınlığı ile ilgili mevcut araştırma veri örüntüleri bu şiddet türlerinin her üç ülkede de oldukça yaygın olduğunu, en düşük olarak İspanya, ardından İtalya ve en yüksek oranda Türkiye'de görüldüğünü göstermektedir.

Sonuçlar:

- Kadına yönelik şiddetin fiziksel sağlık üzerindeki etkileri İtalya, İspanya ve Türkiye'de benzer olma eğilimi gösterirken, kategoriler az da olsa farklıdır. Her üç ülkede de, vücutta görülen bere ve çizikler en yaygın yaralanma şeklidir.
- İtalya ve İspanya'da eş/partner tarafından uygulanan şiddete maruz kalmanın psikolojik sonuçları konusunda, en yaygın olarak adı geçen etki kaygıdır. Türkiye'de ise sinirli, stresli ve kaygılı hissetmek şiddetin en yaygın psikolojik sonuçlarıdır.

Tutumlar ve Farkındalık:

- Kadına yönelik şiddet sıklığı ile ilgili 'çok yaygın' olarak algılanma oranları İtalya'da %35, İspanya'da %31 seviyesinde olmak üzere yüksektir. Türkiye'de ise bu konuda mevcut veri yoktur.
- İtalya'da kadınların %34'ü, İspanya'da ise %59'u aile içi şiddetin önlenmesine yönelik kanunlar ve siyasi açıklamalardan haberdardır. Bu rakamlar, aile içi şiddet vakalarında kadını korumaya yönelik kanun ve siyasi açıklamalar sorulduğunda sırasıyla %41 ve %69'a yükselmektedir. Türkiye'de kadınların %80'inden fazlası koruyucu önlem ve cezalardan haberdar olduklarını belirtmiştir. Türkiye'de farkındalık seviyeleri okuryazarlık düzeyi ve coğrafi bölgelerle bağlantılı bulunmuştur.

Alınan Kilit Önlemler:

- Her üç ülkede de kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda temel araç olarak ulusal eylem planlarına (UEP) başvurulmaktadır. Bu planların kadına yönelik şiddeti hedef alma konusunda kapsamlı bir strateji sunma seviyesi ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Örneğin, İspanya ve Türkiye'de kapsamlı ve koordine politikalar sunulurken, İtalya'da durum farklıdır.
- Ülkenin kadına yönelik şiddeti hedef alma konusunda kapsamlı bir strateji sunup sunmadığına ilişkin temel göstergelerden biri karar vericilerin bu alanda çalışan kadın örgütlerine danışma, onları dinleme ve destek sunma düzeyidir. Bu danışma süreci İtalya ve Türkiye'de gerçekleşmemiş olup, İspanya'da ise sadece orta derecede görülmektedir.
- İtalya, İspanya ve Türkiye mağdur destek hizmetleri geliştirmiş olup, mağdurlara yasal, sosyal, psikolojik ve ekonomik yardım sunmaktadır. Her hükümetin yeterli kaynakları tahsis etme düzeyi ve uzmanların mağdurlara yardım sunmak için gerekli eğitimi alma derecesi ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Her üç ülke de bu alana daha fazla kaynak ayrılması ve uzmanların daha fazla eğitilmesinden fayda sağlayacaktır.
- Faillerle yapılmakta olan fiili çalışmalarla ilgili daha fazla araştırma gereklidir. Faillerle yapılan çalışmaların ulusal yönlendirici ilkeler veya yasal hükümlere nasıl dahil edileceği yönünde bilgiler mevcut olmakla birlikte, her üç ülkede de bu programların uygulamada nasıl işlediği konusunda bilgi eksikliği söz konusudur. Türkiye'de görüşmeler ve faillerle yapılan görüşmeler sırasındaki risk şekilleri hakkında gerçek endişeler dile getirilmiştir.
- İtalya'da aile içi şiddetle ilgili eğitimler yasal hükümler kapsamına alınmamaktadır. İspanya'da aile içi şiddetle ilgili eğitimler sağlık kuruluşlarındaki personel için yasal hükümler kapsamına alınmaktadır. Türkiye'de yasal hükümlerde bu alanda görev yapan hakim ve polis gibi kamu hizmeti çalışanları için eğitimin gerekli olduğu öngörülmektedir.
- İtalya'da cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı ulusal olağanüstü plan kapsamında mağdurlar ve/veya faillelere doğru bir şekilde yanıt verme becerileri ve olanaklarını geliştirmek için uzmanlara yönelik ihtisas ve yeterliliğe dayalı eğitim verilmesi öngörülmektedir, ancak şu ana kadar herhangi bir özel önlem planı veya finansmanı gerçekleştirilmemiştir.
- İspanya'da şu hizmet kolları için yeterliliğe dayalı eğitim ulusal eylem planı ve hedefleri kapsamına alınmıştır: idari adli personel, yargı ve kraliyet savcılık hizmeti üyeleri, güvenlik güçleri, öğretmenler, tıp öğrencileri, sağlık personeli ve sosyal hizmet görevlileri.
- Türkiye'de uzmanlara yönelik ihtisas ve yeterliliğe dayalı eğitime yargı organı personeli, halk eğitim merkezleri, il sosyal hizmetler ve eğitim müdürlükleri ile ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi) personeli

dahildir. Ancak, şiddet mağdurlarının yetkililerden yardım arayışına girdiği ve daha sonra öldürüldüğü vaka sayısının yüksek olması yargı organları ve kolluk kuvvetlerine yönelik eğitim ve farkındalık yaratma gerekliliğinin daha yüksek olduğuna dikkat çekmektedir.

Kanunlar ve ulusal eylem planlarının uygulanması:

- İtalya'da kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: düzenleyici çerçeve, koordinasyonun zayıflığı, yeterli finansmanın bulunmaması ve sunulan hizmet kalitesi açısından bölgesel farklılıkların yüksek olması, bunun yanında bu alanda çalışan sivil toplum örgütlerine verilen desteğin yetersiz olması.
- İspanya'da kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: ekonomik kriz gerekçesiyle haklı gösterilen bütçe kesintileriyle daha da şiddetlenen kaynak yetersizliği, sunulan hizmet kalitesi açısından bölgesel farklılıklar, şikayetlerin soruşturulması sürecinde gerekli özenin gösterilmemesi, başta eğitim olmak üzere farklı alanlardaki stereotipleri sorgulamaya yönelik önlemlerin gerektiği gibi uygulanmaması ve kanunlar ve politikaların etkisinin yeterli bir şekilde değerlendirilmemesi.
- Türkiye'de kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: finansal kaynak ve insan kaynakları yetersizliği, destek mekanizmalarının (sığınma evleri ve destek mekanizmaları) eksikliği ve yargı ve kolluk kuvvetleri yetkililerine yönelik cinsiyet eğitiminin yeterince verilmemesi. ŞÖNİM'ler sayı bakımında yetersiz kalmakta ve genelde merkezi konumlarda bulunmamaktadır. Engelli kadınlar ŞÖNİM'lere ulaşmamaktadır. Hizmet sunma kalitesi düşük kabul edilirken, eğitimli personel konusunda da gerçek bir eksiklik mevcuttur.
- Karşılaştırma açısından, İtalya'da kadına yönelik şiddet konusunda düzenleyici çerçevenin geliştirilmesi gerekirken; İspanya ve Türkiye'de mevzuat çerçevesi ile uygulama arasındaki açıklığa odaklanılmalıdır.
- Her üç ülke de şiddet sonucu hayatta kalan kadınlara yaşamsal destek sunan kadın sivil toplum örgütlerine daha fazla destek ve kaynak sağlanmasından fayda elde edecektir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadeleye yönelik politika girişimlerinin etkili olabilmesi için karar vericiler ile bu alanda çalışan sivil toplum örgütleri arasındaki diyalogun geliştirilmesi gerekir.

Terim ve Tanımlar Sözlüğü¹:

İdari Veri: İdari veriler kuruluşların idari süreçleri sonucunda elde edilen verilerdir. Bu bilgiler genellikle bir hizmet temini sırasında esas olarak sicil, kayıt tutma veya işlem gibi idari amaçlarla toplanan, araştırma veya istatistiksel amaçlı olmayan (araştırma verilerinin aksine) bilgilerdir. Birincil veya ham veri olarak kabul edilirler.²

Nüfus Verileri: Araştırmaya dayalı veriler, çoğunlukla yaygınlık olmak üzere aynı zamanda şiddetin görülme sıklığı, ağırlığı ve sıklığı konusunda da uygun bilgiler sunabilmektedir. Bu yaklaşım sorulara yanıt veren kişinin yaşamış olduğu herhangi bir şiddeti açıklama konusundaki istekliliğine bağlıdır. Eksik-bildirim uygulamanın odak noktasından bağımsız olarak tüm örneklem araştırmaları veya kamuoyu anketlerinde sıkça karşılaşılan, ancak özellikle kadına yönelik şiddet gibi hassas konularda öneme sahip olan bir durumdur.³

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet bir temel insan hakkı ihlalidir. Bir kişiye toplumsal cinsiyetine dayalı olarak yönlendirilen ve ayrımcılık teşkil eden şiddettir. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet kadın ve erkek arasındaki eşitsizliğin bir boyutudur ve cinsiyetler arası güç dengesizliğini sürekli hale getirir.⁴

Kadına yönelik şiddet: 'Kadına yönelik şiddet' bir insan hakları ihlali ve kadına yönelik bir ayrımcılık şekli olarak anlaşılmakta olup, kamusal ve özel alanda gerçekleşen, kadınların fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar görmesiyle sonuçlanan ya da sonuçlanması muhtemel olan, her türlü cinsiyet temelli şiddet eylemi veya bu eylemin yapılacağına dair tehdit ya da zorlama ve keyfi olarak özgürlüğün kısıtlanması eylemi anlamına gelmektedir.⁵

İstanbul Sözleşmesinde kadına yönelik şiddet "bir kadına karşı, kadın olduğu için yöneltilen veya kadınları orantısız bir biçimde etkileyen şiddet" olarak tanımlanmıştır.⁶

¹ Bu tanımlar EIGE tarafından üretilmiş çeşitli raporlardan alınmıştır.

² European Institute for Gender Equality, (EIGE). (2014a). Administrative data sources on gender based violence against women in the EU: Current status and potential for the collection of comparable data – technical analysis, Vilnius, EIGE. Available at: <http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/administrative-data-sources-gender-based-violence-against-women-eu-report>

³ <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/data-collection>

⁴ European Institute for Gender Equality, (EIGE). (2013a) Study on international activities in the field of data collection on gender-based violence across the EU, Luxembourg, Publications office of the European Union. S. 7.

⁵ Council of Europe (2011a). Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention), 2011. Article 3 s. 8.

⁶ Council of Europe, 2011a. Article 3 (d).

Ev İçi
Şiddet:

İstanbul Konvansiyonu Açıklama Raporu'nun 41'inci paragrafında şu ifadeye yer verilmiştir: “Ev içi şiddet temel olarak iki tür şiddetten oluşur: eş/partner veya eski eş/partnerler arasındaki eş/partner şiddeti ve genelde ebeveynler ile çocuklar arasında meydana gelen nesiller arası şiddet.” Ancak, 'ev içi şiddet' için genel kabul görmüş ve açık bir tanım genel anlamda yoktur.⁷

Aile İçi
Şiddet

Aile içinde kadın ve erkek aile bireylerine karşı uygulanan şiddete karşılık gelir.

Eş/Partner
tarafından
Uygulanan
Şiddet:

Eş/partner tarafından uygulanan şiddet eş/partner veya eski eş/partner tarafından gerçekleştirilen ve fiziksel saldırı, cinsel baskı, psikolojik istismar ve kontrol edici davranışlar dahil olmak üzere karşı tarafın fiziksel, cinsel veya psikolojik olarak zarar görmesine neden olan davranışlara karşılık gelir.⁸

Cinsel şiddet
(eş/partner
ilişkileri
dışında):

- Cinsel saldırı (tecavüz hariç):
Herhangi bir karşı koyma belirtisi göstermese bile rıza göstermeyen kadınlara karşı uygulanan tecavüz/cinsel olarak nüfuz etme dışındaki her tür cinsel ilişkiye karşılık gelir.⁹
- Tecavüz:
Her ne şekilde ve hangi yolla olursa olsun kadın vücudunda şiddet ve tehdide başvurarak veya serbest iradesiyle kabul edebilecek veya karşı koyamayacak durumda olan bir kadının istismar edilmesi, kandırılması veya oyuna getirilmesi yoluyla gerçekleştirilen herhangi bir cinsel olarak nüfuz etme eylemi.¹⁰
- Cinsel taciz:
Mağdurun kişilik onuruna saldıran ve düşmanca bir ortam yaratan istenmeyen fiziksel, sözlü veya sözlü olmayan cinsel nitelikte davranış. Cinsel taciz davranışları kaba hareketler, talepkâr cinsel iltifatlar, cinsel tatmin elde etme amaçlı tehdit veya zorlama, zorla dayatılan cinsel yakınlığı kapsar ancak bunlarla kısıtlı değildir. Cinsel taciz suçlu tarafın hareketinin taciz oluşturacağını bildiği veya bilmesi gerektiği bir davranıştır.¹¹

Israrlı takip:

Mağdurla kişinin yaşam tarzına ciddi şekilde zarar verecek ve hedeflenen kişide doğrudan, dolaylı olarak veya fiilen endişe, korku veya hasar uyandıracak şekilde yakınlık kurma çabasıdır. Israrlı takip özellikle mağdurun kişisel verilerini mal veya hizmet siparişi vermek veya üçüncü tarafların temasa geçmesini sağlamak, mağduru veya mağdurun yakını olan bir kişiyi tehdit etmek amacıyla kötüye kullanarak herhangi bir yolla ilişki kurmaya çalışarak gerçekleştirilir.¹²

⁷ Council of Europe, 2011a.

⁸ <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>

⁹ European Commission (2010b). Feasibility report to assess the possibilities, opportunities and needs to standardise national legislation on Violence against Women, violence against children and sexual orientation violence. Luxembourg, Publications Office of the European Union.

¹⁰ Hagemann-White, C., Katenbrik, J and Rabe, H. (2006). Combating Violence against Women: Stocktaking report on the measures and actions taken in Council of Europe Member States, Strasbourg, CoE, Directorate General of Human Rights
[http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/equality/03themes/violence-against-women/CDEG\(2006\)3_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/equality/03themes/violence-against-women/CDEG(2006)3_en.pdf)

¹¹ European Commission, 2010b.

¹² EIGE, 2014a.

1. Giriş

WAVE (Avrupa Şiddete Karşı Kadınlar Ağı) projesinin temel amacı AB ile Türkiye'deki Sivil Toplum Örgütleri (STÖ'ler) arasında bilgi alışverişini güçlendirerek, Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede katkıda bulunmaktır. Proje, Türkiye ve AB'deki sivil toplum örgütlerini bilgi ve deneyim alışverişinde bulunmak ve örgütler arasında sürekliliği olan bir iletişim kurmak için ortak konu başlıkları etrafında toplayan Sivil Toplum Diyalog programı tarafından finanse edilmiştir. Programın eş finansmanı ise Avrupa Birliğine Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından sağlanmıştır.

Projenin amacı STÖ'lere AB mevzuatı ve uygulamalarını tanıtmak, aynı zamanda Kadına Yönelik Şiddeti önleme amaçlı eylemler/araçlar sunmaktır. Projenin belirli hedefleri ise şöyledir: 1) proje ortağı ülkelerde kadına şiddetin karakteristik özellikleri konusunda bilgi birikimi arttırmak ve Türkiye, İtalya, İspanya arasında kadına şiddet karşıtlığı ile ilgili politikalar ve eylemlerin karşılıklı paylaşımını geliştirmek (2) konuya özel bir eğitim kılavuzu ve eğitimlerin sunulması yoluyla STÖ'lerin olanak ve yeteneklerini arttırmak; (3) karar vericiler ile STÖ'ler arasındaki diyalogu geliştirmek. Birlik İtalya, (FGB), İspanya (NOTUS, SURT) ve Türkiye (FWS, TSSA) menşeli ve kadına yönelik şiddet araştırmaları ve eğitimi konusunda uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerinden oluşmaktadır.

Son yıllarda, kadına yönelik şiddete verilen önem uluslararası politika ve hukuk alanlarında giderek artmıştır. Örneğin, 1993 yılında Birleşmiş Milletler Genel Meclisinin 1993 yılındaki genel kurul kararı ile uygulamaya koyduğu "Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi" ile "eşitlik, güvenlik, özgürlük, bütün insanların bedensel bütünlüğü ve insanlık onuru konusundaki hakların ve prensiplerin kadınlara her yerde uygulanmasının acil bir gereklilik" olduğu kabul edilmiştir.

Tartışmaya açık da olsa kadına yönelik şiddetle mücadele konusundaki en önemli uluslararası eylem 7 Mart 2011 tarihinde Avrupa Konseyi tarafından Strasburg'da onaylanan Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesidir (İstanbul Sözleşmesi). Sözleşmede kadına yönelik şiddet bir insan hakları ihlali ve kadınlara kadın oldukları için uygulanan toplumsal cinsiyete dayalı bir ayrımcılık şekli olarak tanımlanmıştır.

"Bu yasal açıdan bağlayıcı insan hakları anlaşması Devletlere şiddet faillerinin yargılanması ve hayatta kalan mağdurların korunmasını sağlayacak önlemlerle birlikte uzun vadeli önleyici tedbirler yoluyla şiddete karşı kapsamlı ve çok-disiplinli bir yanıt benimseme görevi vermektedir. 2014 Ağustos ayından bu yana yürürlükte olan, İstanbul Sözleşmesi şu anda kadına yönelik şiddet konusunda en kapsamlı uluslararası araçtır ve dünyadaki tüm Devletlerin kullanımına açıktır."¹³

Sözleşme şu ana kadar aralarında Türkiye, İtalya ve İspanya'nın da yer aldığı 19 ülke tarafından imzalanmış ve tasdik edilmiş olup, 39 ülke ise imzalamış ancak henüz tasdik etmemiştir.¹⁴

Sözleşmenin açıklama raporunda birçok Devletin kadına yönelik şiddetin kapsamını ölçme amaçlı araştırmalar yaptığına dikkat çekilmiştir. Metodolojiler farklılık gösterse de, bu

¹³ Heisecke, K ve Werner, S. (2014). Ending Violence Against Women and Girls: The World's Best Laws and Policies, Future Policy Award p2. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://worldfuturecouncil.org/fileadmin/user_upload/Future_Policy_Award/FPA_2014/fpa2014_brochure_en_final.pdf

¹⁴ İmza sahibi ülkelerin listelerine buradan ulaşabilirsiniz: <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures>

araştırmalar ülkeler genelinde, kadınların dörtte birinin yetişkinlik yaşamları boyunca en az bir kez fiziksel şiddet yaşadığını, onda birinin ise kuvvet kullanımını içeren cinsel şiddete maruz kaldığını ortaya koymaktadır. Israrlı takip de dahil olmak üzere şiddetin her şekline ait rakamlar %45'e kadar çıkmaktadır. Bu şiddet içeren eylemlerin çoğu kadınların yakın sosyal vrelerdeki erkekler, genellikle de eş/partner ve eski eşler/partnerler tarafından uygulanmaktadır. Ayrıca, raporda ikincil veri analizinde tüm kadınların %12 ila %15'lik kısmının 16 yaşından itibaren bir istismar ilişkisi yaşamış olduğunun öngörüldüğü bildirilmiştir.¹⁵

İstanbul Sözleşmesinde kadına yönelik şiddetle ilgili bilgi birikimini arttırmanın önemi vurgulanmaktadır. Dolayısıyla, madde 11 ile Devletler kadına yönelik her tür şiddetin önlenmesi ve bununla mücadele alanında politikalar ve eylemlerin etkili bir biçimde tasarlanmasının öncelikli adımı olarak kadına yönelik şiddetle ilgili veri toplamaya ve araştırmalar yürütmeye teşvik edilmektedir. Bu da politikalara kılavuzluk etmek ve politikaların uygulanma sürecini izlemek amacıyla sağlam karşılaştırmalı veriler elde edilmesi anlamına gelmektedir. Bu raporun oluşturulmasındaki amaç da budur.

1.1 Kavramsal Tanım ve Kapsam

Uluslararası metinlerde kadına yönelik şiddeti tanımlamak için kullanılan birçok farklı kavram bulunmaktadır. Bu alanda, tümü sadece farklı teorilerden oluşan bir grubu değil aynı zamanda politika ve yasal erveleri de yansıttığı için kullanılan farklı terim ve tanımlara ait ortak bir anlayış üzerinde uzlaşmak önemlidir.¹⁶ Bu alandaki farklı terimler ve kavramların gelişimi aynı zamanda araştırmalar ve sosyal tutumlarda kaydedilen ilerlemelerin de bir göstergesidir. Örneğin, 'ev içi şiddet' terimi kadına yönelik şiddetin kapsamını 'ev içi' alanla kısıtladığı için (rn. kamusal müdahale alanı olmanın ötesinde kişisel bir sorun gibi) eleştirilmiştir. Kadına yönelik şiddet birkaçını saymak gerekirse evde, işyerinde, sokakta olmak üzere birçok alanda meydana gelmektedir. Kilit kavramlarda mağdur ile fail arasındaki ilişkiyi belirlemek için de girişimler de bulunmuştur – rneğin eş/partner tarafından uygulanan şiddet ve aile içi şiddet şu anda yaygın biçimde tartışılan bir konudur. 'Kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet' kadınların temel insan haklarını ihlal eden sosyal bir sorun olduğu için, belirgin toplumsal cinsiyet boyutu giderek daha fazla oranda kavramın kritik bir bileşeni olarak kabul görmekte, dolayısıyla toplumun tüm alanlarında toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini pekiştirmektedir. Bu kavram "kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyete dayalı olma, kadın ve erkek arasındaki tarihsel dengesizliğini daha gözle görülür hale getirmeyi hedefleme niteliğini vurgular".¹⁷

Kadınlar ve geçen kızlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet aşağıdaki unsurlardan oluşur ancak bunlarla kısıtlı değildir:

- yakın ilişkilerde şiddet,
- cinsel şiddet (tüm kamusal ve özel yaşam alanlarında tecavüz, cinsel taciz ve saldırı dahil),
- insan ticareti,
- kölelik,

¹⁵ Avrupa Konseyi (2011b). Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (2011) İstanbul, Avrupa Konseyi. şu bağlantıdan ulaşılabilir: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800d383a>

¹⁶ EIGE, 2014a, s.20.

¹⁷ A.G.E.

- cinsel sömürü ve çocuk yaşta ve zorla evlendirme gibi cinsel sömürü gibi zarar verici uygulamalar,
- kadın sünneti,
- sözde 'namus' adına işlenen suçlar,
- internet üzerinden taciz gibi yeni ortaya çıkan taciz biçimleri,
- bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak teşvik edilen veya kolaylaştırılan farklı cinsel istismar biçimleri,
- ısrarlı takip ve sataşma.

Üç ülkede yukarıda verilen tüm şiddet biçimleri üzerine kapsamlı bir karşılaştırmalı çalışma geliştirmek bu proje kapsamının ötesindedir. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin çok farklı biçimleri olduğunu kabul etmekle birlikte, aşağıdaki alanlara odaklanarak çalışmamızı yürüttük:

- eş/partner tarafından uygulanan şiddet,
- tecavüz, cinsel taciz ve cinsel saldırı dahil olmak üzere cinsel şiddet (eş/partner tarafından uygulanan şiddet dışında)
- ısrarlı takip.

2. Metodoloji

Bu raporu geliştirmek amacıyla bilgi toplamak ve bu bilgileri analiz etmek için bir çift izleme yaklaşımı uygulanmıştır. Her bir ülkeye ait karşılaştırılabilir bilgiler toplanmasını sağlamak için bir araştırma şablonu geliştirilmiştir. Araştırma şablonunda aşağıdaki alanlar ele alınmıştır:

- Ulusal yasal çerçeve
- Ülkede uygulanan kadına yönelik şiddet yasal tanımı
- Her bir ülkedeki idari veriler ve kaynakların tanımı
- Her bir ülkedeki nüfus araştırmalarının tanımı
 - Ülkede kadına yönelik şiddetin durumu
 - Yaygınlık
 - Sonuçlar
- Tutumlar ve Farkındalık
- Kadına Yönelik Şiddete karşı alınan kilit önlemler, bunların gelişimi ve etkileri
 - Eğitim
 - Farkındalık Yaratma
 - Mağdur destek hizmetleri¹⁸

Ulusal uzmanlar araştırma şablonlarına kendi ülkeleriyle ilgili bilgileri ve kullanılan ana kaynakları girmiştir. Süreç ilave masaüstü araştırmalar yoluyla takviye edilmiştir. Kullanılan ana kaynaklar şunlardır: Avrupa Konseyi 2014 izleme raporu¹⁹, çeşitli EIGE raporları²⁰ ve 2014 FRA araştırması²¹ ve veri araştırmacısı²². İlk kaynak bir karşılaştırmalı

¹⁸ Araştırma şablonu için bkz. Ek 1.

¹⁹ Hagemann-White, C. (2014). Analytical study of the results of the 4th round of monitoring the implementation of Recommendation Rec (2002)5 on the protection of women against violence in Council of Europe member states, CoE, Strasbourg. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/Docs/Analytical%20Study%20ENG.pdf>

²⁰ Bu alandaki çalışmaların genel taslağı için bkz. <http://eige.europa.eu/gender-based-violence>.

raporda İtalya, İspanya ve Türkiye olmak üzere her üç ülkeyi de kapsamıştır. EIGE raporları ve FRA araştırma verileri sadece İtalya ve İspanya'yı kapsamaktadır. Türkiye için son iki kaynaktan alınan veriler WHO'nun şiddet tanımının kullanıldığı 2014 Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması ile karşılaştırılmıştır. Ulusal düzeyde yapılan diğer araştırmalar her üç ülkeye ait önemli bilgiler sunmuştur.²³

Avrupa Konseyi direktifinde insan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokrasi ile ilgili standartların belirlenmesi ve teşvik edilmesine odaklanılmıştır. Dolayısıyla, araştırma faaliyetleri bu direktif bağlamında yürütülmekte olup, üye ülkelerin Avrupa Konseyi standartlarına uygunluğunun izlenmesine odaklanılmıştır. Avrupa Konseyi 1990'lı yıllardan bu yana kadının şiddete karşı korunmasını teşvik etmek için bir dizi girişim üstlenmiştir. Bu girişimler arasında öncelikle 2002 yılında kadının şiddete karşı korunması konusunda üye devletlere yönelik Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu (Rec(2002)5) sayılı Tavsiye Kararının uygulamaya konması gösterilebilir. Bu önerinin yerini şu anda kanuni olarak bağlayıcı olan Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) almış durumdadır.

'Avrupa Konseyi üye ülkelerinde Kadının korunmasına ilişkin Rec(2002)5 sayılı tavsiye kararı uygulamasını izleme sürecinin 4'üncü tur sonuçlarına ilişkin analitik çalışma' 2013 yılına ait sonuçlar ve izleme çerçevesinin oluşturulmasından bu yana görülen gelişmelerin karşılaştırmalı analizini sunmaktadır. Düzenli izlemenin amacı şöyledir:

"kadına yönelik şiddeti önleme ve mücadele etme mevzuatı ve politikaları, destek hizmetleri ve şiddet gören kadınların korunması, şiddet uygulayan faillere yönelik programlar, kamusal farkındalık ve medya, eğitim ve öğretim çalışmaları yoluyla önleyici girişimler alanlarında ve veri toplama ve araştırma alanında milletler arası karşılaştırılabilir önlemlere dayanan sayısal bir ilerleme taslağı sunmak." (Hagemann-White, 2014:4).

Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE) 2007 yılında kurulmuş bir AB ajansıdır. Bu enstitünün kuruluşu kadına yönelik şiddet alanı da dahil olmak üzere cinsiyet eşitliği konusunu AB gündeminde üst sıralara taşımıştır.²⁴ EIGE'nin kadına yönelik şiddet çalışmaları aşağıdaki alanlara odaklanmıştır:

- AB'de toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili İdari Veriler
- Cinsiyet eşitliği indeksinde Şiddet Etki Alanı
- Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Toplumsal cinsiyet istatistikleri, araştırma yöntemleri, araçlar ve iyi uygulamalar, farkındalık yaratma
- Aile İçi Şiddet/ kadınlara – aile içi şiddet mağdurlarına yönelik Destek Hizmetleri
- Kadın Sünneti
- Cinsel Şiddet

Kadına yönelik şiddet alanında çeşitli raporlar ve bilgi formları ortaya çıkarmış ve

²¹ European Fundamental Rights Agency, (FRA). (2014). Violence against Women: An EU-wide survey. Main results. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

²² Bkz. <http://fra.europa.eu/DVS/DVT/vaw.php>

²³ Kullanılan temel araştırmaların açıklaması için lütfen tablo 4'e bakınız.

²⁴ <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/eige-studies>

özellikle idari verilerin eşleştirilmesi²⁵, kadın sünneti²⁶ ve aile içi şiddetin önlenmesine ilişkin iyi uygulamaların eşleştirilmesi alanlarında Avrupa'da kadına yönelik şiddetin karşılaştırmalı bir tablosunun oluşturulması konusunda önemli bir itici güç oluşturmuştur.²⁷

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA) 2012 yılında 27 AB Üyesi Ülkede ve Hırvatistan'da toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konusunda bir araştırma yapmıştır.²⁸ İlk kez AB'de kadınların şiddet deneyimleri konusunda karşılaştırmalı veriler toplanmıştır. Araştırma bulguları, tüm AB Üye Ülkelerinden, görüşülen kişilerin rastgele örneklem esasına göre seçildiği, 42.000 kadınla yapılan görüşmelere dayandırılmıştır. Dolayısıyla bulgular 18-74 arası ve AB'de yaşayan kadınların deneyimleri ve düşüncelerinin temsili niteliğindedir. Fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet, çocukluk çağında mağduriyet, cinsel taciz ve ısrarlı takip, bunun yanında internet ortamında istismar ile ilgili sorular sorulmuştur. Görüşülen tüm kadınlara farklı şiddet biçimleri ile ilgili kişisel deneyimleri, belli şiddet biçimlerini yaşama sıklıkları ve bu şiddetin yaşamları üzerinde doğurduğu sonuçlar sorulmuştur. Polise bildirme ve bildirmeme durumu ile kadınların destek hizmetlerinden faydalanma durumu ile ilgili bilgiler de toplanmıştır.

3. Yasal ve Kurumsal Çerçeve

Temel Bulgular:

- Türkiye'de kadına yönelik şiddeti düzenleyen ana hukuki kavram aile içi şiddet iken, İtalya ve İspanya'da toplumsal cinsiyete dayalı şiddet kavramı hakimdir.
- İtalya, İspanya ve Türkiye'de kadına yönelik farklı şiddet eylemleri cezalandırılmakta veya yasal suç muamelesi görmektedir. Örneğin, bir yetişkin veya çocuğun evliliğe zorlanması İspanya'da belli bir ceza gerektiren suç teşkil ederken, İtalya ve Türkiye'de etmemektedir. Ancak, Türkiye kanunlarında zorla evlendirme konusunda başka yaptırımlar sunulmuştur.
- İtalya, İspanya ve Türkiye'de aile içi şiddet vakalarında savcı tarafından cezai soruşturma başlatılabilmektedir. İspanya ve Türkiye'de cinsel şiddet için de aynı durum geçerlidir – ancak İtalya'da savcılar sadece daha ciddi vakalarda cezai soruşturma başlatabilmektedir.
- İtalya, İspanya ve Türkiye'de – İstanbul Sözleşmesi uyarınca, kadına yönelik şiddet vakalarında arabuluculuk ve uzlaştırma yasaklanmıştır.
- Kurumsal çerçeve üç ülke arasında önemli ölçüde farklılık göstermektedir. İspanya'da koordinasyon ve uygulama işlevlerinin izleme ve değerlendirme işlevlerinden net bir şekilde ayrılması, iki farklı organ ile oldukça iyi geliştirilmiştir durumdadır.

3.1 Ulusal Yasal Çerçeve ve Tanımı

²⁵ EIGE, 2014a.

²⁶ <http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/estimation-girls-risk-female-genital-mutilation-european-union-report>

²⁷ <http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/preventing-domestic-violence-good-practices>

²⁸ Lütfen Avrupa Temel Haklar Ajansına bakınız (2014).

“REC (2002)5 sayılı Tavsiye Kararının II Numaralı Paragrafında üye devletlere: “İster devlet tarafından ister özel kişiler tarafından işlenmiş olsun devletlerin şiddet eylemlerini önleme, soruşturma ve cezalandırma ve mağdurlara koruma sağlama konusunda gerekli özeni gösterme sorumluluğu olduğunu kabul etme” çağrısında bulunmaktadır. İstanbul Sözleşmesinin maddi hukuka ilişkin 5'inci Bölümünde de bu yükümlülük dile getirilmekte, Taraflar özellikle bu şiddet biçimlerinden her birinin kasten işlenmesi durumunda suç teşkil ettiğinden emin olmak için gerekli yasama önlemleri ve diğer önlemleri almakla yükümlü kılınmaktadır.”²⁹

AB genelinde kadına yönelik şiddet mevzuatının özellikleri konusunda herhangi bir homojenlik bulunmamaktadır. Hagemann-White (2014) Avrupa Konseyi'nin 'kadına yönelik şiddet faillerini cezalandırma konusunda gerekli özeni gösterme yükümlülüğü'nü geliştirme ve düzenleme faaliyetleri bu tip eylemlerin suç teşkil ettiği ve soruşturma nedeni olduğu yasama reformları ve politikaları için itici güç oluştururken, Avrupa hukuk sistemlerinin çeşitliliği ceza kanunu çerçevesinin belirlenmesi ve uygulanmasında farklı yaklaşımlara neden olmaktadır. Örneğin, bu durum her bir şiddet biçiminin, hukuki tanım toplumsal cinsiyete atıfta bulunsun ya da bulunmasın ceza gerektiren suç olarak adlandırılıp adlandırılmamasını etkilemektedir.³⁰

İtalya, İspanya ve Türkiye'de kadına yönelik şiddeti düzenleyen temel hukuki kavramlara ilişkin karşılaştırmalı yaklaşım çeşitli seviyelerde benzerlik ve farklılıkları açığa çıkarmaktadır. Örneğin, Türkiye'de aile içi şiddet kadına yönelik şiddeti düzenleyen temel hukuki kavramdır. Bu durumda, fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet biçimleri de tanım kapsamına girmekle birlikte, aynı evde yaşasın ya da yaşamasın aile bireyleri veya aile bireyi gibi kabul edilen kişiler veya akrabalar arasında meydana gelen şiddet olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de aile içi şiddet, belli bir kanun maddesine bir Kadına yönelik Şiddet tanımı eklenmesine –örn. şiddetin kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulandığı veya kadınları orantısız olarak etkilediği kabul edilmesine rağmen, toplumsal cinsiyet boyutuna atıfta bulunulmadan tanımlanmaktadır. Öte yandan, İtalya ve İspanya, İtalya'da aile içi şiddete özel olarak odaklanılmış olmakla birlikte, bu alandaki temel hukuki kavramlar olarak toplumsal cinsiyet şiddeti (İtalya) veya toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (İspanya) kavramlarını kullanmaktadır. Bu yaklaşım ile, kadın ve erkek arasındaki eşitsiz güç ilişkilerinin vurgulandığı, toplumsal cinsiyet boyutuna sahip bir kadına yönelik şiddet tanımı açıkça yapılmaktadır. İspanya'da bu kavramın kapsamı eş/partner ilişkisi (mevcut veya eski) ile sınırlıdır, dolayısıyla mağdur ile failin birlikte yaşayıp yaşamamasına bakılmaksızın 'aile bireyleri'ne göre çok daha spesifiktir.

²⁹ Hagemann-White, 2014, s.14.

³⁰ Hagemann-White, 2014, s.19.

	İtalya	İspanya	Türkiye
Genel Hukuki Kadına Yönelik Şiddet Tanımı:	<p>"Aile içi şiddet" kavramına özellikle odaklanılan "Toplumsal cinsiyet şiddeti" İtalya'da kadına yönelik şiddeti düzenleyen temel hukuki kavramdır. "ciddi düzeyde veya süreklilik içeren failin mağdur ile aynı evi paylaşıyor veya paylaşmış olup olmadığına bakılmaksızın aile veya hane içerisinde ya da ilgili kişiler arasında, mevcut durumda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik bir veya daha fazla şiddet eylemi" olarak tanımlanmaktadır.</p>	<p>"Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet" İspanya'da kadına yönelik şiddeti düzenleyen temel hukuki kavramdır. Şu şekilde tanımlanmaktadır: "ayrımcılığın erkeğin kadın üzerindeki eşitsiz konumu ve güç ilişkilerinin dışavurumu olarak, şu anda veya geçmişte eşi olan ya da olmayan, birlikte yaşama durumu olmasa dahi benzer etkinlik ilişkileri ile birbirine bağlı olan kişiler tarafından kadına karşı uygulanan şiddet." İspanya'da yasal çerçevede toplumsal cinsiyet ifadeleriyle açıkça üzerinde durulan tek kadına yönelik şiddet biçimidir.</p>	<p>"Aile İçi Şiddet" Türkiye'de kadına yönelik şiddeti düzenleyen temel hukuki kavramdır. Aile içi şiddet "şiddet mağduru ve şiddet uygulayana aynı haneyi paylaşmasa da aile veya hanede ya da aile mensubu sayılan diğer kişiler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet" olarak tanımlanmıştır. Kadına yönelik şiddet ise şu şekilde tanımlanmıştır: "kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları orantısız olarak etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış". Şiddet ise "kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesi ya da acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış" olarak tanımlanmıştır.</p>

Tablo 1: İtalya, İspanya ve Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddete ilişkin genel hukuki tanımlar.

Aşağıdaki bölümde İtalya, İspanya ve Türkiye'de uygulama olan mevcut yasal çerçevelerin kısaca detaylarını vereceğiz.³¹

3.1.1 İtalya³²

İtalya'da kadına yönelik şiddete karşı mevcut temel hukuki araç 15 Ekim 2013 tarihli 119 sayılı "Güvenlik ve kadına yönelik şiddetle mücadele ve illerin zorunlu yönetimi konulu Acil Durum Yönetmeliği" olup yönetmelikte ısrarlı takip ve toplumsal cinsiyete dayalı

³¹ Son 20 yılda yapılan hukuki reformların detaylı açıklaması için lütfen ek 2 kısmına bakınız.

³² Bu bölüm büyük ölçüde "Taking action against gender-related killings of women and girls" – Italy (Kadınlar ve kızların toplumsal cinsiyete bağlı olarak öldürülmesine karşı harekete geçme başlıklı çalışmada verilen en iyi uygulamalarla ilgili bilgiler ve kadınlar ve kızların toplumsal cinsiyetle ilişkili öldürülmesi durumunda Suçu Önleme ve Ceza Yargılama Komisyonu kararı uyarınca yapılan soruşturma ve yasal takibata dair diğer ilgili bilgilerden alınmıştır. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/IEGM_GRK_BKK/Italy_reply_for_publication.pdf

mücadelenin önleme, cezalandırma ve koruma yoluyla ele alınmasına yer verilmiştir. Bu alanda bulunan temel düzenleyici kanundur.

Cezalandırma konusunda ağırlaştırıcı durumların meydana gelip gelmemesi dikkate alınmıştır. Örneğin, birlikte yaşanan veya birlikte yaşanmayan eş tarafından işlenen suçlara daha ciddi cezalar verilmektedir. Özellikle savunmasız kişilere karşı işlenen suçlar (örn. hamile kadın) ve 18 yaş altı bir çocuğun şiddete tanık olması durumunda daha ciddi cezalar üzerinde durulmaktadır.

Önleme konusunda:

- ceza polisi savcının yetkilendirmesi üzerine ihtiyati tedbir alma seçeneğine sahiptir. Bu tedbir, belli suçları (cinsel şiddet, reşit olmayan bir çocukla cinsel ilişki, reşit olmayan bir çocuğu istismar etme, grup halinde cinsel şiddet dahil) işleme eyleminden yakalanan kişinin aile evinden acil olarak uzaklaştırılmasını da içerebilir. Suç oluşturan davranışların tekrarlanacağı, dolayısıyla mağdurun yaşamı veya bütünlüğünün ciddi bir biçimde tehlikeye atılacağını akla getirecek gerekçeler olması halinde bu durum meydana gelebilir.
- Aile içi şiddet bağlamında kötü muamele veya kasten ağır yaralama suçlarının işlenmesi ve emniyet yetkililerine bildirilmesi durumunda emniyet müdürü tarafından önleyici tedbir alınabilir. Mağdurdan herhangi bir şikayet gelmemesi durumunda bile, emniyet müdürü soruşturma makamlarından yeterli bilgi alıp, olaylardan haberdar edilen kişilerin ifadesini aldıktan sonra suçu işleyen kişiye ihtarda bulunabilir.
- Diğer önleyici tedbirler arasında silah taşıma yasağı, trafikten uzaklaştırma veya elektronik izleme gösterilebilir.
- İçişleri Bakanlığının Parlamento'ya sunduğu yıllık raporlara toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili bir bölüm eklemesi gerekir.

Ayrıca, mağdurların aile içi şiddetten korunması konusunda da önemli tedbirler sunulmaktadır. Daha özel belirtmek gerekirse:

- Duruşmalarda mağdurların daha iyi korunması
- Soruşturma ve yasal kovuşturmalarda şeffaflığın garanti altına alınması:
 - emniyet yetkilileri, sağlık kuruluşları ve kamu kurumları şiddeti önleme merkezlerini belli suçların (örn. cinsel suç ve çocuk pornografisi) mağdurlarından haberdar etmekle veya bunların merkezlerle irtibatını sağlamakla yükümlüdür.
- Koruma kapsamı yabancı mağdurları da içerecek şekilde genişletilmektedir

Diğer önemli kanunlar şöyledir:

- 8 Nisan 2001 tarihli 154 sayılı Kanuna aile içi şiddetle mücadele ve geçici de olsa mağdurun korunmasına yönelik yenilikçi araçlar içeren 'aile ilişkilerinde şiddete karşı önlemler' dahil edilmiştir.
- 23 Nisan 2009 tarihli ve 39 sayılı Kanun ise 'ısrarlı takip' adlı spesifik bir suç ve bunun yanında mağdur tarafından talep edilmesi durumunda emniyet müdürünün uygulayabileceği 'uyarı' gibi önleyici bir tedbir ortaya koymuştur.

3.1.2 İspanya

İspanya'da kadına yönelik şiddete karşı temel hukuki araç 28 Aralık tarihli 1/2004 sayılı Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı Kapsamı Koruma Tedbirleri Kanunudur (İspanya Kadına Yönelik Şiddet Kanunu). Kanunun 'Avrupa'da kadına yönelik eş/partner şiddeti konusunda en gelişmiş kanunlardan biri' olduğu ifade edilmiştir.³³ Açıkça cinsiyetçi bir analiz ve hayatta kalanların hakları perspektifini kapsarken, aynı zamanda ceza yaptırımlarının yanında önleyici ve koruyucu tedbirler de içermektedir.³⁴ Kanunda toplumsal cinsiyete dayalı şiddet eş/partner tarafından uygulanan şiddetin eşdeğeri olarak belirlenmiştir. Kanunun amacı kadına mevcut veya eski eşleri ya da birlikte yaşayarak ya da yaşamadan benzer bir duygusal ilişki içinde bulunduğu veya eskiden olduğu erkekler tarafından uygulanan şiddetle mücadele etmektir.

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet sadece özel alanı etkilemekle kalmayıp aynı zamanda toplum içindeki eşitsizliği gösteren bir sorun olarak tanımlanmaktadır. Şiddet kadına sadece kadın olduğu ve saldıran kişiler tarafından asgari özgürlük, saygı hakları ve karar alma kabiliyetinden yoksun kabul edildiği gerçeğinden dolayı uygulanmaktadır.

Kanunun amacı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet sorununa kapsamlı ve çok-disiplinli bir tepki sunmaktır. Kanunun temel faaliyet alanları şöyledir:

- Eğitim, reklam ve medya, sağlık sistemi gibi çok farklı alanlarda farkındalık yaratma ve tespit önlemleri.
- Toplumun bütününe hedefleyen farkındalık yaratma kampanyaları.
- Mağdurlar ve çocuklarının şiddet içeren ilişkilere son verebilmesi ve yaşam projelerini yeniden kazanabilmeleri amacıyla haklarının tanınması: bilgi edinme hakkı, bütünsel sosyal yardım, çalışma ve Sosyal Güvenlik hakları, ekonomik haklar (etkin işgücü bütünleştirme geliri, koruma evleri ve yaşlılara yönelik kamusal bakım evlerine öncelikli ulaşma imkanı) ve diğer haklar (şiddet durumunda şikayetçi olma, koruma emri talep etme, ceza yargılamasının bir parçası olma hakkı).
- Yabancı kadınların özel hakları.
- Mağdurların korunması, desteklenmesi ve güvenliğine yönelik kurumsal katılım ve kamu politikaları açısından bütünsel bir sistem kurulması.
- Mağdurlara yönelik fiziksel ve psikolojik hasarlara karşı cezai koruma.
- Acil durum ve uzun süreli koruma emirleri çıkarılmaktadır.
- Ulusal düzeyde ceza ve hukuk davası konularında yetkiye sahip olan ve kadına yönelik şiddet alanında uzmanlaşmış - toplumsal cinsiyete dayalı şiddet sonucu hayatta kalanların ihtiyaçlarına duyarlı olan ve hızlı bir yargı süreci sunabilen mahkemeler oluşturulmuştur.

İlgili hakların tanınması suçlanan sanığın bulunması veya mağdur lehine mahkeme koruma emri çıkarılması kararına bağlıdır. Bu haklar savcılık makamının davacının toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru olduğunu gösteren kanıtlar ortaya koyan bir

³³ Heisecke & Werner, 2014.

³⁴ A.G.E.

raporuna istinaden, mahkemenin koruma kararının hala yürürlükte kalması şartıyla istisnai olarak da uygulanabilirler

Katalonya'da kadınların cinsiyetçi şiddeti önleme hakkı ile ilgili 24 Nisan tarihli 5/2008 sayılı Kanun'dan söz etmek faydalı olacaktır (Katalonya Kadına Yönelik Şiddet Kanunu). Bu Katalonya'da uygulanan ve İspanya kanunlarını tamamlayan kanundur. Kanunda eş/partner ve 'başkaları' tarafından farklı alanlarda uygulanan şiddeti kapsayan yenilikçi bir tanım kullanılmaktadır. Kanun "cinsiyetçi şiddeti" (bazen "erkek kaynaklı şiddet" olarak tercüme edilir) şu şekilde tanımlar: "kadına karşı erkeğin kadın üzerindeki gücünü kutsal kabul eden bir ilişki sistemine yol açan ayrımcılık ve eşitsizliğin göstergesi olarak uygulanan şiddet". Bu ifade fiziksel ve psikolojik şiddet, cinsel şiddet ve cinsel istismar ile ekonomik şiddet gibi farklı şiddet biçimlerini kapsar. Ayrıca, kanunda cinsiyetçi şiddetin ilişki, aile, istihdam, sosyal ve topluluk alanları olmak üzere farklı alanlarda meydana gelebileceği belirtilmektedir.

Kanunun temel faaliyet alanları şöyle açıklanmıştır:

- Kanun ile önleme, tespit, öğretim, uzmanların eğitimi, sosyal medya ve eğitim sisteminde önleyici programlar alanında cinsiyetçi şiddetin kökünü kazımaya yönelik geniş kapsamlı kamu politikaları tesis edilmiştir. Araştırma ve sosyal farkındalık girişimlerinin teşvik edilmesi gibi faaliyetler de mevcuttur.
- Kanunda cinsiyetçi şiddet durumunda kadınların sahip olduğu bir haklar listesi kabul edilmektedir: gerçek ve etkili koruma, hukuki tedbir ve dikkat hakkı, sağlık, ekonomik haklar (barınma, asgari gelir, tazminat vb.), meslek ve mesleki eğitim, Kapsamlı Yardım ve Toparlanma Ağının kamusal ve ücretsiz hizmetleri.
- Katalan Hükümeti Yönetimi bir kadının ölümü veya ciddi şekilde yaralanması vakalarında cinsiyetçi şiddete karşı yapılan yargılamalarda ilgili taraflardan biri olarak ortaya çıkabilmektedir.

Kanun metni, belli kaynaklara ulaşmak için durumun cezai olarak belgelendirilmesini (örn. koruma emri) gerektirmediğinden, şiddet durumlarının tespit edilmesine yönelik kapsamı genişletmektedir.

Spesifik durumlarda bulunan kadınlar üzerinde durulduğu için, kanun konuya kesişimsel bir yaklaşım getirmektedir: örn. göç, fuhuş, kırsal alanlarda ikamet, ileri yaşta kişiler, transeksüeller, engellilik, insan immünyetmezlik virüsü (HIV), Roma etnik grupları, hapisteki kadınlar ve kadın sünneti tehdidi altında olan kadınlar.

3.1.3. Türkiye

8 Mart 2012 yılında meclisten geçen 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair Kanun Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadele etme amaçlı temel hukuki araçtır. Şiddet mağdurları, fail ve potansiyel failere yönelik önleyici ve koruyucu tedbirler Kanunda detaylı olarak belirlenmiştir. Kanunda öngörülen tedbirler sadece fiziksel şiddete karşı değil aynı zamanda cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddeti ve

tek taraflı ısrarlı takibi de kapsayacak biçimde tanımlanmaktadır. Hedef kitlenin kapsamı tüm kadınlar (medeni durumuna bakılmaksızın), çocuklar, aile bireyleri ve taciz mağdurlarını içerecek şekilde genişletilmiştir.

6284 sayılı Kanun şu yenilikleri içermektedir:

- koruma emrini ihlal edenler üç gün ila on gün arası (tekrarlayan suçlarda 15-30 gün) hapis cezasına tabi tutulacaktır;
- kolluk kuvvetlerine yakın zaman önce, mağdur korumaya ihtiyaç duyduğu ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde tedbir kararı alma yetkisi verilmiştir (dolayısıyla, aile mahkemesine veya savcılık yetkililerine başvurma imkanının olmadığı durumlarda emniyet yetkilileri de koruyucu tedbirler alabilecektir);
- mağdurların korunmasına yönelik farklı yöntemler mevcuttur, örneğin şiddet uygulayan tarafın eve gitmesini engellemek için uzaklaştırma kararı çıkarılması, failin sahip olduğu tüm silah ve benzeri araçları emniyet yetkilileri veya işverenine teslim etme zorunluluğunun getirilmesi, faile mağdurun işyerinden uzak durma zorunluluğu getirilmesi ve talep etmesi durumunda mağdurun farklı bir yere yerleştirilmesi;
- Failler yasaklama emirlerini ihlal etmelerinden dolayı altı aya kadar zorlama hapsi ile karşı karşıya kalabilmektedir;
- Kanun faillerin izlenmesi ve mağdurların yetkililere haber verebilecek biçimde uyarılmasına yönelik teknolojik cihazlar ve elektronik kelepçe kullanımına olanak tanımıştır;³⁵
- koruyucu ve önleyici tedbir kararları haftasonu ve resmi tatil günlerinde de çıkarılabilmektedir.

Ayrıca, 6284 sayılı Kanunda:

- şiddetin önlenmesi, koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkili bir biçimde uygulanmasına yönelik hizmet sunmak ve bu hizmetlerin izlenmesi için nitelikli personelin istihdam edildiği Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin (ŞÖNİM'ler) kurulması da düzenlenmektedir. ŞÖNİM'ler yedi gün yirmi dört saat esasına göre çalışırken, usul ve esasları düzenlenmiştir.³⁶

Türkiye'de mevzuatla ilgili temel sorunlardan biri özellikle savunmasız kişileri kapsam dışı bırakmasıdır, Örneğin 6284 sayılı Kanun 'özel' ihtiyaçları olan genel kadına yönelik şiddet destek mekanizmalarından farklı hizmetlere gereksinim duyan kadınları kapsam dışı bırakmaktadır. Bu da genel destek hizmetlerine sevk edilemedikleri için söz konusu kadınların haklarını ihlal etmektedir.

³⁵Female Activists Make History with New Law to Protect Women, supra; Turkish Parliament Approves Bill to Prevent Violence Against Women, HÜRRIYET DAILY NEWS (Mar. 8, 2012).

³⁶ Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte, Başbakanlık, Kanunun uygulanması ve uygulayıcılara yönelik kılavuz esaslarını açıklığa kavuşturmak için 2012 Nisan ayında 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliği hakkında 2012/13 Sayılı Genelgeyi yayınlamıştır. Uygulama Yönetmeliği 18 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, kadın sığınma evlerinin yeniden yapılandırılmasına yönelik Kadın Sığınma Evleri Açılması ve İşletilmesi Yönetmeliği hazırlanmış ve 5 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3.2 Suç Olarak Kabul Etme

Avrupa Konseyi 2014 yılı çalışmasında “tüm üye ülkeler saldırı gibi fiziksel şiddet veya bedensel hasara yol açan şiddete karşı hükümler içermekte olsa da, bazı ülkelerde yakın zaman önce ev içi şiddet veya aile içi şiddetle ilgili kanunlarla bağlantılı olarak suç kabul edilmeye başlanan tehdit ve psikolojik şiddet için bu durumun geçerli olmayabildiği” belirtilmiştir.³⁷

Aşağıdaki tabloda Avrupa Konseyi (AK) raporuna (2014) göre farklı şiddet eylemlerinin İtalya, İspanya ve Türkiye’de nasıl cezalandırıldığı veya suç kabul edildiğini görebiliriz.³⁸ Örneğin, İtalya’da işyerinde cinsel taciz belli bir ceza gerektiren suç değildir ve kanunlarda öngörülen başka herhangi bir çözüm yoktur, ancak İspanya ve Türkiye’de bu belli bir ceza gerektiren suçtur. Türkiye’de kadın sünneti belli bir ceza gerektiren suç değilken, İtalya ve İspanya’da öyledir. İspanya’da bir yetişkin veya çocuğun evliliğe zorlanması belli bir ceza gerektiren suç teşkil ederken, İtalya ve Türkiye’de etmemektedir. Ancak, Türkiye’de zorla evlendirme konusunda kanunlarda öngörülen başka yaptırımlar olmakla birlikte, İtalya’da yoktur. İstanbul Sözleşmesinde psikolojik şiddet ve ısrarlı takip açık bir şekilde tanımlanmış ve Devletlerden bu şiddet biçimlerini suç kabul etmeleri istenmiş olup, İtalya, İspanya ve Türkiye’de suç kabul edilmiştir. Ancak, 2014 AK raporunda İstanbul Sözleşmesindeki tanımların kapsamının dar olduğu ve minimum düzeyde kabul edilebileceği bildirilmiştir. İspanya Anayasasında (2004) psikolojik şiddet tanımı yer almazken - şiddete karşı bölge kanunlarında bir tanım yer almaktadır, örn. Katalan Kanunu (2008: “Psikolojik şiddet: bir kadında tehdit, aşağılama, aşırı rahatsızlık, itaat veya boyun eğme talepleri, sözlü baskı, hakaret, izole etme veya özgürlük alanını başka şekilde kısıtlama yoluyla neden olunan itibar kaybı veya ıstıraba neden olan her tür davranışsal veya kasti ihmal ve kusuru kapsar.” (madde 4.1).

Kadına yönelik Şiddet eylemlerinin cezalandırılıyor mu veya suç kabul ediliyor mu?

	Kasti fiziksel şiddet	Psikolojik şiddet	Israrlı takip	İşyerinde cinsel taciz belli bir ceza gerektiren suçtur	İşyerinde cinsel taciz durumunda kanunlar başka çözümler sunmuştur	Kadın sünneti belli bir ceza gerektiren suçtur	Kadın sünneti için kanunlarda başka yaptırımlar öngörülmektedir	Bir yetişkin veya çocuğu evlenmeye zorlama belli bir ceza gerektiren suçtur	Zorla evlendirme konusunda kanunlarda başka yaptırımlar öngörülmektedir
İtalya	Evet	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Evet	Evet	Hayır	Hayır
İspanya	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Türkiye	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet

Tablo 2: Kadına yönelik Şiddet eylemlerinin cezalandırılma veya suç kabul edilme durumu. Kaynak: Hagemann-White, 2014.

³⁷ Hagemann-White, 2014, s.14.

³⁸ Suç olarak kabul etmenin İstanbul Sözleşmesinde teşvik edildiği şekliyle söz konusu eylemin her zaman Ceza Kanununda adı geçen bir suç olarak ortaya çıkacağı anlamına gelmediği de unutulmamalıdır (Hagemann-White, 2014, s.14).

3.3 Adli Takibat ve Arabuluculuk

Yasal çerçevede kadına yönelik şiddetin farklı biçimleri cezalandırılrsa da, bu her zaman uygulamada belli yaptırımlara yol açmamaktadır. Kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet suçu çoğunlukla, eski eş, aile bireyleri, çalışma arkadaşları, komşular veya akrabalar gibi mağdurun tanıdığı erkekler tarafından işlendiği için, yaptırım uygulamak daha da zorlaşmaktadır. Dolayısıyla, uygulamada yaptırımların uygulanıp uygulanmaması ve bunun daha sonradan etkili hale gelen caydırıcı etkileri – “sorumlu kanuni temsilcilerin bir suç kanıtı bulunduğu anda adli takibat başlatma yetkisi ve iradesine aynı anda sahip olup olmadığına bağlıdır”.³⁹ Aşağıdaki tabloda İtalya, İspanya ve Türkiye’de aile içi şiddet vakalarında savcılığın cezai soruşturmaları nasıl başlatabildiğini görüyoruz. İspanya ve Türkiye’de cinsel şiddet için de aynı durum geçerlidir – ancak İtalya’da savcılar sadece daha ciddi vakalarda cezai soruşturma başlatabilmektedir.

	Aile içi şiddet	Cinsel Şiddet	
	Tüm vakalarda?	Tüm vakalarda?	Sadece daha ciddi vakalarda?
İtalya	Evet	Hayır	Evet
İspanya	Evet	Evet	Uygulanmaz
Türkiye	Evet	Evet	Uygulanmaz

Tablo 3: İtalya, İspanya ve Türkiye’de aile içi şiddet/cinsel şiddet vakalarında savcı tarafından cezai soruşturma başlatılabilmektedir. Kaynak: Hagemann-White, 2014.

İstanbul Sözleşmesinin 48’inci Maddesi kadına yönelik şiddet vakalarında arabuluculuk ve uzlaştırmayı yasaklamıştır. Bu durum İtalya, İspanya ve Türkiye’de geçerlidir.

İtalya, İspanya ve Türkiye’de yetkili makamlar failin mağdurun evine girmesini / mağdurla irtibat kurmasını engellemek için acil tehlike durumlarında acil durum koruma emri çıkarma yetkisine sahiptir.

3.3 Ana Kurumsal Aktörler

Kadına yönelik şiddeti önleme ve mücadele etme amaçlı politika ve önlemlerin uygulanmasına yönelik koordine edici bir devlet organının kurulması bu alanda ulusal siyasi idarenin önemli bir göstergesi olarak belirlenmiştir.⁴⁰ İstanbul Sözleşmesinde koordinasyon ve uygulama işlevlerinin izleme ve değerlendirme işlevlerinden net bir şekilde ayrılmasına yönelik iki farklı organdan oluşan bir kurumsal çerçevenin oluşturulması teşvik edilmektedir. İtalya, İspanya ve Türkiye’de kadına yönelik şiddet konusunda sorumluluk sahibi olan ana kurumsal aktörler tanımı bu üç ülkede kadına yönelik şiddetten sorumlu kurumsal çerçevenin gösterdiği büyük farklılığı ortaya koymaktadır. Örneğin, İtalya’da kadına yönelik şiddet konusu belli bir Bakanlığa tahsis edilmemiş olup, İspanya’da kapsamlı bir kurumsal çerçeve geliştirilmiştir.

³⁹ Hagemann-White, 2014, s.18.

⁴⁰ Hagemann-White, 2014.

İtalya

2013 Haziran ayında, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet konusunda ulusal bir istatistiksel Gözlemevi tasarlamak amacıyla Bakanlar Kurulu Başkanlığında bir toplumsal cinsiyete dayalı şiddet "çalışma kolu" oluşturulmuştur.⁴¹ Buna rağmen, faaliyet planı son hükümet tarafından onaylanmamış ve 2014 Şubat ayından itibaren kadına yönelik şiddetle mücadele etme konusunda tek bir Bakanlığa özel sorumluluk verilmiştir. Ancak, bu konu eğitim⁴², kamu yönetimi reformu⁴³ ve bakım ihtiyaçları, yaşam ve iş konusunda uzlaşma önlemleriyle ilgili yeni düzenleyici bağlam kapsamına alınmıştır.⁴⁴

İspanya

İspanya'da kadına yönelik şiddet konusunda sorumluluk sahibi olan ana kurumsal aktörler şunlardır:

- Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığı: Bakanlık uyum ve sosyal içerme, aile, çocuğun korunması, bakıma muhtaç kişiler veya engellilere yönelik bakım konularında hükümet politikası tekliflerinin sunulması ve bunların uygulanmasından sorumludur. Cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet politikaları da bu bakanlık kapsamındadır. Kadına yönelik şiddet politikalarıyla ilgili ana organları şöyledir:
 - o Kadına Yönelik Şiddet konusunda Hükümet Delegasyonu Ofis kadına yönelik tüm şiddet biçimlerine karşı hükümet politikası teklifleri sunmakta ve bu alanda yürütülen tüm faaliyetleri teşvik, koordine etmekte ve bu konuda tavsiyeler sunmaktadır.
 - o Kurumsal olarak toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konusunda işbirliği yapan, periyodik olarak bilgi toplayan, analiz eden ve yayan, uygulanan tedbirler ve faaliyetler konusunda bilgi toplayan ve uygulanan politika ve tedbirlerin etkilerini değerlendiren Kadına yönelik Şiddet Devlet Gözlem Evi. Aynı zamanda toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konusunda rapor ve çalışmalar hazırlamakta, hükümet ve ilgili diğer kurumlara tavsiyeler sunmakta ve benzer uluslararası kuruluşlarla ilişkiler kurup sürdürmektedir. Kadına yönelik Şiddet

⁴¹ Roselli, A. (2014) The Policy on Gender Equality in Italy, Directorate –General for Internal Policies, Policy Department C, Citizens' Rights and Constitutional Affairs, the European Parliament, Brussels. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/493052/IPOL-FEMM_NT\(2014\)493052_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/493052/IPOL-FEMM_NT(2014)493052_EN.pdf)

Şu bağlantıdan daha fazla bilgiye ulaşılabilir: <http://www.pariopportunita.gov.it/index.php/primopiano/2385-violenza-sulledonno-guerra-convoca-task-force-interministeriale>

⁴² LEGGE 13 luglio 2015, n. 107 Riforma del sistema nazionale di istruzione e formazione e delega per il riordino delle disposizioni legislative vigenti. (LAW 13 July 2015, n. 107 Reform of the national system of education and training and delegation the reorganization of the laws in force.) Art.1, c.16.

⁴³ LEGGE 7 agosto 2015, n. 124 Deleghe al Governo in materia di riorganizzazione delle amministrazioni pubbliche. (15G00138) (GU n.187 del 13-8-2015). (LAW Aug. 7, 2015, n. 124 Powers to the Government in respect of reductions in public administrations. (15G00138) (OJ 187 of 13.8.2015). Art. 14, c.6

⁴⁴ DECRETO LEGISLATIVO 15 giugno 2015, n. 80 Misure per la conciliazione delle esigenze di cura, di vita e di lavoro, in attuazione dell'articolo 1, commi 8 e 9, della legge 10 dicembre 2014, n. 183. (15G00094) (LEGISLATIVE DECREE 15 June 2015, n. 80 Measures for reconciliation of care needs, and living labor, in implementation of Article 1, paragraphs 8 and 9 of the Act 10 December 2014, n. 183. (15G00094)). Art.24.

Devlet Gözlem Evi kamu idareleri ve sivil toplum örgütlerinden oluşur. Örneğin, diğer makamların yanı sıra özerk bölgeler, İspanya Belediyeler ve Kentler Federasyonundan temsilciler ve Eyalet Savcılığı adına Kadına yönelik Şiddet konularıyla ilgilenen Savcı görevine getirilmiş kişiyi içerir Ulusal düzeyde kadına yönelik şiddet konusunda çalışan kadın örgütlerinden beş temsilciden oluşacak şekilde sosyal ortaklar, örgütler ve kent birlikleri de temsil edilmektedir.⁴⁵

- Adalet Bakanlığı: Kadına yönelik şiddet alanında, özel olarak bu konuda uzmanlaşmış mahkemeler mevcuttur: Kadına yönelik şiddet konusunun geçtiği tüm raporlarla bu mahkemeler ilgilenir. Mahkemeler ve hakimler gibi İspanya Yargı Sisteminin bütününe yöneten anayasal organ olan ve Aile İçi ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete karşı Gözlem Evi yoluyla mahkemelerden kadına yönelik şiddet konulu tüm verilerin toplanmasından sorumlu olan Yargı Genel Konseyinden de söz etmekte fayda vardır. Bu anayasal organ şu kurumlardan oluşmaktadır: başkanlığını yapan Yargı Genel Konseyi (GCJ), Adalet Bakanlığı, Sağlık, Sosyal Güvenlik ve Eşitlik Bakanlığı, Savcılık, Eyalet Savcılığı, yıllık görev listesi sistemiyle temsil edilen ve adalet konularında yetkiye sahip özerk bölge hükümetleri ve adli istatistiklerden veriler toplayan ve bunları analiz eden, adli tepki konusunda analiz, çalışma ve araştırmaları teşvik eden ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin oluşumu konusunda sonuçlara ulaşan ve tavsiyeler sunan İspanyol Hukukçular Genel Konseyi. Aynı zamanda bir kişi, kurum veya birliğin toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti ortadan kaldırılmasında oynadığı rolü takdir etmek amacıyla yıllık ödüller de vermektedir.

İçişleri Bakanlığı: İçişleri bakanlığı koruma ve güvenlik hizmetlerinin koordinasyonu ve gerektiğinde değerlendirilmesinden sorumludur.

Türkiye

2011 yılında, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri hakkında 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, Türkiye'de kadına yönelik şiddet konusunda sorumluluk sahibi ana kurumsal aktör olan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kurulmuştur. Buna göre, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) yeniden yapılandırılmış ve 2011 yılında bir genel müdürlük olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlanmıştır. Kadın sığınma evleri KSGM sorumluluğu altında toplanırken, Genel Müdürlüğe ayrılan bütçe ve personel kapasitesi arttırılmıştır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı alanında mevcut olan kurumsal bölünmeyi ortadan kaldırmak amacıyla sosyal korunma, sosyal yardım, kadın, çocuk ve engelli sorunları ve aile meselelerinden sorumlu çok sayıda kurumu birleştirmiştir.

2000'li yıllar boyunca Türkiye'de kadına yönelik şiddetin yaygınlığı ve nedenleri konusunda araştırmalar yapmak ve bununla mücadeleye yönelik politika teklifleri sunmak için Parlamentoda birçok araştırma komitesi kurulmuştur. "Töre ve namus cinayetleri ile kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi" amaçlı Meclis Araştırması Komisyonu 2005 yılında namus cinayetleri sorununu derinlemesine ele almak ve kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin sebeplerini belirlemek amacıyla kurulmuştur. Meclis Komisyon Raporunun ardından 2006 yılında "Çocuk ve kadınlara yönelik şiddet hareketleriyle töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi İçin alınacak tedbirler" konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi

⁴⁵ Kaynak: Real Decreto 253/2006, de 3 de marzo, por el que se establecen las funciones, el régimen de funcionamiento y la composición del Observatorio Estatal de Violencia sobre la Mujer. İçeriği için bkz.<http://www.msssi.gob.es/ca/ssi/violenciaGenero/ObservatorioEstatal/home.htm>.

yayınlanmıştır. Genelge doğrultusunda ilgili Devlet Bakanlığının sorumluluğu altında "Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi" kurulmuştur.

2009 yılında Mecliste kadın ve erkek arasındaki eşitliği uygulamaya yansıtacak ve çözümler geliştirmek amaçlı bir başka Meclis Komitesi olan Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) kurulmuştur.⁴⁶ Ayrıca, Komisyonun amacı "kadın haklarının korunması ve teşviki ile cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda ulusal ve uluslararası gelişmelerin kaydını tutmak, ilgili gelişmelerden Meclisi haberdar etmek, Meclise sevk edilen birincil ve ikincil görevleri müzakere etmek ve Mecliste sunulan beyanname, önerge ve kararnamelerle ilgili uzman komisyonlarında görüş bildirmek"tir.⁴⁷ Komisyon aynı zamanda "Kadına yönelik Şiddet Mevzuatı ve Uygulamasındaki Eksik Yönlerin Belirlenmesi", "Erken Yaşta Evlilik" ve "Kadınlara Çocuğunun Cinsiyeti, Başlık Parası ve Geleneksel Evliliklerden dolayı Uygulanan Psikolojik Şiddet", "İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing)" ile ilgili bir dizi alt komite de kurmuştur.⁴⁸

Diğer bakanlıklar, yani Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının da Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda çeşitli sorumlulukları vardır.

Türkiye'de 2003 yılında 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine dair Kanun ile aile mahkemeleri kurulmuştur. Aile mahkemeleri "ailenin ekonomik varlığının korunması, evlilik birliğinden doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi, ailelerin yoksul bireylerinin sosyal hizmet kurumlarına yerleştirilmesi, çocukların korunması, çocuklar için ödenecek nafakalarla ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesi, terk edilmiş çocukların ilgili kurumlara yerleştirilmesi, çocukların mallarının yönetimi ve korunması ile zihinsel veya bedensel engelli çocukları korunması" ile ilgili davalardan sorumludur.⁴⁹

4. Mevcut Verilerin Tanımlanması:

Temel Bulgular:

- Polis idari verileri şiddet uygulayan taraf (fail) ve mağdurun cinsiyeti v, yaşı ve birbirleriyle olan ilişkilerini kapsamakta olup, bu bilgilerin istatistiksel raporlama işlemine eklenmesi gerekmektedir. İtalya, İspanya ve Türkiye'de bu veriler toplanıyor olmakla birlikte, kamuya açık olarak sunulmaları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. İtalya ve Türkiye'de bu kısımlara ayrılmış veriler kamuya açık olarak sunulmamaktadır. İspanya'da ise bu veriler yayınlanmaktadır.
- İtalya'da aile içi şiddet vakalarına ilişkin Ulusal Ceza Yargılaması istatistikleri kamuya açık sunulmamaktadır. İspanya'da ise eş/partner tarafından uygulanan şiddete ilişkin ceza yargılaması istatistikleri toplanmaktadır ve kamuya açıktır. Türkiye'de –ceza yargılaması istatistikleri kamuya açık olmakla birlikte, aile içi şiddet içeren vakalar ayrı bir kategoride kaydedilmediği için mevcut herhangi bir veri bulunmamaktadır.

⁴⁶ KSGM (2012). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015, Ankara, KSGM.

⁴⁷ Report Prepared on Occasion of the 20th Anniversary of the Beijing Declaration and Platform for Action -Turkey.

⁴⁸ KSGM, 2012.

⁴⁹ Bjornberg, K. and Richmond, P. (2003) The Functioning of the Judicial System in the Republic of Turkey, Report of an Advisory Visit 28 September- 10 October 2003, European Commission, Brussels. s. 21.

□ İtalya, İspanya ve Türkiye'de kadına yönelik şiddetin yaygınlığı ve sonuçlarını tespit etmek için ulusal düzeyde çeşitli nüfus araştırmaları yürütülmüştür. Hepsinde de karşılaştırmaya yönelik sağlam temeller olduğu anlamına gelen FRA/WHO tanımı kullanılmıştır.

AB Üye Ülkelerinde kadına yönelik şiddet biçimleriyle ilgili farklı hukuki terimler ve tanımların kullanılması Avrupa genelinde veri toplama ve karşılaştırmalı analiz sürecinin karşısındaki temel engellerden biri olarak kabul edilmektedir⁵⁰. FRA bilgi formunda "kadına yönelik şiddetin önemli etkileri göz önünde tutulduğunda, birçok AB Üye Ülkesindeki karar vericiler ve uygulayıcıların ne yazık ki hala bu sorunun ölçeği ve niteliği ile ilgili kapsamlı veri eksikliği ile mücadele ediyor olduğu" vurgulanmıştır.⁵¹ Kadınların çoğunun yaşadıkları şiddeti bildirmemesi ve bildirmemeye teşvik edilmesinden dolayı, resmi ceza yargılaması istatistiklerinde yer alan bildirilmiş vakalar sadece buzdağının görünen kısmını oluşturmaktadır. Bu durum, konuyla ilgili yapılan kanıta dayalı politikalar üzerinde büyük etkilere sahiptir.⁵²

Kadına yönelik şiddet konusuna ışık tutan iki temel veri türü mevcuttur: idari veriler (suç istatistikleri [polis] ve ceza yargılaması istatistikleri [mahkemeler]) ve nüfus araştırması verileri. EIGE idari verileri şu şekilde tanımlar:

*"kuruluşların idari süreçleri sonucunda elde edilen verilerdir. Bu bilgiler genellikle bir hizmet temini sırasında esas olarak sicil, kayıt tutma veya işlem gibi idari amaçlarla toplanan, araştırma veya istatistiksel amaçlı olmayan (araştırma verilerinin aksine) bilgilerdir. Birincil veya ham veri olarak kabul edilirler."*⁵³

Öte yandan, araştırmaya dayalı veriler:

*"çoğunlukla yaygınlık olmak üzere aynı zamanda şiddetin görülme sıklığı, ağırlığı ve sıklığı konusunda da uygun bilgiler sunabilmektedir. Bu yaklaşım sorulara yanıt veren kişinin yaşamış olduğu herhangi bir şiddeti açıklama konusundaki istekliliğine bağlıdır. Eksik-bildirim uygulamanın odak noktasından bağımsız olarak tüm örneklem araştırmaları veya kamuoyu anketlerinde sıkça karşılaşılan, ancak özellikle kadına yönelik şiddet gibi hassas konularda öneme sahip olan bir durumdur."*⁵⁴

4.1 İdari Veriler

İdari veriler farklı kuruluşlara bildirilen çok sayıda farklı şiddet biçiminin incelenmesi için kullanılabilir ve prosedürler, sonuçlar ve hizmetlerin değerlendirilmesinde önemli bir rol oynayabilmektedir. Polisin suç istatistiklerinden kadına yönelik şiddet konusunda faydalı bilgilerin alınması ile ilgili zorluklar yaygın bir biçimde belgelendirilmiştir. Polis istatistiklerinin en azından fail ve mağdurun cinsiyeti ve yaşı, birbirleriyle olan ilişkisi gibi bilgileri içermesi ve bu bilgilerin istatistiki raporlara eklenmesi gerektiği konusunda fikir birliğine varılmıştır (fail ve mağdurun birbirini aileden veya yakın sosyal çevreden tanıyan kişiler olduğu vakalarda). Hagemann-White (2014) tarafından ifade edildiği üzere,

⁵⁰ EIGE, 2013a.

⁵¹ FRA, 2014.

⁵² A.G.E.

⁵³ EIGE, 2014a.

⁵⁴ <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/data-collection>

İstanbul Sözleşmesinin 11'inci Maddesinde Tarafların "bu Sözleşme kapsamına giren tüm şiddet biçimlerine ait bölümlere ayrılmış ilgili istatistiksel bilgileri toplaması gerektiği" belirtilmiş olup, Açıklama Raporununun 76'ncı paragrafında "asgari bir koşul olarak mağdur ve faile ilişkin kaydedilen veriler cinsiyet, yaş, şiddet biçimi ve failin mağdurla olan ilişkisi, coğrafi konumun yanı sıra engellilik gibi ilgili kabul edilen diğer faktörlere göre dağılımının yapılması gerektiği" öngörülmüştür.⁵⁵

İdari veriler iki temel türe ayrılır: polis tarafından toplanan suç istatistikleri ve mahkemeler tarafından toplanan ceza yargılaması istatistikleri.

4.1.1 Ceza ve Ceza Yargılaması İstatistikleri

AK 2014 raporuna göre, İtalya tüm verilere sahip olup bunları bir araya getirmekte ancak bölümlere ayrılmış istatistikler veya aile içi şiddet raporu yayınlamamaktadır.⁵⁶ Cinayet, cinsel şiddet ve ısrarlı takip ile ilgili birtakım veriler sunan 2006 ve 2010 yıllarına ait iki temel resmi belge mevcuttur.⁵⁷ Emniyet güçleri kamuya açık olmayan, sadece kurum içi kullanıma yönelik ve talep edildiğinde en üst düzey siyasi yetkililere gönderilen kendi istatistiksel çıktılarına sahiptir. Veriler ancak SAC tarafından işlenip doğrulandıktan sonra kullanılabilir: SAC verileri yayınlanmak üzere ISTAT, Ulusal İstatistik Ofisine gönderir.⁵⁸

İtalya'da aile içi şiddet vakalarına ilişkin Ulusal Ceza Yargılaması istatistikleri kamuya açık sunulmamaktadır.⁵⁹ Toplanan verilere Bakanlar veya kamu çalışanları tarafından sadece kurum içi kullanım amaçlı olarak erişilebilir. Kamu idarecileri tarafından yöneltilen özel talepler elde edilen veriler için dosyalanabilir. Aile içi şiddet içeren ceza davalarına ilişkin bilgiler diğer ceza davalarından ayrı olarak kaydedilir. Hüküm giyme ve başka cezalara yol açan vakalarda da veriler kullanılabilir.⁶⁰ Diğer idari veri kaynakları sosyal hizmetler sektöründe, özellikle yardım hattına yapılan yardım talepleri için kamuya açık biçimde kullanılabilir.⁶¹

İspanya tavsiye edilen verileri sistematik biçimde kaydetmekte, bölümlere ayrılmış istatistikleri bir ulusal raporda yayınlamakta ve aynı zamanda aile içi şiddete ilişkin bir polis istatistik raporu da yayınlamaktadır.⁶² Eş/partner tarafından uygulanan şiddet konusunda – kayıplar ile ilgili temel suç istatistikleri mağdur ve failin yaşı, birlikte yaşama durumu ve faille olan ilişkiden oluşur. Ayrıca intihara kalkışan faillerin sayısı ile ilgili veriler de kaydedilmektedir. İçişleri Bakanlığı da toplumsal cinsiyete dayalı şiddet açısından izleme sistemiyle ilgili verileri toplamaktadır: vaka sayısı ve polis koruması olan vaka sayısı, her birinin düzeyi. Ulusal İstatistik Enstitüsü de, Adalet Bakanlığı ile işbirliği içinde ev içi ve aile içi şiddetle ilgili verileri toplamaktadır. Evde meydana gelsin ya da gelmesin fiziksel güç kullanımından gözdağı vermeye kadar farklı şekillerde görülebilmekte ve en az bir aile bireyi tarafından bir başka aile bireyine karşı işlenmektedir. Toplanan veriler şu şekildedir: mağdur ve bildirilen kişi sayısı (koruma emri veya ihtiyati tedbir bulunan), mağdurla failin aile ilişkileri, mağdur ve failin memleketi, ceza gerektiren suç ve ihtiyati tedbirlerin türü.

⁵⁵ Hagemann-White, 2014, s.41.

⁵⁶ A.G.E., s. 43.

⁵⁷ WAVE, 2012, s.147.

⁵⁸ EIGE, 2014a, s.141.

⁵⁹ WAVE, 2012, s.147.

⁶⁰ EIGE, 2014a, s.141.

⁶¹ <http://www.pariopportunita.gov.it/index.php/numeri-di-pubblica-utilita-sezione/117-numero-verde-1522-antiviolenza-donna>

⁶² Hagemann-White, 2014, s.43.

İspanya'da eş/partner tarafından uygulanan şiddetle ilgili ceza yargılaması istatistikleri Aile İçi ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Gözlemevi tarafından toplanmaktadır. Bu istatistiklere Yargı Genel Konseyi (GCJ) web sitesinden,⁶³ ulaşılabilmekte ve aşağıdaki konularda veriler içermektedir:

- Tüm mahkemelerde (kadına yönelik şiddet özel mahkemeleri, ceza mahkemeleri ve il düzeyinde duruşmalar) kadına yönelik şiddet sebebiyle verilen toplam hüküm ve beraat kararı sayısı.
- Şikayetin kaynağına (mağdur, aile, polis vb.) göre kadına yönelik şiddet mahkemelerinde alınan şikayetlerin sayısı.
- Kadına yönelik şiddet mahkemelerinde kayıtlı cezai konuların (suç, kusurlu davranış vb.) türü ve aciliyet durumu.
- Kadına yönelik şiddet mahkemelerindeki suç ve kusurlu davranışların biçimi.
- Kadına yönelik şiddet mahkemelerinde yargılanan kişiler, suç ve kusurlu davranışların sayısı.
- Talebin kaynağına göre kadına yönelik şiddet mahkemelerinde talep edilen ve verilen koruma emirleri.
- Cezai (hapis cezası, evini terk etme cezası, uzaklaştırma kararı, iletişim yasağı, suç mahalline geri dönme yasağı, silah taşıma ve kullanma hakkının geçici olarak elinden alınması ve diğerleri) ve hukuki (evin değiştirilmesi, evin taşınması, ziyaretlerin geçici olarak durdurulması ve diğerleri) tedbirlerde kadına yönelik şiddet mahkemelerinde verilen koruma emirleri ve diğer ihtiyati tedbirlerden kaynaklanarak uygulanan tedbirler.
- Sulh mahkemelerinde verilen koruma emirleri.
- Ceza mahkemelerinde verilen ceza ve beraat kararları.
- Eyalet mahkemelerinde görülen davalar.
- Çocuk mahkemelerinde görülen davalar.

İspanya'da özel mahkemeler sadece kadına yönelik şiddet vakalarıyla ilgilenmektedir. Bu mahkemelerin amacı kadına yönelik şiddetle ilgili süreçleri hızlandırmaktır. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet davalarının çoğuna bakarlar. Hukuki ve cezai yargı yetkisine sahiptirler ve sadece toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili konular için tahsis edilmişlerdir. Mağdurlara, yaşamlarının risk altında olduğu kritik durumlarda daha hızlı yanıt verirler. İstismar konusunda şikayetçi olunduğu anda mekanizma işlemeye başlar.

Hükümet tarafından Toplumsal Cinsiyete dayalı Şiddet konusunda Yetkilendirilen merkezi hale getirilmiş eş/partner tarafından uygulanan şiddetle ilgili diğer veriler şöyledir:

- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet yardım hattına yapılan aramalar.
- 1/2004 sayılı Kanununun 27'inci maddesi kapsamında sunulan ekonomik yardımlar.
- Elektronik izleme cihazları: kurulan, kaldırılan cihaz ve aktif cihazların sayısı.
- Kişisel izleme teknolojilerinden faydalanan mağdurlara yönelik 7/24 yardım hattının kullanıcıları.
- İkamet yeri değiştirmek için yapılan ekonomik yardımlar.
- Devlet destekli ve değişimli sözleşmeler.
- Etkin ek gelir yardımları.

EIGE'nin "AB'de toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili idari veri kaynaklarının mevcut durumu ve potansiyeli" (2014) adlı çalışmasında da düzenli olarak güncellenen çeşitli idari veri kaynaklarından bahsedilmektedir. Tüm bu kaynaklara erişim sınırlıdır, ancak

⁶³ <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Violencia-domestica-y-de-genero/Actividad-del-Observatorio/Datos-estadisticos/La-violencia-sobre-la-mujer-en-la-estadistica-judicial--Datos-anuales-de-2014>

toplanan verilerin bazıları Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Konusunda Hükümet Delegasyonu ve diğer organların istatistik raporları ve veritabanları bünyesinde birleştirilmektedir. Göstergeler ve toplanan veriler EIGE raporunda geçen devletler gibi farklı kaynaklar arasında farklılık göstermektedir.

Bu veri kaynaklarının çoğu eş/partner tarafından uygulanan şiddet vakalarında kayıt sisteminde kullanılan belgelerdir: hukuki belgeler, koruma emri talepleri, izleme veritabanları vb. Polisin Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Vakalarına ilişkin Kapsamlı İzleme Sistemi en geniş çaplı sistem olma eğilimi gösterir.

EIGE veritabanında bulunan idari kaynaklar aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır:

Adı ve web sitesi	Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Türü	Sektör	Kurum
1 Aile İçi Şiddet Mağdurlarını Korumaya yönelik Merkezi Kayıt Sistemi http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1215197983369/Estructura_P/1288781229623/Detalle.html	Eş/Partner tarafından Uygulanan Şiddet	Adalet	Adalet Bakanlığı
2 Merkezi Hükümlü Kaydı http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1215197983369/Estructura_P/1288781229521/Detalle.html	Eş/partner Tarafından Uygulanan şiddet; Tecavüz; Cinsel Saldırı (tecavüz hariç); Cinsel Taciz	Adalet	Adalet Bakanlığı
3 Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Vakalarının Kapsamlı İzleme Sistemi http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/violencia-contra-las-mujer/sistema_vdg-o-viogen	Eş/Partner tarafından Uygulanan Şiddet	Emniyet	İspanya İçişleri Bakanlığı
4 Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Acil Durum Risk Değerlendirmesi Adli Tıp İnceleme Raporu http://www.observatorioviolencia.org/bbpp-proyecto.php?id_proyecto=152	Eş/Partner tarafından Uygulanan Şiddet	Adalet	Adli Tıp Resmi Kurumları
5 Yaralanmalar ve Tıbbi Öykü Medikal Raporu http://www.msssi.gob.es/en/	Eş/partner Tarafından Uygulanan şiddet; Tecavüz; Cinsel Saldırı (tecavüz hariç)	Sağlık	Sağlık Hizmetleri Uzmanları
6 Resmi Polis Kayıtları http://www.policia.es	Eş/partner Tarafından Uygulanan şiddet; Tecavüz; Cinsel Saldırı (tecavüz hariç); Cinsel Taciz	Emniyet	Ulusal Emniyet Güçleri

7	Ölümcül Vaka Kayıtları (Resmi adı yok) http://www.fiscal.es/Fiscal-especialista/Violencia-sobre-la-mujer/Funciones.html?cid=1240559967690&pagename=PFiscal%2FPPage%2FFGE_contenidoFinal	Eş/Partner tarafından Uygulanan Şiddet	Adalet	Savcılık, Kadına Yönelik Şiddet Departmanı
8	Koruma Emri (koruma emri talep formu) http://ow.ly/zN219	Eş/Partner tarafından Uygulanan Şiddet	Adalet	Sulh Mahkemesi
9	Yargı Genel Konseyi istatistik hizmetleri http://www.poderjudicial.es/cgpj/en/Subjects/Domestic_and_gender_violence/Activity_of_the_Observatory/Statistic_Data	Eş/Partner tarafından Uygulanan Şiddet	Adalet	Kadına Yönelik Şiddet Yetkili Mahkemeleri (Juzgados de Violencia sobre la Mujer)

AK 2014 raporuna göre, Türkiye önerilen verilerin tümünü sistematik olarak toplamakta; ancak aile içi şiddet ulusal raporu yayınlanmasına rağmen bölümlere ayrılmış istatistikleri yayınlamamaktadır.⁶⁴

Türkiye'de, suç kayıtları kamuya açıktır, ancak polis ve jandarma için ayrı ayrıdır. 2008-2011 dönemine ait veriler Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadına ve Aile Bireylerine Yönelik Şiddete ilişkin İnsan Hakları İnceleme Komisyonu raporundan edinilebilir durumda olsa da, aile içi şiddete ait polis kayıtlarına halka açık olarak ulaşılamamaktadır.⁶⁵ Jandarma kayıtlarına Jandarma Genel Komutanlığından ulaşılabilmektedir.⁶⁶ Veri talepleri ilgili bakanlığa iletilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine veya doğrudan Aile ve Sosyal Politikalar bakanlığına sunulabilir. Örneğin, eski Şırnak vekili Meclise bir soru önergesi vermiş ve kadın cinayetleri ve davalarda mahkumiyet alma oranları konusunda başarılı bir şekilde veri elde etmiştir. Mor Çatı Derneği sivil bir girişim olarak bilgi edinme konusunda ikinci konuya ait bazı örnekler sunmaktadır. STÖ Mor Çatı Derneği Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına dilekçe yazmış ve koruyucu tedbirler konusunda veriler elde etmiştir.

Türkiye'de ceza yargılaması istatistiklerine Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) resmi web sitesinden ulaşılabilir.⁶⁷

Aile içi şiddet içeren ceza (kamu) davaları farklı mahkemelerde farklı kanunlara göre düzenlenebildiği için, diğer ceza davalarından ayrı bir kategoride kabul edilmemektedir. Örneğin, aile içi şiddet boşanma nedeniyle aile mahkemesine sevk edilmesi durumunda,

⁶⁴ Hagemann-White, 2014, s.43.

⁶⁵ Raporun PDF sürümüne şu bağlantıdan ulaşılabilir:

http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2012/raporlar/29_05_2012.pdf

⁶⁶ Jandarma Genel Komutanlığı resmi web sayfası <http://www.jandarma.gov.tr>. 2013 yılı raporunun PDF sürümüne şu bağlantıdan ulaşılabilir

http://www.jandarma.gov.tr/asayis/Aile_Cocuk/aile_ici_siddet_2013.pdf

⁶⁷ Türkiye İstatistik Kurumu. Suç Kayıtları Veritabanı:

<http://tuikapp.tuik.gov.tr/girenhukumluapp/girenhukumlu.zul>

boşanma davaları kapsamında kaydedilir. Ya da, dava ceza mahkemeleri veya asliye hukuk mahkemesi nezdinde görülürse, aileye karşı işlenen suçlar ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına karşı Şiddetin Önlenmesine dair Kanunun ihlali olarak kaydedilir. Davalar, adli kayıtlar veya mahkeme kayıtlarında yukarıda belirtildiği gibi dosyalanmakta veya davaya bağlı olarak cinsel saldırı, cinsel suç veya cinayet olarak belirtilebilmektedir. Eş/partner tarafından uygulanan şiddet konusunda mahkemeye götürülen dava sayısı açısından mevcut veri bulunmamaktadır.

Ancak, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve izlenmesine ilişkin veriler Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından geliştirilen yeni prosedürlerle kamuya açık olarak sunulmaktadır.

4.2 Nüfus Araştırmaları Tanımı

Nüfus araştırmaları çoğunlukla kadına yönelik şiddetin yaygınlığını ölçmek için kullanılır. Daha önce metodoloji bölümünde bahsedildiği gibi, FRA 28 AB Üye Ülkesindeki kadınlar tarafından bildirildiği üzere kadına yönelik şiddetin kapsamı, niteliği ve sonuçları konusunda AB genelinde ilk veri kümesini sunmuştur. Kadına yönelik şiddet konusunda İtalya, İspanya ve Türkiye'de ulusal düzeyde de çeşitli nüfus araştırmaları yapılmıştır.

Aşağıdaki tabloda üç ülkede bu alanda yapılan en güncel ve önemli araştırmaların özeti verilmiştir.

Nüfus Araştırmaları:

Ülke	İtalya:	İspanya:	Katalonya:	Türkiye:	Türkiye:
Araştırmanın Adı	2014 yılı Ev İçinde ve Aile Dışında Kadına Yönelik Şiddet Araştırması	Kadına Yönelik Şiddet makro araştırması	Katalonya'da Cinsiyetçi Şiddet Araştırması	Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması	Nüfus ve Sağlık Araştırması (2013-2014)
Örneklem boyutu (sayı ve yaş aralığı)	16-70 yaş aralığında 24, 761, 000 kadın.	16 yaş üzeri 10,171 kadın	18-70 yaş arası 14,122 kadın 1,501 erkek	15-59 yaş aralığında 15, 072 kadın.	15-49 yaş arası 11, 794 kadın
Araştırmanın Yapıldığı Yıl	2014	2015,	2010	2013 -2014	2013
Düzenli olarak güncelleniyor mu? Ne sıklıkta? ⁶⁸	Araştırmayı tekrarlama planları	1999, 2002, 2006, 2011	Hayır	2008	Her 5 yılda bir

⁶⁸ WAVE, 2012, s.147.

Söz konusu şiddet biçimleri?	Fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik	Fiziksel, cinsel, ekonomik, duygusal şiddet ve kontrol edici davranışlar [eş/partner tarafından uygulanan şiddet ve eş/partner ilişkisi dışında uygulanan fiziksel ve cinsel şiddet]	Kamusal alanlar/işyerlerinde taciz algısı ve yaygınlığı, işyerinde cinsel taciz eş/partner tarafından uygulanan şiddet	Fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik.	Fiziksel ve psikolojik
Uğranan şiddetin sıklığı?	Yaşam boyu/son 12 ayda/son 5 yılda	Yaşam boyu/son 12 ayda	Yaşam boyu/son 12 ayda	Yaşam boyu/son 12 ayda	Sadece kadını kontrol etme çabasıyla ilgili
Şiddetin sonuçları?	Sağlık/fiziksel ve psikolojik	Sağlık/Fiziksel, psikolojik ve cinsel	Hayır	Sağlık/fiziksel ve psikolojik + çocuklar	Hayır
Tutumlar ve farkındalık?	Hayır	Hayır	Evet	Evet	Evet (tutumlar) Evet (farkındalık)
Kadına yönelik şiddet nasıl tanımlanır? FRA/WHO	FRA/ WHO tanımı kullanılır	FRA/ WHO tanımı kullanılır	Hayır	WHO tanımı	WHO tanımı
Polise bildirme ve bildirmeme durumuyla ilgili bilgiler içerir mi?	Evet	Evet	Evet	Evet	Hayır
Kadının mağdurlara yardım sunan diğer hizmetlerden faydalanma durumuyla ilgili bilgiler sunar mı?	Evet	Evet	Hayır	Evet	Hayır

Tablo 4: İtalya, İspanya ve Türkiye'de bu alanda son yapılan önemli araştırmaların özeti.

5. Kadına Yönelik Şiddetin Durumu

Temel Bulgular:

Yaygınlık:

- İtalya'da kadınların %27'si, İspanya'da ise %22'si 15 yaşından itibaren eşi veya eşi olmayan bir kişiden fiziksel ve/veya cinsel şiddet ya da tehdit görmektedir. Türkiye'de en az bir kez evlenmiş kadınların %36'sı 15 yaşından itibaren bir eş/partnerin şiddetine uğramaktadır.
- İtalya'da kadınların %5'i, İspanya ve Türkiye'de ise %3'ü 15 yaşından itibaren eşi olmayan bir kişiden cinsel şiddet görmektedir.
- İtalya'da kadınların %38'i, İspanya'da ise %33'ü 15 yaşından itibaren eşinden herhangi bir şekilde psikolojik şiddet görmektedir. Türkiye'de en az bir kez evlenmiş kadınların %44'ü herhangi bir şekilde psikolojik şiddet görmüştür.
- İtalya'da kadınların %18'i, İspanya'da %11'i ve Türkiye'de %27'si herhangi bir şekilde tacize uğramıştır.
- İtalya'da kadınların %13'ü, İspanya'da %8'i ve Türkiye'de %30'u herhangi bir şekilde ekonomik şiddete uğramıştır.
- Kadına yönelik fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin yaygınlığı ile ilgili mevcut araştırma veri örüntüleri bu şiddet türlerinin her üç ülkede de oldukça yaygın olduğunu, en düşük olarak İspanya, ardından İtalya ve en yüksek oranda Türkiye'de görüldüğünü göstermektedir.

Sonuçlar:

- Kadına yönelik şiddetin fiziksel sağlık üzerindeki etkileri İtalya, İspanya ve Türkiye'de benzer olma eğilimi gösterirken, kategoriler az da olsa farklıdır. Her üç ülkede de, vücutta görülen bere ve çizikler en yaygın yaralanma şeklidir.
- İtalya ve İspanya'da eş/partner tarafından uygulanan şiddete maruz kalmanın psikolojik sonuçları konusunda, en yaygın olarak adı geçen etki kaygıdır. Türkiye'de ise sınırlı, stresli ve kaygılı hissetmek şiddetin en yaygın psikolojik sonuçlarıdır.

Tutumlar ve Farkındalık:

- Kadına yönelik şiddet sıklığı ile ilgili 'çok yaygın' olarak algılanma oranları İtalya'da %35, İspanya'da %31 seviyesinde olmak üzere yüksektir. Türkiye'de ise bu konuda mevcut veri yoktur.
- İtalya'da kadınların %34'ü, İspanya'da ise %59'u aile içi şiddetin önlenmesine yönelik kanunlar ve siyasi açılımlardan haberdardır. Bu rakamlar, aile içi şiddet vakalarında kadını korumaya yönelik kanun ve siyasi açılımlar sorulduğunda sırasıyla %41 ve %69'a yükselmektedir. Türkiye'de kadınların %80'inden fazlası koruyucu önlem ve cezalardan haberdar olduklarını belirtmiştir. Türkiye'de farkındalık seviyeleri okuryazarlık düzeyi ve coğrafi bölgelerle bağlantılı bulunmuştur.

Fiziksel Şiddet: AB'de yaklaşık 13 milyon kadın araştırma görüşmelerinden önceki 12 aylık sürede fiziksel şiddet yaşamıştır. Bu rakam AB'de 18-74 yaş arası kadınların %7'sine karşılık gelmektedir.
FRA Factsheet, 2014.⁶⁹

Cinsel Şiddet: AB'de yaklaşık 3.7 milyon kadın araştırma görüşmelerinden önceki 12 aylık sürede cinsel şiddet yaşamıştır. Bu rakam AB'de 18-74 yaş arası kadınların %2'sine karşılık gelmektedir.
FRA Factsheet, 2014.⁷⁰

Tecavüz: AB 28 ülkeleri içerisinde her 20 kadından biri (%5) 15 yaşından itibaren tecavüze uğramıştır.
FRA Factsheet, 2014.⁷¹

İsrarlı takip: AB-28 ülkelerinde kadınların %18'i 15 yaşından itibaren, kadınların %5'i ise araştırmadan önceki 12 ay içerisinde ısrarlı takibe maruz kalmıştır. Bu rakam AB28 ülkelerinde 12 ay içerisinde ısrarlı takibe maruz kalan yaklaşık 9 milyon kadına karşılık gelmektedir.
FRA Factsheet, 2014.⁷²

İspanya ve İtalya'da Kadına yönelik Şiddet durumunu incelemek için esas olarak her bir Üye Ülkede kadına yönelik şiddetin yaygınlığı, sonuçları, bu konudaki tutumlar ve farkındalık düzeyini istatistiksel olarak ölçen FRA araştırması (2014) ile toplanan verileri esas alarak karşılaştırmalı verilerden faydalanabiliriz. Ancak, bu veriler olgunun daha derinlemesine bir açıklamasını yapmak üzere tablo 4'te atıfta bulunulan ulusal düzeyde araştırmalar ile tamamlanmıştır. Türkiye'de, gerekli görüldüğünde ilave kaynaklarla tamamlanacak olsa da, esas olarak 2014-2015 Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet araştırmasından yaygınlık ve sonuçlar bakımından elde edilen bulgular kullanılacaktır. Örneğin, Türkiye'de 'namus' adına işlenen suç ve cinayetler ile zorla evlendirmelerin sayısını gösteren resmi veri ve istatistiklerin eksikliğinden dolayı, kullanılabilir tek veri grubu olan sivil toplum örgütlerinden toplanan veriler ile inceleme yapılmaktadır.

⁶⁹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey>

⁷⁰ A.G.E.

⁷¹ A.G.E.

⁷² A.G.E.

5.1 Yaygınlık

Aşağıdaki şiddet biçimlerine maruz kalan kadınların yüzdesi:			
	İtalya	İspanya	Türkiye
15 yaşından itibaren eş/partner veya eş/partner dışı kişilerce uygulanan fiziksel ve/veya cinsel şiddet ya da tehditler	%27	%22	%37.5
15 yaşından itibaren eş/partner dışı kişilerce uygulanan fiziksel şiddet	%16	%14	%14
15 yaşından itibaren eş/partner tarafından uygulanan fiziksel şiddet	%17	%12	%36 ⁷³
15 yaşından itibaren eş/partner dışı kişilerce uygulanan cinsel şiddet	%5	%3	%3 ⁷⁴
Eş/partner tarafından uygulanan cinsel şiddet	%7	%4	%12
15 yaşından itibaren eş/partner tarafından uygulanan psikolojik şiddet	%38	%33	%44.9 ⁷⁵
15 yaşından itibaren eş/partner tarafından uygulanan kontrol edici davranış ⁷⁶	%31	%26	Karşılaştırılabilir veri yok.
Ekonomik şiddet ⁷⁷	%13	%8	%30 ⁷⁸
Herhangi bir biçimde ısrarlı takip	%18	%11	%27 ⁷⁹

Tablo 5: Yaygınlık tablosu

⁷³ 2014'te gerçekleştirilen Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet araştırmasına göre, bu oran 15 yaşından itibaren fiziksel şiddete maruz kalmış daha önce evlenmiş kadınların oranıdır.

⁷⁴ HÜNEE (2015) s.16.

⁷⁵ Bu veri daha önce evlenmiş kadınları içermektedir.

⁷⁶ Bu aile ve arkadaşlarla sınırlı iletişim, hareketleri bilmek konusunda ısrar, başka erkeklerle konuşulduğunda sinirlenme ve sadakatsizlik kuşkusunu içermektedir.

⁷⁷ Bu ailenin finans konularında karar almaktan dışlanma, bağımsızca alışveriş yapma ve ev dışında çalışmanın yasaklanmasını içermektedir.

⁷⁸ Kadınların %30'u çalışmaktan alıkoymak, işi bırakmaya zorlanmak veya kadının gelirine el koyulmak gibi ekonomik şiddet biçimlerini deneyimlediklerini bildirmiştir. Çalışmaktan alıkoymak en yaygın ekonomik şiddet çeşididir; aslında her dört kadından biri hayatları boyunca en az bir kere eşleri tarafından çalışmaktan alıkoymulduğunu belirtmiştir. (HÜNEE 2015 s. 97).

⁷⁹ 2014'te gerçekleştirilen güncel araştırmada *ısrarlı takip* ilk defa bir şiddet biçimi olarak çalışma kapsamına alındı. Bu minvalde, kadınların %27'si en az bir kere ısrarlı takip olarak değerlendirilebilecek bir davranışı deneyimlediklerini bildirmiştir. Çalışmada, ısrarlı telefon aramaları ve mesaj gönderme, sosyal medyada takip etme, iş yerinde ziyaret ve rahatsız etme ve sokakta takip etme ısrarlı takip davranışları olarak değerlendirilmiştir. İsrarlı takibin en yaygın şekli %19'luk bir oranla ısrarlı telefon aramalarıdır. Ayrıca çalışma ısrarlı takip davranışlarının çoğunlukla yabancı kişiler tarafından sergilendiğini de ortaya koymaktadır. (HÜNEE 2015, s. 118).

Her üç ülkede de beş kadından en az biri 15 yaşından itibaren fiziksel ve/veya cinsel şiddet ya da tehdit yaşamış olup, bu rakam Türkiye'de her üç kadından en az birinde görülecek şekilde yükselmektedir. İtalya, İspanya ve Türkiye'de farklı şiddet biçimleri eş/partner veya eş/partner dışı kişilerce uygulanan şiddet olarak ayrılabilir. Cinsel şiddetle ilgili olarak İtalya'da kadınların %7'si, İspanya'da %4'ü ve Türkiye'de %12'sinin eş/partnerlerinin cinsel şiddetine uğradığını görebiliyoruz. Eş/partner dışı kişilerce uygulanan cinsel şiddete ilişkin rakamlar İtalya'da %5, İspanya ve Türkiye'de ise %3'tür. Psikolojik şiddete ilişkin rakamlar her üç ülkede de son derece yüksek olmakla birlikte, Türkiye'de hayatı boyunca en az bir kez evlenmiş kadınlarda oran %44'e ulaşmaktadır. İtalya'da kadınların %13'ü, İspanya'da %8'i ve Türkiye'de %30'u bir biçimde ekonomik şiddete maruz kalırken, İtalya'da neredeyse her beş kadından biri, İspanya'da her on kadından en az biri ve Türkiye'de her dört kadından en az biri ısrarlı takibe maruz kalmaktadır.

Her üç ülkede göstergeler arasında yapılan karşılaştırmalı analiz yeni ortaya çıkan bir örüntü sergilemektedir: kadına yönelik şiddet İspanya'da İtalya'ya göre biraz daha az yaygın görülürken, en yaygın görüldüğü yer Türkiye'dir. Bu deneysel analiz, eksik beyan edilen hassas bir konu hakkında veri toplamının kısıtlı yönleri göz önünde bulundurularak dikkatle okunmalıdır.⁸⁰

Aşağıdaki bölümde Türkiye'de şiddetin yaygınlığı konusu daha detaylı incelenecektir.. Türkiye'de 18 yaş altı evlilikler endişe vericidir. HÜNEE ekibi biçimi ne olursa olsun, erken yaşta yapılan evliliklerde şiddetin 18 yaş üzeri evliliklere göre daha yaygın olduğuna dikkat çekmiştir. Örnek vermek gerekirse, fiziksel şiddet oranı erken yaşta yapılan evliliklerde %48 iken, yetişkin evliliklerinden bu oran %31'e düşmektedir. Rakamlar cinsel şiddet için sırasıyla %18 ve %10, psikolojik şiddet içinse %51 ve %42'dir.⁸¹

Türkiye'de en az bir kez evlenmiş kadınların %44'ü en az bir kez psikolojik şiddet yaşadığını bildirmiştir. Evli olan her 5 kadından neredeyse biri eşi/partneri tarafından aşağılandığını, %21.2'si ise tehdit edildiğini bildirmiştir. Eş/partnerinin kontrol edici davranışlarına maruz kalınması açısından, şaşırtıcı bir oran olarak kadınların %61.5'i eş/partnerlerinin nerede olduklarını her zaman bilmek istediklerini bildirmiş olup, erkeklerin %43.4'ü karıları veya partnerlerinin bir başka erkekle konuştuğunu öğrendiklerinde öfkelenmekte ve %33.6'sı ise eşi/partnerinin giyimine müdahale etmektedir.⁸²

Kadınların %30'u çalışmalarının engellenmesi, işten ayrılmaya zorlanma ve kadının gelirene ek koyulması gibi çeşitli *ekonomik şiddet* biçimlerine maruz kaldıklarını bildirmiştir. Çalışmanın engellenmesi en yaygın görülen ekonomik şiddet biçimidir; hatta her dört kadından biri eşinin hayatında en az bir kez çalışmasına engel olduğunu bildirmiştir.⁸³

⁸⁰ FRA bilgi formunda belirtildiği gibi: "ülkeler arası farklılıklar çok sayıda faktörün yanı sıra mağduriyet oranlarındaki fiili farklılıkları da yansıtmaktadır, örneğin: Kadına yönelik şiddet deneyimlerinin araştırmalarda görüşülen kişiler de dahil olmak üzere başkalarıyla konuşulmasının kültürel açıdan kabul edilir olup olmadığı ve eşitlik anlayışının gelişmiş olduğu toplumlarda vakaların açıkça ele alınması ve sorgulanması daha muhtemel olduğundan bir ülkede toplumsal cinsiyet eşitliğindeki gelişmenin kadına yönelik şiddetin açıklanma seviyesini artırma olasılığı".

⁸¹ HÜNEE 2015, s 99-100. 15-19 yaş arası evli kadın katılımcıların yüzdesi %3.6'dır.

⁸² HÜNEE 2015, s 96.

⁸³ HÜNEE 2015, s 97.

Kadın Cinayetleri

“2012 yılında dünya genelinde yaşayan tüm kadınlar arasında, neredeyse yarısının eş/partneri veya aile bireyleri tarafından öldürüldüğü tahmin edilirken, aynı yıl öldürülen erkek oranı yüzde altıdan azdır”⁸⁴

İtalya'da 2013 yılında, 79 kadın eş/partneri tarafından öldürülürken, 2000-2013 yılları arasında 1122 kadın eş/partneri tarafından katledilmiştir.⁸⁵

İspanya'da 2014 yılında, 59 kadın eş/partneri tarafından öldürülürken ⁸⁶ , 2003-2013 yılları arasında 700 kadın eş/partneri tarafından katledilmiştir.⁸⁷

Türkiye'de Adalet Bakanlığı tarafından yayınlanan verilere göre, kadın cinayetleri 2002 yılından (yaklaşık 100 iken) 2009 yılına kadar (neredeyse 1000'e ulaşmıştır) çarpıcı bir artış göstermiştir.⁸⁸

Türkiye'de kadın cinayetleri ve erken yaşta ve zorla evlendirme de dahil kadına yönelik şiddet örnekleri ile ilgili resmi ve detaylı istatistiklerin bulunmaması Avrupa Komisyonu tarafından problemlili bir durum olarak vurgulanmıştır.⁸⁹ Adalet Bakanlığı 2009 yılında, 953 kadının katledildiğini söylerken, Aile Bakanlığı bu rakamı 171 olarak açıklamıştır.⁹⁰

Bu alanda resmi idari verilerin eksikliği feminist sivil toplum örgütlerinin basında yayınlanan vakalardan veri topladığı anlamına gelmektedir. Örneğin, bağımsız feminist dernek olan 'Kadın Cinayetlerini Durduracağız' platformu her yıl ortalama 250 kadının kocaları, eski kocaları, partneri veya babaları tarafından öldürüldüğünü ortaya koymaktadır.⁹¹ Bianet'ten elde edilen rakamlar da sayılar açısından ani bir artış göstermektedir.⁹² Bianet'ten edinilen bilgilere göre, 2014 yılında erkekler tarafından en az 281 kadın öldürülmüş ve 560 kadın yaralanmıştır.⁹³ Öldürülen kadınların en az 58'i (%20.64) boşanmak istediği için öldürülürken, 25'i (%8.9) devlet hizmetleri tarafından sağlanan korumanın yetersiz olması sonucu öldürülmüş, 11 kadın ise daha önce şiddet nedeniyle mahkemeye verilmiş ancak ceza almamış erkekler tarafından öldürülmüştür. Şöyle ki, kadınların %3.9'u şiddet uygulayan ancak işlediği suçtan beraat eden, suçu affedilen veya şartlı tahliye edilen erkekler tarafından öldürülmüştür. Kullanılabilir verilerin yetersizliğinden dolayı bu cinayetlerin ne ölçüde 'namus cinayetleri' olduğu

⁸⁴ Daha fazla bilgi için bkz.: <http://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures#notes>

⁸⁵ EURES Ricerche Economice e Sociali (2014). Secondo Rapporto sul femminicidio in Italia Caratteristiche e tendenze del 2013.

⁸⁶ <http://ibasque.com/mujeres-asesinadas-en-espana-por-violencia-machista-en-2014-resumen-anual/>

⁸⁷ <http://www.elmundo.es/espana/2013/11/03/52766e7363fd3d62298b456e.html>

⁸⁸ Öztürk, A. (2015). "Violence against Women in Turkey: Reflections of the Increasing Conservative Political Climate ", Vol. IV, Issue 7, pp.32--40, Centre for Policy and Research on Turkey (ResearchTurkey), London, Research Turkey. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: (<http://researchturkey.org/?p=9413>)

⁸⁹ E.C., 2012; E.C., 2013; E.C., 2014.

⁹⁰ <http://www.bbc.com/news/world-europe-31709887>

⁹¹ Web sayfası: Kadın Cinayetlerini Durduracağız Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://kadincinayetleriniDurduracagiz.net/>

⁹² <http://www.bbc.com/news/world-europe-31709887>

⁹³ Yazının tam metni: <http://bianet.org/bianet/kadin/161558-erkekler-2014-te-281-kadin-oldurdu>

belirsizdir.⁹⁴ 'Namus cinayetleri' ile bağlantılı olarak, kadınlara kendi canına kıymaları yönünde baskı yapıldığı için 'onur intiharları'nda ani bir artış olduğu iddia edilmektedir. Ceza kanunundaki değişiklikler 'namus cinayeti' mahkumlarının ömür hapis cezası alacağı anlamına geldiğinden, bu intiharlarda artış görülmüştür.⁹⁵

5.2 Sonuçlar

Kadına yönelik şiddetin sonuçları çoğu zaman mağdurların sağlığı üzerinde oluşan fiziksel ve psikolojik etkiler açısından tanımlanmaktadır. Örneğin, WHO çalışmasının sonuçları "şiddet ile fiziksel ve ruhsal hastalık belirtileri arasında güçlü bir ilişki olduğunu ortaya koyan diğer araştırmaları kesinlikle desteklemektedir".⁹⁶ Kadına yönelik şiddetin sonuçlarını incelemek için, İtalya ve İspanya arasında karşılaştırmalı bir tablo sunmak amacıyla FRA'nın veri görselleştirme aracından faydalandık (bkz. ek 3).

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı (2014) '6284 sayılı Kanunun farklı yönleriyle bağdaşan şekilde yürütülen çalışma ve uygulamalar' ile ilgili meclis soru önermesine yanıt olarak 2013 yılı sağlık kayıtlarını paylaşmıştır. Yanıt yazısında, 2013 yılında 13.853 kadının aile içi şiddetten kaynaklanan yaralanma şikayetiyle sağlık kurumlarına başvurduğu belirtilmektedir. Ancak, bu rakamın sadece aile içi şiddetin resmi olarak kaydedildiği veya bir mağdur tarafından bildirilen vakaları yansıttığı dikkate alınmalıdır. Bu kaynak Türkiye'de kadına yönelik şiddetin sağlık üzerindeki sonuçlarından bazılarını çözümllemek için kullanılmaktadır.

İtalya ve İspanya'da vücutta görülen bere ve çizikler eş/partner tarafından sebep olunan en yaygın yaralanma şeklidir. İtalya ve İspanya'ya benzer olarak Türkiye'de de vücutta görülen bere ve çizikler en yaygın yaralanma şeklidir (%62). Türkiye'de bulu kulak zarı ve gözlerde oluşan hasar izlenmektedir (%65)⁹⁷. İspanya ve İtalya'da yara, burkulma ve yanıklar şiddet mağdurları tarafından en sık olarak bildirilen ikinci yaralanma türüdür ve bu durum eş/partner tarafından uygulanan kadına yönelik şiddetin sonraki en yaygın sonuçları olarak yara ve derin kesikleri (%12) yanıkların (%4) izlediğini bildiren Türk sağlık kayıtlarından elde edilen bulgularla orantılıdır. İspanya'da beyin sarsıntısı veya diğer beyin yaralanmaları (%5) korkutucu bir bulgu oluşturmaktadır, bu kategori İtalya bulgularına görülmemekte, Türkiye'de ise belirgin bir kategori oluşturmamaktadır. İtalya ve İspanya'da bu kategoriyi kırıklar, kemik kırıkları ve diş kırıkları izlerken (İspanya'da

⁹⁴ İstanbul Sözleşmesinde 'Namus cinayetleri' toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin bir biçimi olarak ifade edilmektedir. 'Namus cinayetleri' "açığa vurulan amacın aile şerefini kurtarmak, geleneklere saygı duyuyormuş veya bir toplumun algılanan dini, kültürel veya geleneksel gerekliliklerine uyuyormuş gibi görünme isteği olduğu" cinayetler olarak tanımlanmıştır. Sözleşmenin taslak yazarları sözde "namus cinayetleri" için ayrı bir ceza gerektiren suç öne sürme yönündeki ilk düşünceden uzaklaşarak, kültür, gelenek, din, görenek veya sözde "şeref" adına işlenen suçlu davranışları haklı göstermeye yönelik tüm çabaları yasaklama konusunda hemfikir olmuştur. Bkz.: http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/thematic_factsheets/Honour%20Crimes_EN.pdf

⁹⁴ Kanunda yapılan bu değişiklikten önce, ailenin 18 yaş altı bir erkek bireyine, yaşından dolayı daha az ceza alacağı düşüncesine dayanarak cinayeti işleme konusunda baskı yapıyordu. Şimdi görünen durum şudur ki belli aileler kadına ailenin 'şerefini kurtarmak' adına intihar etmeleri için baskı yapmaktadır.⁹⁵ Batman ve doğu Anadolu'nun çevre illerinde - 2000-2006,- Batman'da meydana gelen 165 intihar veya intihar girişiminin 102'sinin kadınlar tarafından yapıldığı bildirilmiş olup, bunların kaçının sözde 'namus intiharı' olduğunu belirlemek zordur.

⁹⁶ WHO, (2005). Summary Report, WHO Multi-country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women: Initial results on prevalence, health outcomes and women's responses. s.15.

⁹⁷ Bu gösterge FRA araştırmasında yer almamaktadır.

%2, İtalya'da %3), Türkiye'de böyle bir kategori yoktur. İç organlarda hasar oluşumu İspanya (%5) ve Türkiye'de (%4) gözlemlenen bir sonuç olup, İtalya'da şaşırtıcı bir biçimde böyle bir vaka görülmemektedir.⁹⁸ Çocuk düşürme İspanya'da kadınların %2'sinde, İtalya'da ise %1'inde eş/partner tarafından uygulanan fiziksel şiddetin sonucudur.⁹⁹

İtalya (%38) ve İspanya'da (%39) şiddet görmenin uzun vadeli psikolojik sonuçları açısından – maruz kalınan en ciddi durum olarak en yaygın biçimde bahsedilen durum kaygı olmuştur. İspanya'da eş/partner tarafından uygulanan şiddetin etkisi açısından en yaygın görülen (%35) bir sonraki psikolojik sonuç güvensizlik olmuştur, İtalya'da ise en yaygın biçimde bahsedilen bir sonraki uzun vadeli psikolojik etki kendini savunmasız hissetmek (%22) olmuş bunu güvensizlik izlemiştir (%19). İspanya'da yukarıdaki etkilerin ardından depresyon (%30), uyku güçlüğü (%28), kendini savunmasız hissetme (%26) ve ilişki kurmada zorluklar yaşama (%26) etkileri görülmüştür. İspanya'da konsantrasyon zorlukları (%18) ve panik atak (%14) eş/partner tarafından uygulanan şiddetin psikolojik sonuçları arasında en az bahsedilen etkiler olmuştur. İtalya'da uyku güçlüğü (%18) depresyon (%15), panik atak (%11), konsantrasyon güçlükleri (%8) ve ilişki kurmada zorlukla yaşanması (%8) izlemiştir.

Türkiye'de 2014 yılında yapılan araştırmada, kadınlara son yaşadıkları psikolojik problemler ve herhangi bir zamanda intiharı düşünüp düşünmedikleri sorulmuştur. Ruhsal sağlık problemleri yaşama oranının fiziksel veya cinsel şiddet yaşayan mağdurlar arasında daha yaygın olduğu gözlenmiştir. Şiddet yaşamayan kadınların %45.3'ü son dört haftadır kendilerini mutsuz hissettiğini bildirirken, bu rakam şiddet yaşayan mağdurlar arasında %69.5'e çıkmaktadır. Şiddet yaşayanların %13.2'si intihar eğilimleri olduğunu bildirirken, bu oran şiddet görmeyen kişilerdeki intihar eğilimi oranlarında üç kat daha fazladır. Bazı farklı psikolojik sonuçlar da bildirilmiştir: stres hissi, gerginlik ve kaygı, kendini yorgun hissetme, günlük aktivitelerini yerine getirememe, iştahsızlık, mide sorunları (mide rahatsızlığı hissetme) ve odaklanma sorunları.¹⁰⁰ Korku da çok yaygın görülen bir psikolojik sonuç olup medya ve kadınların televizyon ve gazetelerde verilen mağduriyet durumu ile bağlantılıdır. 2014 yılında Türkiye'de yapılan çalışmada aynı zamanda fiilen intihar girişimiyle ilgili rakamlar da verilmiştir. Buna göre, hayatını sonlandırma girişimi şiddet yaşayan kadınlarda herhangi bir şiddet deneyimi yaşamamış kadınlara göre beş kat daha yaygındır.¹⁰¹

Diğer Sonuçlar

Araştırmalar şiddetin sağlık sorunları üzerindeki etkisini kapsamını kısıtlama eğiliminde olup, bu eğilim değişiklik göstermektedir. EIGE'nin kadına yönelik şiddet alanında yaptığı çalışmada ekonomi ve topluma büyük bedeller yüklenmektedir.

⁹⁸ Türkiye'de bu bölüme ilişkin rakamlar HÜNEE (2015) çalışmasından alınmıştır. Kadına Yönelik Şiddet Yaygınlığı, Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması. Ankara. s.129.

⁹⁹ İtalya ve İspanya'da eş/partner dışı kişilerce uygulanan şiddetten kaynaklanan fiziksel ve cinsel şiddet/fiziksel yaralanmaların sonuçlarına ilişkin veriler için bkz. Ek 3.

¹⁰⁰ HÜNEE 2015, s. 136-8.

¹⁰¹ A.G.E.

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Ekonomi ve Toplum üzerindeki Bedelleri:

“Şiddetin verdiği zararların önlenmesi ve ortadan kaldırılması için mevcut durumda harcanan düşük tutarın, uzmanlık hizmetlerine yapılan harcamanın arttırılmasıyla, yükselmesi muhtemelen şiddetin kapsamı ve etkilerinde azalmaya neden olacaktır. ..[a] İngiltere’de yapılan bir vaka çalışmasının bulguları eş/partner tarafından uygulanan kadına yönelik şiddetin bedelinin 13.5 milyar Euro’nun üzerinde; eş/partner tarafından kadına ve erkeğe yönelik uygulanan şiddetin bedelinin 15 milyarın üzerinde; kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin bedelinin neredeyse 28.5 milyar ve kadına ve erkeğe yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin bedelinin 32.5 milyar Euro’nun üzerinde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ülkedeki nüfusun AB nüfusuna oranı göz önünde bulundurulduğunda, AB’de kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin bedelinin yaklaşık 226 milyar Euro olduğu sonucuna varılabilir. Bu rakam 256 milyar Euro’ya yakın olduğu tahmin edilen AB’deki toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin toplam maliyetinin %87’sine karşılık gelmektedir. Şiddetin neden olduğu zararları ortadan kaldırmaya ve tekrarlanmasını önlemeye yönelik olan ve kadınlar için son derece fayda sağlayan uzmanlık hizmetlerine yapılan harcama eş/partner tarafından uygulanan kadına yönelik şiddet bedelinin %3’ü kadardır. Yaralanmalar sonucu oluşan verim kaybından dolayı ekonomide neden olunan zarar %12 civarındadır. Özellikle ceza yargılaması olmak üzere hizmetler şiddetin maliyetinin yaklaşık %30’unu oluşturmaktadır. Bu bedelin yarısı şiddetin neden olduğu fiziksel ve duygusal etkilere ayrılan tahmini kamusal maliyetin bir sonucudur.

EIGE <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/eiges-studies-gender-based-violence/estimating-costs-gender-based-violence-european-union>

İspanya’da araştırmalar istihdamdan iş yaşamı ve sosyal yaşama kadar kadınların yaşamının farklı alanları üzerindeki etkileri üzerine yapılacak incelemelerin önemini vurgulamıştır.¹⁰² İstihdamla ilgili sonuçlara hareketsizlik, iş kaybı, işsizlik ve iş bulmada yaşanan zorluklar da eklenebilir. Kadınların mesleki kariyerinde, eğitim faaliyetlerinin yarıda bırakılması, mesleki fırsatların kaçırılması ve profesyonel kariyerin genel anlamda bozulması gibi sonuçlar görülebilmektedir. İş dünyasında verimliliği, işe gelmeme (devamsızlık) ve hastalık izni oranlarının artması da etkileyebilmekte iken, kadınların şiddet mağduru olduklarını çalıştıkları şirketten gizleme çabası ile üzerlerine eklenen yükte birlikte işlerini yürütme konusunda zorluklar görülmektedir.

Aynı zamanda ekonomik sonuçlar da mevcuttur: mağdurlar kişisel gelirden yoksun olabilmekte veya hane halkı gelirine ulaşamamakta ya da ekonomik kaynakları kontrolü altına alamamaktadır. Ekonomik kayıp ve zararlar, ekonomik güvencesizlik ve maddi yardımlara bağımlı olma durumlarının tümü göz önünde tutulmalıdır. Mağdurların bazıları sadece hane içindeki ekonomik işlerden sorumlu tek kişi olabilmektedir. Kadına yönelik şiddetin bir sonucu olarak eşten ayrılma ekonomik kayıp ve zararlar, ekonomik güvencesizlik ve eski eşin maddi yardımına (örn. emekli aylığı) bağımlılık ve bundan yoksun kalma durumunu da beraberinde getirmektedir. Barınma sorunuyla ilgili olarak, eski eşten gizlenme veya zorla birlikte yaşama ihtiyacı da oluşabilmektedir. Şiddetin bedellerine ev taşıma zorunluluğu, barınma için sosyal yardımlara ulaşma, sığınma evlerine ulaşma ihtiyacı, evsizlik ve eski eşin kaldığı eve geri dönmek zorunda kalma durumları da dahil edilebilir.

Son olarak, hukuki sonuçlar arasında polise bildirimde bulunma, ceza davası süreci veya ceza davasının düşürülmesi, koruma tedbirleri, güvenlikten yoksunluk, boşanmanın çocuğun velayeti üzerindeki etkisi, hukuk sisteminin yarattığı hayal kırıklığı, duygusal

¹⁰² Camarasa i Casals, M. (2009). Proposal of new indicators to measure the effects of gender violence. Barcelona: Surt. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.surt.org/docs/publicats/2009/gvei_proposta_indicadors_en.pdf

açıdan tükenmişlik ve yasal süreçle baş etme konusunda yaşanan ekonomik zorluklar gösterilebilir.¹⁰³

5.3 Tutumlar ve Farkındalık

FRA araştırması İtalya ve İspanya'da kadına yönelik şiddet konusundaki tutumlar ve farkındalık düzeyine bir miktar ışık tutmuştur.

5.3.1 Kadına yönelik şiddetin sıklığına ilişkin algılar

İtalya ve İspanya'da kadına yönelik şiddetin sıklığı konusundaki algı şu şekildedir:

	İtalya	İspanya
Çok yaygın	%35	%31
Biraz yaygın	%55	%53
Çok yaygın değil	%8	%11
Hiç yaygın değil	%1	%1
Bilmiyorum	%1	%3

Tablo 6: Kaynak: FRA veri kümesi

İtalya, AB'de çok yaygın cevabının verilme oranı %35 ile, kadına yönelik şiddet algısının en yüksek olduğu ülkelerden biridir.¹⁰⁴ Bu durum kısmen de olsa İtalya'da şu an yaygın olan "İtalya'daki medya takibinin 1983 yılında bir genç kızın ortadan kaybolması konusunda yeni bulunan kanıtların çok sayıda baş sayfa yazısına konu olmasına yol açması" şeklinde görülen medya kampanyası ile açıklanabilir.¹⁰⁵ İspanya'da 1990'ların ortası-sonlarından bu yana medyanın konuya gösterdiği dikkat ve feminist kampanyalar oldukça yoğun hale gelmiştir.

Türkiye'de, en azından bildiğimiz kadarıyla, şiddetin sıklığına dair algılar konusunda herhangi bir veri yoktur.

5.3.2 Arkadaş ve aile çevresinde aile içi şiddet mağdurları ile ilgili bilgiler

FRA araştırmasında, 'Arkadaş ve aile çevrenizde herhangi bir biçimde aile içi şiddet mağduru olan bir kadın tanıyor musunuz?' sorusu yöneltilmiştir. İtalya'da kadınların %39'u olumlu cevap verirken, İspanya'da ise %35'i evet cevabı vermiştir. İtalya'da kadınların %60'ı, İspanya'da ise %62'si hayır cevabı vermiştir.

Türkiye'deki araştırmada ise bu olgu farklı bir şekilde incelenmiştir. Şiddet yaşayan kadınlara bu konuya herhangi bir kişiyle konuşup konuşmadıkları sorulmuştur. Hayatlarında en az bir kez şiddet yaşayan kadınlar arasında, genel anlamda %44.3'ü, kırsal alanlarda ise %54.7'si yaşadıkları şiddeti daha önce hiç kimseyle paylaşmadıklarını bildirmiştir. Yaşadıkları deneyimi dile getirenler arasında çoğunluk yaşadıklarını ailesiyle (%37), arkadaşları ve komşuları (%24),

¹⁰³ A.G.E.

¹⁰⁴ Bkz. FRA, 2014, s.153.

¹⁰⁵ A.G.E., s.154.

eşinin ailesi (%17.4) ile konuşurken, %1.4'ü ise resmi olmasa da bir kurumla görüşmüştür.¹⁰⁶ Mağdurların %38.5'i yaşadıkları şiddete tanıklık etmiş olan kişiler veya yaşadıklarını paylaştıkları kişilerden herhangi bir yardım almadıklarını bildirmiştir. Bu verilere ilişkin hesaplamalar tüm şiddet mağdurları için yapılmıştır.

İtalya'da 2015 yılında yapılan araştırmada kadınların yaşamış oldukları şiddet vakaları hakkında konuşup konuşmadıklarına da yer verilmiştir. Eski eşinin şiddetine maruz kalan kadınların %23.5'i ve mevcut eşinin şiddetine maruz kalanlarınsa yaklaşık %40'ı yaşamış oldukları eş/partner tarafından uygulanan şiddet hakkında kimseyle konuşmamaktadır. Kadınların sadece %35'lik kısmı eş/partner tarafından uygulanan şiddeti arkadaşlarıyla, %33.7'si akrabalarıyla, %6.7'si polisle veya diğer kurumsal örgütlerle paylaşmaktadır.¹⁰⁷

İspanya'da kadına yönelik şiddetle ilgili yapılan Makro-araştırmada (2015) fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalan ve/veya eşi ya da eski eşinden korkan kadınların %81'inin yaşadıkları deneyimi herhangi bir kişiye anlattığı belirtilmiştir. Bunların %54.7'si konuyu bir arkadaşıyla; %40.1'i annesiyle; %32.2'si kız kardeşiyle; %20'si babasıyla; %19.5'i diğer kadın akrabalarından biriyle; %17.2'si diğer erkek akrabalarından biriyle; %16-8'si eşi veya eski eşinin kadın akrabalarından biriyle; %15.1'i komşusu veya iş arkadaşıyla; %8.8'i eşi veya eski eşinin erkek akrabalarından biriyle; %2.1'i ise bir öğretmeni ya da eğitmeni ile konuşmuştur.

Türkiye'de şiddet vakalarına tanık olunması veya yaşananların paylaşılması durumunda, kadınlar en yaygın biçimde ailelerinden yardım almaktadır (19.4). Bunu eşlerinin ailesi (%9.8), arkadaşları ve komşuları (%7.8) izlerken, kadınların %0.8'i ise bir kuruma yaptıkları resmi olmayan başvuru yoluyla yardım aldıklarını bildirmiştir.¹⁰⁸

5.3.3 Aile içi şiddeti önlemeye ve aile içi şiddet vakalarında kadını korumaya yönelik kanunlar ve siyasi açılımlardan haberdar olma seviyeleri.

İtalya'da kadınların sadece küçük bir azınlığı (%34) aile içi şiddetin önlenmesine odaklanılan özel kanunlar ve siyasi açılımlardan haberdar iken, aksine İspanya'da kadınların çoğunluğu (%59) bu kanun ve açılımlardan haberdardır. İtalya'da şaşırtıcı bir oran olarak, kadınların %58'i korumaya yönelik kanun veya siyasi açılımlardan haberdar değilken, bu rakam İspanya'da %29'a düşmektedir.¹⁰⁹

Aile içi şiddet vakalarında kadını korumaya yönelik kanunlar ve siyasi açılımlardan haberdar olma seviyeleri hem İtalya (%41) hem de İspanya'da (%69), korumaya yönelik açılımlardan haberdar olma seviyelerine göre daha yüksektir. İtalya'da kadınların %51'i, İspanya'da ise %22'si bu konuda herhangi bir bilgi sahibi olmadıklarını ileri sürmektedir.¹¹⁰

Türkiye'de de kadınlara ilgili kanunlardan haberdar olup olmadıkları sorulmuştur. Kadınların %80'inden fazlası 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda belirtilen koruyucu tedbirler ve olası cezalardan haberdar olduklarını bildirmiştir. 6284 sayılı Kanundan haberdar olan kadınların %88'i kanunu medya yoluyla duyduklarını, %61'i ise arkadaş ve ailelerinden öğrendiklerini söylemiştir. Söz konusu kanunu okulda, bir kamu

¹⁰⁶ HÜNEE (2015). Türkiye'de Kadına Yönelik Aile içi Şiddet Araştırması. Ankara. s.154.

¹⁰⁷ ISTAT, 2015, s.4.

¹⁰⁸ HÜNEE (2015), s.156.

¹⁰⁹ İspanya'da kadınların %12'si, İtalya'da ise %8'i korumaya yönelik kanun veya siyasi açılımlardan haberdar değildir. FRA dataset bkz. Ek 4.

¹¹⁰ İspanya'da kadınların %9'u, İtalya'da ise %8'i korumaya yönelik kanun veya siyasi açılımlardan haberdar değildir. FRA dataset bkz. Ek 4.

kurumundan duyanlar veya afiş/poster ve sivil toplum örgütleri yoluyla öğrenenlerin oranı %5'in altındadır.¹¹¹

Altınay ve Arat (2008) tarafından kadınların sadece %57.2'lik kısmının Ailenin Korunması Kanunundan haberdar olduğunu bildirdiği ileri sürülmüştür. Bu çalışmada Ailenin Korunması Kanunu ve Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminden haberdar olma/olmama seviyeleri arasında pozitif korelasyon olduğu belirtilmiştir. Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde boşanma durumunda varlıklarla ilgili diğer hususların yanı sıra evlilik öncesinde veya sırasında edinilen her tür malın eşit dağılımı öngörülmektedir. Farkında olma/olmama durumu ile eğitim seviyesi arasında da güçlü bir ilişki vardır. Okur yazar olmayan kadınların %54'ü her iki kanundan da haberdar değilken, sadece %14'lük kısmı iki kanundan haberdardır. Üniversite/yüksek okul mezunlarına bakıldığında, sadece %3'lük kısmı her iki kanundan da habersizken, %77'si her ikisinden haberdardır. Farkındalık konusunda göze çarpan bir başka bulgu da bölgesel farklılıktır. Ülkenin İç Anadolu ve Batı bölgelerinde yaşayan kadınların %61'i Ailenin Korunması Kanunu duyduğunu ifade ederken, Doğu'da yaşayan kadınların sadece %35'i bu kanunu duymuştur. Altınay ve Arat (2008) bulgular dikkate alındığında, farklı bölgelerde görülen yüzdelerin çarpıcı biçimde farklı olmasının altında yatan sebebin eğitim seviyesindeki farklılıklar olduğunu iddia etmektedir.¹¹²

5.3.4 Yakın zaman önce kadına yönelik şiddetle ilgili bir kampanya görmüş veya duymuş olma durumu ile ilgili mevcut bilgiler

FRA verilerine göre İspanya'da kadınların %83'ü kadına yönelik şiddetle ilgili bir kampanya görmüş veya duymuş olduklarını ifade ederken, İtalya'da ilgili rakam %66 seviyesindedir. Bildiğimiz kadarıyla, Türkiye'de kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet ile ilgili bir kampanya gören veya duyan kadınlarla ilgili başvurulabilir herhangi bir bilgi yoktur.

5.3.5 Kadına yönelik şiddet mağdurları için mevcut kurum veya hizmetlerden haberdar olma seviyesi

FRA araştırmasına katılımcılardan ülkelerinde kadına yönelik şiddet mağdurlarına destek sunan üç spesifik kurum veya hizmetin belirtildiği bir soru eklenmiştir. Görüşülen kişilere bu kurumlardan haberdar olup olmadıkları sorulmuş, ardından verilen yanıtlar görüşülen kişilerin bu kurumlar/hizmetlerin 0, 1, 2 veya 3'ünü duymuş olma durumlarına göre sınıflandırılmıştır. İtalya'da kadınların %17'si bu kurumlar/hizmetlerin üçünden de haberdar iken, İspanya'da kadınların %29'u her üç kurum/hizmeti de duyduğunu ifade etmiştir. İtalya'da kadınların %22'si, İspanya'da ise %18'i bu kurum/hizmetlerin ikisini duyduğunu ifade ederken, kurum/hizmetlerin sadece birinden haberdar olanların oranı sırasıyla %42 (IT) ve %38 (ES) olarak bulunmuştur. İtalya'da kadınların %19'u, İspanya'da ise %15'i bu kurum/hizmetlerin hiçbirinden haberdar değildir.

Türkiye'de bu konuyla ilgili veriler kurumlara yapılan resmi başvurulardan elde edilmektedir. Mağdurlara başvurabilecekleri mevcut kurumlardan haberdar olup olmadıkları sorulmuştur. Mağdurların bu konuda hizmet veren kurumlar arasında en çok bildikleri polis, sığınma evleri, jandarma, savcılık ve sağlık kurumlarıdır (sırasıyla %86.2, %85.2, %73.6, %71.1 ve %70.4). Bu rakamları aile mahkemesi (%68.8), valilik/kaymakamlık (%63.6), Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve yerel şubeleri (%61.0), kadın örgütleri (%59.4), Alo 183 Şiddet Hattı (%55.9),

¹¹¹ HÜNEE (2015) Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması. Ankara. s 184. Katılımcılara birden çok şık seçme opsiyonu verilmiştir.

¹¹² Altınay, A. ve Arat, Y. (2008). Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet. İstanbul. s. 58.

barolar (%45.0), belediye kadın danışma merkezleri (%39.6) ve Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezleri (%12.4) izlemektedir.¹¹³

5.3.5 Mağduru suçlama tutumları

Halkın tutumlarının kadına yönelik eş/partner tarafından uygulanan şiddetin meydana geldiği sosyal ortamı nasıl şekillendirdiğini inceleme amaçlı araştırmalar yapılmıştır. Eş/partner tarafından uygulanan şiddeti görmezden gelme veya teşvik etmeye yönelik tutumlar şiddet vakalarının oranını (WHO, 2002), bildirme oranlarını, kamusal ve mesleki tepkileri veya mağdurların yardım arayışına girme davranışlarını etkileyebilen bir hoşgörü ortamının oluşmasına katkıda bulunmaktadır.¹¹⁴

Avrupa Komisyonu'nun 2010 yılı Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Raporunda aile içi şiddetin kabul edilebilir olup olmadığı konusundaki görüşler araştırılmıştır. Bu araştırma İspanya ve İtalya'ya ilişkin önemli veriler sunmaktadır. İspanya'da katılımcıların %91'i bu durumun kabul edilemez olduğunu ve mutlaka kanunlar yoluyla cezalandırılması gerektiğini belirtmiştir. %6'lık kısım bunun kabul edilemez olduğunu ancak her zaman kanunlar yoluyla cezalandırılmayabileceğini, %2 belli durumlarda kabul edilebilir olduğunu, %1 ise her koşulda kabul edilebilir olduğunu söylemiştir. İtalya'ya ait ilgili rakamlar ise şu şekildedir: Sırasıyla %87, %7, %2 ve %3.¹¹⁵ Türkiye'de Altınay ve Arat (2008) görüşülen kişilerin %89.4'ünün şiddetin kesinlikle geçerli bir gerekçesi olmayacağı yönünde yanıt verdiğini belirtmiştir.

6. Alınan Kilit Önlemler

Temel Bulgular:

- Her üç ülkede de kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda temel araç olarak ulusal eylem planlarına (UEP) başvurulmaktadır. Bu planların kadına yönelik şiddeti hedef alma konusunda kapsamlı bir strateji sunma seviyesi ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Örneğin, İspanya ve Türkiye'de kapsamlı ve koordine politikalar sunulurken, İtalya'da durum farklıdır.
- Ülkenin kadına yönelik şiddeti hedef alma konusunda kapsamlı bir strateji sunup sunmadığına ilişkin temel göstergelerden biri bu alandaki karar vericilerin bu alanda çalışan kadın örgütlerine danışma, onları dinleme ve destek sunma düzeyidir. Bu danışma süreci İtalya ve Türkiye'de gerçekleşmemiş olup, İspanya'da ise sadece orta derecede görülmektedir.
- İtalya, İspanya ve Türkiye mağdur destek hizmetleri geliştirmiş olup, mağdurlara yasal, sosyal, psikolojik ve ekonomik yardım sunmaktadır. Her hükümetin yeterli kaynakları tahsis etme düzeyi ve uzmanların mağdurlara yardım sunmak için gerekli eğitimi alma derecesi ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Her üç

¹¹³ HÜNEE 2015, s.165.

¹¹⁴ Gracia, E. (2014). Intimate Partner Violence against Women and Victim-Blaming Attitudes among Europeans, Bull World Health Organ, 2014; 92: s.380-381.

¹¹⁵ European Commission (2010a). Domestic Violence against Women Report. Brussels, Directorate General for justice, p46. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_344_en.pdf

ülke de bu alana daha fazla kaynak ayrılması ve uzmanların daha fazla eğitilmesinden fayda sağlayacaktır.

- Faillerle yapılmakta olan fiili çalışmalarla ilgili daha fazla araştırma gereklidir. Faillerle yapılan çalışmaların ulusal yönlendirici ilkeler veya yasal hükümlere nasıl dahil edileceği yönünde bilgiler mevcut olmakla birlikte, her üç ülkede de bu programların uygulamada nasıl işlediği konusunda bilgi eksikliği söz konusudur.
- İtalya'da aile içi şiddetle ilgili eğitimler yasal hükümler kapsamına alınmamaktadır. İspanya'da aile içi şiddetle ilgili eğitimler sağlık kuruluşlarındaki personel için yasal hükümler kapsamına alınmaktadır. Türkiye'de yasal hükümlerde bu alanda görev yapan hakim ve polis gibi kamu hizmeti çalışanları için eğitimin gerekli olduğu öngörülmektedir.
- İtalya'da cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı ulusal olağanüstü plan kapsamında mağdurlar ve/veya failere doğru bir şekilde yanıt verme becerileri ve olanaklarını geliştirmek için uzmanlara yönelik ihtisas ve yeterliliğe dayalı eğitim verilmesi öngörülmektedir, ancak şu ana kadar herhangi bir özel önlem planı veya finansmanı gerçekleştirilmemiştir.
- İspanya'da şu hizmet kolları için yeterliliğe dayalı eğitim ulusal eylem planı ve hedefleri kapsamına alınmıştır: idari adli personel, yargı ve kraliyet savcılık hizmeti üyeleri, güvenlik güçleri, öğretmenler, tıp öğrencileri, sağlık personeli ve sosyal hizmet görevlileri.
- Türkiye'de uzmanlara yönelik ihtisas ve yeterliliğe dayalı eğitime yargı organı personeli, halk eğitim merkezleri, il sosyal hizmetler ve eğitim müdürlükleri ile ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi) personeli dahildir. Ancak, şiddet mağdurlarının yetkililerden yardım arayışına girdiği ve daha sonra öldürüldüğü vaka sayısının yüksek olması yargı organları ve kolluk kuvvetlerine yönelik eğitim ve farkındalık yaratma gerekliliğinin daha yüksek olduğuna dikkat çekmektedir.

6.1 Ulusal Eylem Planları

Ulusal eylem planları ulusal hükümetin kadına yönelik şiddetle mücadelesindeki temel araçlardır. Kadına yönelik şiddetin (her tür) ele alındığı bir Ulusal Eylem Planı oluşturulması ve yayınlanması Avrupa Konseyi üye ülkelerinde kadınların şiddete karşı korunması konusunda Rec (2002)5 sayılı Tavsiye Kararının uygulanmasının takip edildiğine ilişkin genel bir gösterge olmuştur. Ancak, Hagemann-White (2014) tarafından da belirtildiği gibi:

“kadına yönelik şiddetle ilgili ulusal politikalar geliştirmeye yönelik yaklaşımlar genel Ulusal Eylem Planı fikri tamamen kavranmadan izlenmiştir. Bazen “Ulusal Strateji” kavramı tercih edilirken, kapsamlı ulusal politikanın her biri özel bir odak noktasına sahip olan bir veya birden çok eylem planı veya strateji üzerinden düzenlenebileceği ortaya konmuştur. Üye ülkeler de kadına yönelik şiddeti toplumsal cinsiyet eşitliği, sağlık, suçun önlenmesi, aile politikaları veya çocuğun korunması gibi genel bir çerçeveye yerleştiren politika örüntülerini ortaya koymuştur”.¹¹⁶ İstanbul Sözleşmesi ile aynı doğrultuda – ilerleme göstergesi: “İstanbul sözleşmesinde ele alınan tüm şiddet biçimlerinin

¹¹⁶ Hagemann-White, 2014, s.6.

vurgulandığı kapsamlı ve koordineli bir politika belirleyip belirlemedikleri ve kadına yönelik şiddete bütüncül bir yanıt verip vermemeleri" yönünde değişmiştir.¹¹⁷

İtalya

İtalya'nın 2015 tarihli Ulusal Eylem Planında planlanmış faaliyetler aşağıdaki iki alanda tanımlanmaktadır:

- Alan 1 - Şiddet karşıtı merkezleri ve özellikle güvenliği tehlike altında olan mağdurlara sunulan hizmetlerin sayısını arttırmayı amaçlayan kamusal ve özel merkezleri desteklemeye yönelik eylemler;
- Alan 2 - Ülkenin arz ve talep arasında daha fazla dengesizlik olan yerleşim alanlarında yeni şiddet karşıtı merkezlerin açılmasını hedefleyen girişimler.¹¹⁸

Ancak, plan şiddet karşıtı merkezler ve kadın sığınma evleri gibi şiddet yaşayan kadınlara destek sunma konusunda uzmanlaşmış İtalyan kadın örgütlerinden herhangi birine danışılmadan geliştirilmiş olduğu için, Ulusal Eylem Planı çok fazla eleştiriye maruz kalmıştır.¹¹⁹ Açıklamanın tamamı için aşağıdaki kutuya bakınız:

'Cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı Özel Eylem Planı', FGB, 16 Haziran 2015

7 Mayıs 2015 tarihinde İstanbul Sözleşmesinin uygulamaya konmuş hali olan 2013 tarihli 119 sayılı Kanunun 5'inci Maddesi için sunulan cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı Özel Eylem Planı onaylanmıştır. "Devlet kadına yönelik şiddetin mağdurları olan kadınları bu durumda kurtarma görevini tamamen almakta ve bunu farklı yönlerden müdahalede bulunan kamu politikalarıyla gerçekleştirmekte, böylece bu olguya karşı siyasi ve kültürel yaklaşım kökten değişmektedir." Bu sözler Eşit Fırsatlardan sorumlu Başbakanlık Komisyon Üyesi Giovanna Martelli'ye aittir. Ancak, belge çoğunlukla ülke geneline yayılmış gönüllülük esasına dayalı tek noktadan danışma masaları ve şiddet karşıtı merkezleri yönetmekte olan, konuyla ilgili çalışan ve cinsel, psikolojik, fiziksel ve ekonomik şiddete maruz kalan kadınlarla günlük irtibat halinde olan derneklerin onayını alamamıştır.

"Renzi Hükümeti erkek şiddetini önlemek ve bununla mücadele etmek için İstanbul Sözleşmesinde öngörülen baskılayıcı zorunlulukları elen alan bir Plan yoluyla spesifik, koordineli ve etkili eylemler ile kadına yönelik erkek şiddetiyle mücadele etme konusunda tarihsel bir fırsatı kaybetmektedir", ifadesi D.i.Re (İtalya'da 70 şiddet karşıtı merkez ve sığınağı bir araya getirmiş olan Şiddete Karşı Kadınlar Ağı), Telefono Rosa Onlus, Udi (İtalyan Kadın Birliği), Pangea Vakfı ve Maschile Plurale derneklerinin konuyla ilgili yorumudur, bir sonraki aşamada Sözleşmeyi uygulamak ve İtalya'da toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadele etmek amacıyla Hükümet tarafından onaylanmıştır. Dernekler konuyu "Şiddet karşıtı merkezlerin rolü Planın tüm Eylemlerinde zayıflatılmakta ve eylemler bir hizmetin uygulayıcıları olmanın ötesinde bir rolü olmayan sıradan bir özel sektör sosyal hizmet konusu muamelesi görmektedir" şeklinde açıklamıştır. Bu tür destek hizmetleri, 2015 Mart ayında yayınlanan kılavuzlarda EIGE tarafından onaylandığı üzere

¹¹⁷ A.G.E.

¹¹⁸ Bakınız:

http://www.pariopportunita.gov.it/images/stories/documenti_vari/UserFiles/Il_Dipartimento/av_visocentriantiviolenza_14112011.pdf

¹¹⁹ Bkz. <http://www.wave-network.org/content/wave-observatory>

toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı etkili bir önlemin uygulanmasında rol oynayan merkezi unsurlardan biri olduğu için bu durum can sıkıktır.

Yapılan eleştirilerin merkezinde sivil toplumun ve yıllardır ve her gün şiddet gören kadınlara destek sağlama sürecinde aktif olarak yer alan bu aktörlerin katılımının eksikliği yer almaktadır. "dernekler bu belgenin ayrıntılarıyla hazırlanması ve taslağının yayınlanması sürecinde yer almamış, işin doğrusu derneklerle herhangi bir değişiklik yapma olanağı sunmadan irtibat kurulmuştur. Bu Plan, konuyla ilgili hükümet çalışma koluna bile sunulmamış, çalışma kolunun zaman zaman tartışmalı olsa da iki yıldır sürdürdüğü çalışma büyük ölçüde değersiz hale getirilmiştir.

Dernekler aynı zamanda aynı alanda yer alan birbiriyle örtüşen aynı kurumsal konu başlıklarıyla birden çok ağ oluşturma tehlikesiyle yerel ağlar arasında yerel düzeyde bulunan koordinasyon sorunlarını da vurgulamaktadır (örn. ASL, Savcılık, Kaymakamlık). "Kaynakların dağılımı organik ve eksiksiz bir yönetim olmadan parçalanmıştır. Dolayısıyla, kadınları özerkliği için gerekli yolların fiili biçimde desteklenmesi üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmayacaktır," açıklamasını yapmışlardır.

Kaynakların dağılımı da bir başka sıkıntılı noktadır: notu imzalayan dernekler bunu şu şekilde ifade eder: "Planın hedefleri üç yıl içerisinde dinleme, ön-görüşme, konaklama ve güçlendirme yolları bir kenara bırakılarak öncelikle işe yerleştirmeye yönelik kaynaştırma programlarına doğru büyük ölçüde yön değiştirmiştir."

Ayrıca, Planın dilinin cinsiyet açısından ayrımcılık içerdiğine de dikkat çekmişlerdir. "profesyonel kadın figürlerden bahsederken bile dişi fiil çekimi kullanılmamaktadır."

Son olarak, ISTAT'ın oynamış olduğu rol konusu. "Şu ana kadar toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konusundaki verileri toplayan, doğrulayan ve işleyen Devlet Kurumu Plandan silinmektedir. Özel sektöre ihale edilecek olan bir 'Veri Bankası' oluşturulmaktadır. Bu karar ile, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili periyodik araştırmaları istikrarlı ve zorunlu hale getirme planı bütün olarak ortadan kalkmaktadır. Bu tür periyodik araştırmalar içermeyen herhangi bir önleme ve karşıtlık projesi düşünülemez ve değerlendirilmesi mümkün değildir."

By ingenere: <http://www.ingenere.it/news/violenza-di-genere-il-piano-sbagliato> (edited version).

İspanya

İspanya'daki mevcut eylem planı 2013 - 2016 yılları arasında yürürlükte olacak Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine yönelik Ulusal Stratejidir. Hükümetin kadına yönelik şiddeti sonlandırma eylemi için yapılandırıcı bir araştırmadır. Dört temel hedefi vardır:

1. İstismarın suç ortağı olan, sessizliğin bozulması. Bu hedef toplumun bütün olarak kadınların maruz kaldığı şiddeti kesin olarak yanlış bulup kınadığını ifade etmeye devam ederek, saldırganlar için herhangi bir cezasızlığın söz konusu olmadığı ve şiddet içermeyen bir toplum hedefini gerçekleştirmek için harekete geçildiği mesajını iletme düşüncesinin karşılığıdır. Bu çerçevede, birincil, ikincil ve üçüncül olmak üzere şiddetin önlenmesine ilişkin farklı seviyeleri tanımlayan standart sınıflandırma ile aynı yönde tüm farkındalık yaratma ve önleme tedbirlerini de kapsamaktadır. Özel hedefler ise şiddeti önleme sürecinin güçlendirilmesi ve tespitinin pekiştirilmesidir.
2. Mevcut durumda, ilgili alanlardaki farklı yetkililer, kamu ve özel sektör organları tarafından sunulan kurumsal yanıtın geliştirilmesi, kişiselleştirilmiş planlar yapılması ve kişisel düzenlemelere yönelmesi.

3. Çocuklar ve özellikle savunmasız kadınlara (kırsal kesimdeki kadınlar, engelli kadınlar, 65 yaş üzeri, mülteci kadınlar ve bağımlılık sorunları olan kadınlar) özel olarak uyarlanmış şekilde yanıt verilmesi.
4. Kadına yönelik diğer şiddet biçimlerinin görünürlüğünün sağlanması ve bunların dikkate alınması. Kadınlara eşler veya eski eşleri tarafından yapılan kötü muamelenin yanı sıra, uluslararası örgütlerin de gerekli kıldığı gibi kadına yönelik şiddetin diğer biçimleriyle mücadele etme konusunda ilerleme kaydedilmesi önemlidir. Plan kapsamında zorla evlendirme, kadın sünneti, cinsel istismar, taciz ve cinsel saldırı amaçlı kadın ve kız ticareti, kadınları kurban etme, asit dökerek sakatlama, namus cinayetleri kölelik ve cinsel istismardan da bahsedilmektedir.

İspanya'da bazı kadın örgütleri toplumsal cinsiyete dayalı şiddet karşıtı politikaların hazırlanmasına yönelik danışmanlık süreçlerine katılmıştır.

2013-2016 Strateji belgesinde Kadına Yönelik Şiddet Devlet Gözlemevi üyelerinin danışmanlık süreçleri aşağıdaki ifadelerle açıklanmıştır: “Sivil toplum ve daha özel ifade etmek gerekirse öncelikle ve esas olarak uzman dernekler ve kadın örgütlerinde yer alan farklı sosyal aktörlerin önemi dikkate alınarak, bu Stratejiyi hazırlama girişimi 19 Şubat 2012 ve 28 Mayıs 2012 tarihlerinde yapılan toplantılarda Kadına Yönelik Şiddet Devlet Gözlemevinin dikkatine sunulmuştur. (...) Bu bağlamda, üyelerden değerlendirilmek ve Strateji kapsamına alınmak üzere tekliflerini iletmeleri istenmiştir”.

Kadına yönelik Şiddet devlet Gözlemevinin sadece, doğrudan Gözlemevi yönetmeliği (2006) ile tayin edilen ve kadın hareketini temsil etme zorunluluğu olmayan kadın örgütleri de dahil (yukarıda bölüme bakınız) sınırlı ve özel bir grup sivil toplum örgütünü kapsadığı dikkate alınmalıdır.

Daha genel ifade etmek gerekirse, CEDAW'a yönelik İspanyol Shadow Raporunda, kadın derneklerinin temsilcisi olmayan devlet ve bölge istişare konseylerinin eksik yönlerinden dolayı İspanya'da kadın hareketine katılım konusundaki ilgili sıkıntıların sosyal veya siyasi bir etkisi olmadığını ve sadece Hükümet tarafından gündeme getirilen sorunlarla ilgilendiğinin bildirilmesi not edilmelidir.

Türkiye

Daha sonra Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlanacak olan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) 2007-2010 ve 2012-2015 dönemlerine ait iki adet Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı oluşturmuştur. Ulusal Eylem Planlarının amacı kadına yönelik şiddeti tüm paydaşlarla işbirliği içinde önlemek için alınan tüm gerekli önlemlerin uygulanmasıdır.

İkinci Ulusal Eylem Planında (2012-2015) daha uygulanabilir ve sonuç odaklı hedefler belirlenmiştir. Planın amacı "ülkede tüm kadına yönelik şiddet biçimlerini ortadan kaldırmak için gerekli önlemlerin ilgili tüm taraflarla birlikte uygulanmasıdır".¹²⁰ Ulusal Eylem Planının hedefleri şu şekilde belirtilmiştir:

¹²⁰ KSGM, 2012, s. 20.

- Cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle ilgili yasal düzenlemeler yapmak ve uygulama sorunlarını ortadan kaldırmak,
- Kadına yönelik şiddeti doğuran ve sürekli hale getiren olumsuz tutum ve davranışları ortadan kaldırmak için cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle ilgili sosyal farkındalık yaratmak ve zihniyetin değişmesini sağlamak,
- Şiddet mağduru kadınlar, çocukları (varsa) ve şiddet suçu işleyen veya şiddet suçu işleme potansiyeline sahip olanlara yönelik sağlık hizmetleri düzenlemek ve bunları uygulamak,
- Şiddete maruz kalan kadınlar ve varsa çocukları için hizmet sunumunu temin etmek amacıyla örgütler/kurumlar arası ve sektörler arası işbirliği mekanizmalarını güçlendirmek.

İkinci Ulusal Eylem Planı ilk Planda öngörülen hedefleri uygulamakta, ancak aile içi şiddetin yanı sıra cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet ifadelerini odak noktasına koymaktadır. Planda şiddete sıfır tolerans içeren düzenlemelerin mümkün olan en kısa sürede uygulamaya konması gerektiği belirtilmiştir. Bu doğrultuda, 20.03.2012 tarihinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun yürürlüğe konmuştur. İkincisi, bir koruma tedbiri olarak, sığınma evleri ve sundukları hizmetlerin sayısının artırılması planlanmaktadır. Ardından, her ilde en az bir sığınma evi kurulacağı duyurulmuştur. Ayrıca, bu sığınma evlerinde kalanlara yönelik ücretsiz günlük bakım hizmetleri de sunulacaktır. Ayrıca, şiddeti önlemek ve koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için, Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) kurulmuştur. ŞÖNİM'ler hala deneme sürecindedir ve 40 ilde başarılı bir şekilde uygulanmıştır. ŞÖNİM'ler kadına yönelik şiddet mağdurları için birinci aşama birim olma işlevi gösterir. ŞÖNİM'ler mağdur destek hizmetleri dışında şiddet faileri için de rehabilitasyon ve öfke kontrolü hizmetleri sunmaktadır. Son olarak, Planda teşvik edilen 6284 sayılı Kanun bazı vakalar için elektronik destek hizmetleri de sunmaktadır. Bu proje şu ana kadar iki şehirde (Adana ve Bursa) uygulanmıştır. 8 Mart 2015 itibarıyla bu sayı 4'e çıkmış, Ankara ve İzmir'de mağdur ve failin birlikte izlendiği elektronik kelepçe uygulaması yürürlüğe girmiştir.¹²¹ Kısacası, 2012-2015 Ulusal Eylem Planı sonraki dönemde yeni kanun ile garanti altına alınan daha somut tedbirler önermektedir. 2012-2015 döneminde devlet daireleri tarafından daha fazla önlem alınmıştır.

Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı 2016 - 2019 Ulusal Eylem Planının hazırlıklarını sürdürmektedir. Eylem Planı STKlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, üniversitelerin kadın çalışmaları ve ilgili bölümlerine görüşlerini almak üzere gönderilmiştir. STÖ temsilcileri ile görüşlerini almak üzere 4 Ocak 2016 tarihinde bir toplantı gerçekleştirilmiştir.¹²² |

¹²¹ Güncel verilere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın katkısıyla ulaşılmıştır.

¹²² Bu bilgiye Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın katkısıyla ulaşılmıştır.

6.1.1 Mağdur Destek Hizmetleri

“Aile içi şiddetle ilgili destek hizmetleri genelde kadınlar ve çocukları olmak üzere şiddet mağdurlarına yardım sunan genel hizmetler kapsamında uzmanlaşmış örgüt veya birimlerdir. Mağdurların şiddetten uzaklaşmasına; koruma ve adalet arayışına girmelerine ve bu travmatik deneyimleri atlatmalarına yardımcı olurlar. İlgili seçenekler arasında dinleme; tavsiyede bulunma; savunma; sığınma; kişisel gelişim; danışmanlık; koruma ve adli takibat ve aktivizm olanaklarına erişim gösterilebilir.” EIGE: Study on ‘Collection of methods, tools and good practices in the field of domestic violence (area D of Beijing Platform for Action)’. EIGE¹²³

6.1.1.1. Ulusal düzeyde eylem planı ve hukuki hükümlere dahil edilen mağdur destek hizmetleri

İstanbul Sözleşmesinde şöyle belirtilmiştir: Taraflar mağdurların sorunu atlatmasını kolaylaştıracak hizmetlere ulaşabilmesini sağlamak üzere gerekli hukuki tedbir veya diğer önlemleri alacaktır. Bu önlemler, gerektiğinde hukuki danışmanlık ve psikolojik destek, finansal yardım, barınma, eğitim, öğretim ve iş bulma konusunda yardımcı kapsayacaktır. Taraflar mağdurların sağlık hizmeti ve sosyal hizmetlere ulaşabilmesini sağlamak üzere gerekli hukuki tedbir veya diğer önlemleri alacak, bu hizmetlerin mağdurlara yardım sağlamak ve onları ilgili hizmetlere yönlendirmek için gerekli kaynaklar ve uygun şekilde eğitilmiş uzmanlara sahip olmasını temin edecektir.¹²⁴

İtalya

Destek hizmetleri İstanbul Sözleşmesini onaylayan kanun gibi ulusal kanunlar kapsamına alınmıştır.

İtalya'da ulusal düzeyde eylem planları mağdur destek hizmetlerini kapsar. Birleşmiş Milletler İtalya'da Kadına Yönelik Şiddet Özel Sözcüsü 2012 yılında kadına yönelik şiddet mağdurlarına yasal, sosyal, psikolojik ve ekonomik yardım dahil olmak üzere hizmetlerin sunumunda mevcut olan deneyim ve uzmanlığı teyit etmiştir.¹²⁵ Bu faaliyet için gerekli kaynakların sınırlı oranda bulunmasına rağmen, Özel Sözcü, şu ana kadar STÖ'nün şiddete maruz kalan kadın ve kızların yararına çalışmalarını sürdürmesine olanak sağlayan bir ihaleler sistemi de dahil olmak üzere kamu-özel sektör ortaklıkları hakkında bilgilendirilmiştir. Özel Sözcü, görevi süresince, ev sahibi toplum ile göçmen topluluklar arasında bulunan ve kadına yönelik farklı şiddet biçimlerinin ele alınmasına ve Devlet tarafından kültürel açıdan uygun tepkiler geliştirilmesine yardımcı olan bilgi paylaşımı ve karşılıklı anlayışın oynadığı olumlu rolü de önemle kaydetmiştir.¹²⁶

2010 ve 2015 planları özellikle bu şiddet karşıtı merkezler ve genel olarak her yaşta kadının kabul edildiği koruma hizmetlerine atıfta bulunarak destek, koruma ve yeniden bütünleştirme hizmetlerinin gelişimini teşvik etmiştir. Amaç, gerekli eğitimi almış personel yoluyla randevulu telefon görüşmeleri yoluyla dinleme, şiddetten çıkış yolu

¹²³ <http://eurogender.eige.europa.eu/sites/default/files/EIGE-GOOD-PRACTICES-SUPPORT-SERVICES-Domestic-Violence.pdf>

¹²⁴ <http://documenti.camera.it/Leg17/Dossier/Testi/AC0173.htm>

¹²⁵ United Nations General Assembly, Human Rights Council, 20th Session, Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, Rashida Manjoo, Mission to Italy, 2012.

http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session20/A-HRC-20-16-Add2_en.pdf

¹²⁶ A.G.E., s. 17-18.

konusunda destek, acil durumlarda sığınak, ücretsiz avukat sağlama hizmeti de dahil hukuki danışmanlık ve yardım, rehberlik, şiddete tanık olan çocuklara destek olanakları sunabilen yapıların geliştirilmesine destek olmaktadır Bu planı destekleyen herhangi bir ek kaynak yoktur.¹²⁷

İspanya

Ulusal eylem planı mağdur destek hizmetleriyle ilgili tedbirleri kapsamaz. Temel önlemler şu şekildedir:

- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve insan kaçakçılığı mağdurlarının şikayetçi olmadan hemen önce hukuki yardım alma hakkının garanti altına alınması.
- İstismara maruz kalan kadınların emniyetini arttırmak için nefsi müdafaa konusunda uygulamalı bilgiler içeren bir kılavuzun hazırlanması.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddete maruz kalan ve İçişleri Bakanlığı cezaevlerinde bulunan kadınlara kapsamlı ve uzmanlık içeren yardım sağlanması.
- İnsanların elektronik posta yoluyla toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konusunda sorularını göndermesi ve kişisel cevaplar almasına olanak sağlayan 016 Yardım hattının çevrimiçi bilgilendirme hizmetinin güçlendirilmesi.
- Yurtdışında toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru olan kadınlara destek sunulmasını amaçlayan önlemlerin teşvik edilmesi.
- Uzmanlık içeren bilgiler, yardım ve yönlendirme sağlamak için Avrupa'da bir telefon yardım hattının (116) uygulamaya konmasını teşvik etmek.
- Mağdurların 11 Aralık tarihli 35/1995 sayılı Şiddet İçeren Suçlar ve Cinsel Özgürlüğe yönelik Suçların Mağdurlarına Yardım ve Destek konulu Kanun kapsamında almaya hak kazandığı yardımın finanse edilmesi.
- Özellikle, yasal velayeti toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurunda bulunan çocuklara yönelik desteği kapsayacak biçimde Çocuk Yardımı Garanti Fonu tahsis edilmesi.
- Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların bu şiddet biçiminden kapsamlı bir şekilde korunmasını hedefleyen programların tasarlanması konusunda kadın örgütleri ve diğer uzman kuruluşların desteklenmesi.
- Şiddete maruz kalan kadınlara, 28 Aralık tarihli 1/2004 sayılı, toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı kapsamlı önleyici tedbirler konulu, Organik Kanun kapsamında kabul edilen kapsamlı sosyal yardım hakkını güvence altına alan uzmanlaşmış ve çok disiplinli yardımı sunmak için gerekli yerleşim kaynaklarının hazır duruma getirilmesi.
- 28 Aralık tarihli 1/2004 sayılı, toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı kapsamlı önleyici tedbirler konulu, Organik Kanun kapsamında kabul edilen kapsamlı sosyal yardım hakkını güvence altına alan bilgi ve tavsiyeleri sunmak (psikolojik, hukuki, sağlık ve sosyo-mesleki) ve tüm toparlanma sürecini bütün olarak desteklemek için gerekli yerleşim dışı kaynaklarının hazır duruma getirilmesi.

¹²⁷ Presidenza del Consiglio dei Ministri (2010). Piano d'azione straordinario contro la violenza sessuale e di genere (2015) s. 6.

- Uzmanların mağdurlara kapsamlı koruma ve yardım sunma görevi açısından sahip olduğu işlevlerin hiçbirini engellemeden, toplumsal cinsiyete dayalı şiddete maruz kalan kadınlara destek sunma konusunda gönüllü çalışan sektör ile işbirliğinin teşvik edilmesi.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet yaşamış olan ve finansal kaynak yetersizliği yaşayan kadınlara sığınma evlerinde konaklama olanağı tanınması.
- Bütçe fonlarının varlığına bağlı olarak, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru kadınlar ve çocuklarına kapsamlı sosyal desteğin sunulmasını garanti altına almayı hedefleyen özerk bölge projelerinin finanse edilmesi.
- 1/2004 sayılı Organik Kanununun 27'inci Maddesinde verilmesi öngörülen maddi yardımın analizi. Analiz, gerektiğinde hedeflerin yerine getirilmesine yönelik daha uygun yöntemlerle ilgili tavsiyeleri kapsamalıdır.
- Sendikalar, şirketler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar ile işbirliği içinde, şiddet yaşayan kadınları hedefleyen eğitim, sosyal programlar ve işgücü-piyasasına dahil etme programlarının teşvik edilmesi.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru kadınların, Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığı ile bölge idareleri tarafından işsiz kadınların istihdam edilebilirliğini arttırmak ve teşvik etmek için imzalanan işbirliği anlaşmalarında tercih edilen grup olarak kabul edilmesi.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurlarının işe alınması ve işverenlerin Sosyal Güvenlik sistemine yaptığı katkıları finanse etme yöntemiyle toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurlarının ikame edilmesine yönelik iş sözleşmelerinin teşvik edilmesi.¹²⁸
- Faal Durumdaki İlave Gelir Programında toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurlarının korunması ve özellikle mağduru başka bir yerleşim yerine taşınması için ek yardım sunulması.
- İş sözleşmesi toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru olunması sonucunda askıya alındığında ya da feshedildiğinde katkılı işsizlik yardımı veya duruma göre katkısız işsizlik yardımı alma hakkının güvence altına alınması.

Ulusal yasal hükümler aşağıda örnekleri verilen mağdur destek hizmetleri düzenlemelerini de içermektedir:

28 Aralık tarihli ve 1/2004 sayılı, toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı bütünleştirilmiş koruma tedbirleri ile ilgili İspanya Organik Kanunu şu maddeleri içerir:

- Bilgi edinme hakkı
- Bütünsel sosyal yardım hakkı
- Hukuki Yardım
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Hakları
- Özel istihdam programı
- Sosyal yardım
- Barınma ve kamusal bakım evlerine erişim

¹²⁸ İşverenlere mağdurları işe almaları ve mağdurların iş sözleşmeleri askıya alındığında (genel anlamda psikolojik nedenlerle veya güvenlik sebebiyle başka bir kente taşınmalarından dolayı) telafi için başka işçiler çalıştırmaları için kaynak sağlanmaktadır. Bkz. <http://www.empremjunts.es/?op=63&n=90>.

24 Nisan tarihli ve 5/2008 sayılı, kadınların cinsel şiddeti yok ortadan kaldırma hakkına ilişkin Katalan Kanunu şu maddeleri içerir:

- Etkin korunma hakkı
- Özel sağlık, bakım ve yardım hakkı
- Bakım ve toparlanma hakkı
- Barınma olanaklarına erişim için yardım
- Kamu konutlarına öncelikli erişim hakkı
- Evin işlevsel olarak adaptasyonuna yardım
- İstihdam ve eğitim hakkı
- Eğitim programları
- Yasal danışmanlık hakkı
- Hukuki yardım hakkı
- Görevinin uzmanlarına tarafından verilen hizmetler ve sürekli koruma
- Finansal yardım ve diğer yardımlar
- Tazminatlar
- Okul ödenekleri
- Teminat fonu aylıkları ve yardımlarına hak kazanma

Türkiye

Türkiye'de sığınma evleri, halk evleri, Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM'ler) gibi mağdur destek hizmetlerinin açılması ve bunların kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi Ulusal Eylem Planı kapsamına girmektedir. Mağdurlar ve çocuklarına yönelik bu destek hizmetleri ve faillerin rehabilitasyonu da orta ve uzun vadeli hedefler bağlamında Ulusal Eylem Planının kapsamına alınmıştır. Ayrıca, psikolojik yıpranma ve ikincil travma stresi durumlarında uzmanlara yönelik psikolojik destek hizmeti sunumundan da bahsedilmektedir. Her iki kanun da sadece mağdurlara kalacak yer temin etmek için değil aynı zamanda düzelme süreçlerine destek olmak için sığınma evleri ve diğer hizmetlerin gerekliliğine dikkat çekmektedir. 5393 Sayılı Kanunda nüfusu 100.000 veya üzerinde olan her belediyenin kadın ve çocuklar için sığınma evleri açma sorumluluğu olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca, 62854 sayılı Kanunda destek hizmetlerinin hem koruma hem önleme amacıyla gerçekleştirildiği özellikle belirtilmiştir. Bu hizmetlere ilişkin bazı örnekler şu şekilde özetlenebilir.

İlk olarak 2013 yılında, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) tarafından destek amaçlı ana kurum olarak ŞÖNİM'ler takdim edilmiştir. Daha detaylı belirtmek gerekirse, 6284 sayılı Kanunda ŞÖNİM'in mağdurlara yönelik sorumlulukları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Koruma talebi başvurularının idaresi ve aynı konuyla ilgili farklı aktörler tarafından sunulan hizmetlerin koordinasyonu,
- Haklar, destek mekanizmaları, istihdam ve diğer konularda danışmanlık sağlama ve mesleki eğitim kurslarına katılımı teşvik etme,
- Psiko-sosyolojik ve ekonomik sorunların çözümü için destek olma.

ŞÖNİM'in faillere yönelik sorumlulukları ise şöyledir:

- Stres ve şiddetle baş etmeye yönelik öfke kontrolü eğitim ve rehabilitasyon hizmeti sunma,
- Uyuşturucu ve alkol kullanımı durumunda sağlık merkezlerinde yardım alma konusunda destek sağlama,
- Gerekirse, mesleki eğitim kurslarına katılımı teşvik etme.

ŞÖNİM bulunmayan şehirlerde, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri görevlendirilmektedir.

6.1.1.2 Mevcut Destek Hizmetleri:

İtalya'da tüm bölgelerde destek hizmetleri mevcuttur. Şiddet karşıtı kadın merkezleri tıbbi danışmanlık, istihdam tavsiyeleri ve ebeveynlik desteği sunmaktadır. Bolonya Kadın Evi tüm kadınların kendi bölgesinde bir merkez bulabilmesine yardımcı olmak için İtalya'da şiddet karşıtı merkezlerin çevrimiçi bir haritasını oluşturmuştur.¹²⁹ Bu etkileşimli harita kişinin ülke toprakları genelinde bulunan 139 sığınakta arama yapılmasına olanak sağlar. Eşit Fırsatlar Departmanı 2006 yılından itibaren şiddet mağduru kadınlara özel dinleme ve destek olanağı sunmak için 1522 yardım hattını geliştirmiş, 2009 yılından itibaren ısrarlı takibe maruz kalan mağdurları da desteklemeye başlamıştır. Yardım hattı 7/24 kullanılabilir ve ülke topraklarının tamamından sabit hat ve cep telefonları ile ücretsiz ulaşılabilir olup, İtalyanca, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Arapça dillerinde görüşme yapılabilmektedir. Hizmet için tahsis edilen telefon operatörleri İtalya'daki kamu ve özel sosyal hizmetler ve sağlık hizmetleri hakkında faydalı bilgiler ve kılavuzluk sağlayarak toplumsal cinsiyet şiddeti ve ısrarlı takip mağdurlarının ihtiyaçlarına yönelik ilk tepkiyi verirler. Mağdurlarla kurulan ilişki ve iletişim tarzı paylaşımlı ön-görüşme hizmet sunumu ve yeterliliği çerçevesinin kapsamına girer. Yerel şiddet karşıtı ağlar tarafından alınan önlemler için uygulama desteği sunmaya ve merkezi yargı, sosyal, sağlık, güvenlik ve kamu düzeni idari organları arasında gerekli iletişim kanallarının kurulmasını sağlamaya da çalışmaktadır.

İspanya'da rehberlik merkezleri ve hizmetleri de mevcuttur ancak yıllara ait merkez sayısı ile ilgili mevcut veri bulunmamaktadır. Kadın sığınma evlerinin çoğu ülkeye geçici olarak yerleşmiş kişilere de hizmet sunmaktadır. Sığınma evleri tüm bölgeler genelinde mevcut olup, devlet tarafından finanse edilmektedir. Rehberlik hizmetlerinin çoğunda şu hizmet türleri yerel almaktadır: rehberlik, bilgilendirme ve danışmanlık, avukatlık, müdahale güvenliği desteği, kadına yönelik şiddet konusunda bağımsız tavsiyeler, hukuki danışmanlık, mahkeme refakati, ağ oluşturma, sosyal yardım, yeni bir ülkeye yerleşme desteği ve uzman çocuk desteği. Acil durum hizmetleri de mevcuttur. 2006 yılı verileri acil durum hizmetlerini yılda 5.980 kişinin kullandığını göstermektedir. İspanya, eş/partner tarafından uygulanan şiddet mağduru kadınlara yönelik özel destek hizmetleri konusunda, hastane hizmetleri, sosyal hizmetler tarafından acil durum müdahaleleri ve acil durumlarda konaklama temini sunmakta, ancak gezici psikososyal destek yer almamaktadır. Çoğu bölge kapsamında acil durum hizmetleri mevcuttur.

Kadınlara yönelik yardım hatları 7/24 ücretsiz hizmet vermekte devlet finansmanı ile yürütülmektedir. 2010 yılı verileri yardım hatlarını yılda 67.696 kişinin aradığını göstermektedir. Aramaların 47.176'sı kadınlar tarafından yapılmıştır. 7/24 hizmet veren ücretsiz, ulusal insan ticareti yardım hattı da mevcuttur. İsrarlı takip, namus cinayetleri ve LBT mağdurlarına yönelik özel yardım hatları yoktur ancak diğer yardım hatları mevcuttur.

Kadın sığınma evleri konusunda son resmi veriler 2010 yılına aittir ve 148 sığınma evi ve toplam 4.500 yatak kapasitesi bulunduğunu göstermektedir.¹³⁰ İspanya'nın 1 bölgesi için 2010 yılı sonrasına ait resmi veriler yoktur: sığınma evlerinin sayısı konusunda sadece 3 bölgeye ait veriler bulunmakta olup (toplam 47 sığınma evi), yatak sayısı bilgileri 18 bölge için de mevcuttur ve kullanılabilir yatak kapasitesi toplam 3329'dur.¹³¹ Sığınma evlerinin

¹²⁹ <http://comecitrovi.women.it/index.php?route=centri/italia>.

¹³⁰ Wave Ülke Raporu: İspanya, 2010, s. 255. Available at: http://www.wave---network.org/sites/wave.local/files/WAVE_COUNTRY%20REPORT%202010_NEU.pdf

¹³¹ Wave Ülke Raporu: İspanya, 2014, s. 185. Available at: <http://www.wave--->

çoğu çocukları kabul etmekte olup, çocuklara özel tahsis edilmiş personele sahiptir. Tüm bölgelerde, ücretsiz ve devlet tarafından finanse edilerek hizmet vermektedir. Bazılarında güvenlik tedbirleri de mevcuttur. Kalma süresi 6 ayı aşmaktadır. Yardıma ihtiyacı olduğu anda kalacak yer bulamayan kadın ve çocukların sayısına ilişkin mevcut veri bulunmamaktadır. Genel sığınma evleri düşünüldüğünde, mevcut sığınma evlerinin türü anne ve çocuklara yönelik sığınma evleri, aile sığınma evi ve evsizlere yönelik sığınma evleri şeklindedir.

Kadınlara yönelik Eş/partner Tarafından Uygulanan Şiddet destek hizmetleri konusunda mevcut veriler bu konuda devletin web sayfaları, destek hizmetleri, kadın örgütleri ve ağları olduğunu göstermektedir. Ayrıca, kamusal alanlara bildiriler asılmakta ve televizyon, radyo, gazete ve dergiler ile ilan panoları yoluyla bilgilendirme sağlanmaktadır. Bilgiler tüm ulusal azınlık dillerinde, bazı durumlarda ise İngilizce olarak sunulur. Mağdurları destekleyen özel polis birimleri/görev komiteleri mevcuttur ve bazı bölgelerde hazır bulunmaktadır. 2010 yılı verileri her yıla ait 1.994 uzman yetkilinin bulunduğunu göstermektedir. Eş/partner tarafından uygulanan şiddet mağdurlarına yönelik hukuki danışmanlık tüm bölgelerde ücretsiz olarak sunulmaktadır. Mağdurların işgücü piyasasına yeniden girmesine yardımcı olmaya yönelik destek kursları da çoğu bölgede mevcuttur. Mağdurlara yönelik ulusal sağlık protokolü hastaneler, acil durum hizmetleri, ebeveynlik hizmetleri, üreme sağlığı hizmetleri, pratisyen hekim ve ruh sağlığı hizmetlerini kapsamaktadır. Savunmasız gruplara (göçmen kadınlar, etkin azınlığa mensup kadınlar, mülteciler, kızlar ve genç kızlar, LBT kadınlar, engelli kadınlar ve diğer gruplara mensup kadınlar) yönelik bazı özel destek hizmetleri vardır, ancak her bir gruba sunulan hizmet sayısı hakkında mevcut veri yoktur.

Türkiye'de ŞÖNİM'ler mağdur destek hizmetleri bakımından birçok açıdan iyi örneklerdir. Birincisi, failler değil sadece mağdurlara yönelik destek sunmaktadırlar. İkincisi, diğer devlet dairelerini kontrol ve koordine ederler, bu da başvuru sorunlarının ortadan kaldırılması ve hizmet kalitesinin standartlaştırılması açısından umut verici bir adım olarak kabul edilebilir. Son olarak, ŞÖNİM'ler kadına yönelik şiddet konusunda bilgi sağlamaktadır. Bunun yanında, daha önce belirtildiği gibi, hizmetleri tek bir organda merkezileştirme hedefi esneklik açısından bazı sorunları beraberinde getirmektedir.¹³² Bir başka deyişle, mağdurlar acil eylem gerektiren en kırılgan zamanlarında farklı kurumlar arasında gidip gelmek durumunda bırakılmaktadır.

İkincisi, sığınma evleri birçok ülkede olduğu gibi kendileri ve çocukları için güvenlik ve korunmaya ihtiyaç duyan mağdurlar için en çok ihtiyaç duyulan yardımcı sunmaktadır.¹³³ Sığınma evleri fiziksel, cinsel, ekonomik ve sözlü şiddet mağdurlarını daha fazla şiddetten korumak, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarını çözmek ve onları yeni bir başlangıca hazırlamak için çocuklarıyla birlikte geçici yardım sunmaktadır.¹³⁴ Sığınma evlerinde standart kalma süresi 6 aydır, ancak gerekli olması durumunda bu süre uzatılabilmektedir.

Türkiye'de ŞÖNİM'ler hizmet sağlayıcısı değil, danışmanlık koordinasyon birimleri olarak çalışmaktadır.¹³⁵ Ayrıca, merkezi birimler olarak atandıkları için konuyla ilgili veri toplamakta ve sunmaktadır. KSGM (2013) tarafından 2013 yılında 14 şehirde uygulanan pilot projenin bir parçası olarak sunulan bilgilere göre, 10.825 kadın, 257 erkek ve 1.129 çocuk ŞÖNİM'lerden faydalanmıştır. Başvuru nedenleri şu şekilde sıralanmıştır: şiddet görme (%47), sığınma evi talep etme (%33), danışmanlık (%16) ve diğer ilgili nedenler (%4). Mağdurların %75'i emniyet

network.org/content/wave---report---2014

¹³² Mor Çatı, 2011; Mor Çatı, 2014.

¹³³ KSGM 2013.

¹³⁴ A.G.E.

¹³⁵ A.G.E.

teşkilatı tarafından yönlendirilirken, kamu kurumlarına yapılan başvuru oranı %5, adli kurumlara %4, şikayette bulunma durumu %1 ve bireysel başvurular %15 şeklindedir.¹³⁶

2013 yılı sonu itibariyle, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı 2041 kişilik konaklama kapasitesine sahip 90 sığınma evi; belediyeler tarafından çalıştırılan 779 kişilik konaklama kapasiteli 32 sığınma evi ve sivil toplum örgütlerine ait 36 kişilik konaklama kapasitesine sahip 3 sığınma evi mevcuttur.¹³⁷ 2015 yılının sonu itibariyle, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı 95 sığınma evi, belediyelere bağlı 32 ve sivil toplum örgütlerine bağlı 3 sığınma evi (insan kaçakçılığı kurbanlarıyla ilgilenen) olmak üzere, ülke genelinde 3354 kişiye hizmet sunma kapasitesine sahip toplam 130 sığınma evi bulunmaktadır.¹³⁸ 2016 Ocak ayı itibariyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı 2.636 kapasiteli 100 sığınma evi, belediyelere bağlı 723 kapasiteli 31 sığınma evi ve sivil toplum örgütlerine ait 45 kapasiteli 4 sığınma evi olmak üzere ülke genelinde 3.404 kişiye hizmet sunan 135 sığınma evi mevcuttur.¹³⁹

6.1.2 Faillerle yapılan çalışmalar

İtalya'da ilişkilerinde kadına yönelik şiddet uygulayan erkek faillere yönelik tedavi programları ulusal kılavuzu sunulmaktadır. Bu programların uygulanmasıyla ilgili herhangi bir veri bulunmamaktadır. Şiddet uygulayan erkek faillerle yapılan çalışmanın temel amacı şiddeti durdurmak, yeniden tekrarlanmasını önlemek için sorumluluk aşılacak ve alternatifler oluşturmaktır. Bu nedenle, şiddet uygulayan faillere yönelik programların her düzeyinde, faillerin mevcut veya eski eşleri ve çocuklarının güvenliğine öncelik verilmesi gerekir. Bu hedefleri erine getirmek için: a) erkeklerin ataerkil sistemde yer alan maskülenite sorunları ve bunun şiddetle olan ilişkisi konusunda bilinç düzeyinin artırılması, b) bunun ilişki modellerine ve ebeveynliğe yansıtılması elzemdir. Şiddet uygulayan erkek faillere yönelik programlar aile içi şiddete karşı müdahale sisteminin sadece bir parçasını oluşturmaktadır ve kadınlara yönelik özel destek hizmetleriyle birlikte yürütülmelidir. İlişkilerde şiddet konusunda etkili faaliyetler yürütmek için, şiddet uygulayan erkek faillere yönelik programlar bütünlük müdahale sisteminin bir parçası haline gelmeli - özellikle şiddet mağduru kadınlar ve çocuklarına yönelik hizmetlerle yakın işbirliği içinde kalmaya özen gösterilmelidir. Bunlar kılavuzda belirtilen unsurların sadece bir bölümüdür.¹⁴⁰

İspanya'da faillere yönelik programlar öneren yasal hükümler mevcuttur. Ancak, bu yasal hükümlerde programlarda başvuru yaklaşım ve programların fiili olarak önerilip önerilmediği belirtilmemiştir.

Tutukluluk sırasında yeniden sosyalleşme programları uygulanmaktadır. İspanya'da ilk kez ve iki yılın altında ceza alanlar bu süreyi hapistekiler için fail programlarına katılmayı tercih edebilmektedir. Hapistekiler için fail programlarına katılım gönüllülük esasına dayanır.¹⁴¹ Bu Fail Müdahale Programının¹⁴² amacı yeni şiddet eylemlerinde

¹³⁶ A.G.E.

¹³⁷ A.G.E.; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2013.

¹³⁸ <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/uygulamalar/turkiyede-kadin>

¹³⁹ Güncel verilere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın katkısıyla ulaşılmıştır.

¹⁴⁰ <http://www.cattedracriminologia.unimi.it/wp-content/uploads/Linee-guida-nazionali-dei-programmi-di-trattamento-per-uomini-autori-di-violenza-contro-le-donne-nelle-relazioni-affettive.pdf>

¹⁴¹ EIGE, 2012.

¹⁴² <http://www.institucionpenitenciaria.es/web/portal/Reeducacion/ProgramasEspecificos/maltratoadores.html>

bulunma olasılığını azaltmak ve cinsiyetçi tutumları değiştirerek toplumsal cinsiyet eşitliğine saygılı davranış modelleri geliştirmektir. Bu da: farkındalık yaratma ve cinsiyet eşitsizliğini meşru gösteren düşünceler, tutumlar ve cinsiyetçi inançları değiştirme; toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin farklı uygulanma biçimlerini tanımlama; sorumluluk üstlenme, savunma stratejileri geliştirme veya şiddet içeren eylemleri haklı gösterme eğilimini terk etme; istismar mağdurlarına karşı empati geliştirme; toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin doğrudan mağdurları olan çocuklara özellikle önem verilmesi, istismar ve suistimal biçimlerini tanıma yoluyla gerçekleştirilebilir.

Fail programları müdahalelerin ayrılmaz bir parçası olarak alınmamaktadır.

Türkiye'de ŞÖNİM'ler sadece mağdurlara değil aynı zamanda faillere de destek sunar. Bu destek hizmetlerine örnek olarak öfke yönetimi, rehabilitasyon, herhangi bir bağımlılığı bırakma konusunda yardım ve tıbbi destek gösterilebilir. Faillere yönelik öfke yönetimi çalışması bazı büyük şehirlerde sınırlı bir süreyle yapılabilmektedir – örneğin sekiz hafta süreyle haftada bir kez toplanan eğitim grupları. Faillerin ŞÖNİM'lere ulaşmak üzere başvurusu failin kendisi tarafından bireysel olarak yapılabilmekte ya da mahkemeler, polis veya diğer kamu kurumları tarafından yönlendirilebilmektedir. Türkiye'de görüşmeler ve faillerle yapılan görüşmeler sırasında başvuru risk şekilleri hakkında gerçek endişeler dile getirilmiştir.

6.1.3 Eğitim

“Aile içi şiddete yaklaşım biçimi ve ele alma konusunda eğitimlere farklı kapsamlarda ve farklı amaçlarla, birden çok ihtiyaç ve hedefe karşılık verecek şekilde başvurulabilmektedir: - aile içi şiddetin yaygınlığı ve ciddiyeti; mağdurun sağlığı, refahı ve vatandaşlık statüsü üzerindeki etkileri ve sonuçları konusunda cinsiyetçi boyutunu gösteren en güncel araştırma sonuçları ile ilgili bilgi sunmak ve bilgi aktarımında bulunmak. Eğitim bu açıdan aile içi şiddetin bir insan hakları ihlali ve önemli bir kamusal sorun teşkil ettiğini göstermesi bakımından da etkilidir
- aile içi şiddet mağdurları veya faileri ile birlikte olma statüsünü açıklamadan yardım isteyen kadın ve erkeklerle kurulan ilk irtibatla aile içi şiddetin tespit edilmesine yardımcı olan mevcut yöntem ve araçları sunmak - aile içi şiddet örüntüleri ve dinamiklerini ve mağdurların ihtiyaç ve taleplerini bütünüyle açıklamak, dolayısıyla onlara farklılığa dikkat ederek saygılı ve duyarlı bir biçimde yaklaşılmaya yardımcı olmak;
- ölüm veya aile içi şiddette artış riskini değerlendirmek için kullanılabilen yöntem ve araçları sunmak - mağdurların güvenliği ve güçlendirilmesi, failerin şiddet kullanımını engelleme gerekliliği, dolayısıyla değişim fırsatları sunma yönünde öncelikli hedeflerin üzerinde durulan farklı düzenlemelere uygun şekilde yanıt verme becerileri ve olanaklarını geliştirmek.” EIGE: Study on ‘Collection of methods, tools and good practices in the field of domestic violence (area D of Beijing Platform for Action)’.

6.1.3.1 Aile içi şiddetin önlenmesine yönelik eğitimlerin ulusal düzeyde eylem planına dahil edilmesi

İtalya'da aile içi şiddetin önlenmesine yönelik eğitimler ulusal düzeyde eylem planına dahil edilmiştir. Özellikle, bazı bölgelerde test edilmiş; sulh hakimlerini hedefleyen eğitim oturumlarına olanak sağlamak için yargı sisteminin duyarlı hale getirilmesine yönelik davranışsal ve örgütsel modellerin kullanıldığı polise yönelik özel eğitim kurslarının

hazırlanması sağlanmaktadır. Buradaki temel sorun planı destekleyecek yeterli kaynakların olmamasıdır.¹⁴³

İspanya'da mevcut ulusal stratejiye farkındalık yaratma faaliyetleri ve eğitim yoluyla temel hedeflerden biri olarak önleme tedbiri dahil edilmiştir. Şiddetin önlenmesini hedefleyen eğitim tedbirlerinin bazıları kapsamında:

- Üst düzey teknik uzmanlaşma gerekçelerinden dolayı uygun biçimde haklı görüldüğü durumlar haricinde, bakanlık departmanlarının yıllık eğitim planlarının bir parçası olarak haftada 20 saati aşan eğitim kurslarında kadın erkek eşitliği ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konulu modüller yer alır.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi, tanımlanması ve inkarına ilişkin gerekli bilgileri sunmaya yönelik, tutuklu kadın popülasyonunu hedefleyen eğitim faaliyetleri yürütülür.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi konusunda öğretmen eğitimi ve eğitim materyalleri tasarlanır.
- Özel olarak toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesiyle ilgili bir arada yaşama, değerler eğitimi ve riskli davranışların önlenmesi konusunda eğitim merkezi öğretmenlerini hedef alan çevrimiçi eğitim açımları geliştirilir.
- Kadınlarda ve çocuklarda toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin tespiti ve önlenmesi konusuna özgü bilgiler içeren ve öğretmenleri desteklemek için sunulan bir eğitim kurs birimi yer alır.
- Üniversiteler kadın erkek eşitliği ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konularında resmi yüksek lisans kursları vermeleri için desteklenir.

Strateji aynı zamanda engelli eğitimi ve kültürlerarası sorunlar gibi kesişimli konularda eğitimleri de kapsar. Aynı zamanda cinsel istismar için insan kaçakçılığı eğitimi de strateji kapsamındadır.

Türkiye'de 2012-2015 dönemi Ulusal Eylem Planında, bilinçlendirme ve cinsiyet eşitliği ile ilgili bakış açılarını değiştirme başlığı altında çok çeşitli eğitim programlarına yapılan atıflar bulunabilir. Eğitimlerin hedefleri şu şekilde belirtilmiştir:

- Kamu kuruluşları, yerel yönetimler, sendikalar, üniversiteler, meslek örgütleri, medya ve sivil toplum örgütü temsilcilerine yönelik eğitim ve seminerler verilmesi konusunda işbirliği sağlamak, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle devlet planları, politikaları ve programları dahilinde mücadele etmek.
- Cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık yaratma ve bakış açılarını değiştirme amacıyla politika belirleyici ve karar vericiler, hizmet sağlayıcıları ve genel halka yönelik görsel ve basılı materyal sunmak,
- Erkeklerle yönelik seminer, eğitim, konferanslar vb. düzenlemek.
- Eğitim materyallerinin bilgilendirici yönlerini çalışma kapsamına alarak, cinsiyetçi söylemleri belirlemek için mevcut materyalleri gözden geçirmek.
- Evlilik öncesi çiftlere yönelik cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet, sağlık ve üreme konulu bilgilendirici materyaller hazırlamak ve onlara ulaştırmak.
- Radyo ve televizyon kanalları için medya programları hazırlamak ve mevcut programları belirlemek.
- Cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet konularını özellikle tıp ve sosyal bilimler bölümlerinde olmak üzere lisans ve lisans üstü çalışmalarda kullanılan ders materyallerine eklemek.

¹⁴³ Dipartimento Pari Opportunità, 2010.

6.1.3.2 Aile içi şiddet eğitimlerini de kapsayan yasal hükümler

İtalya'da aile içi şiddetle ilgili eğitimler yasal hükümler kapsamına alınmamaktadır.

İspanya'da, eşitlik ilkesinin sağlık politikasıyla bütünleştirilmesi konusunda etkili bir kadın erkek eşitliği için aile içi şiddet eğitimi, özellikle 22 Mart tarihli 3/2007 sayılı Anayasa Kanununda yer alan yasal hükümlere dahil edilmiştir: toplumsal cinsiyete dayalı şiddet de sağlık kurumlarında hizmet veren personelin toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti tespit etmesi ve değerlendirmesini sağlamak amacıyla personel eğitimi kapsamına alınmıştır.

Türkiye'de 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda ilgili hizmetlerde görev yapan hakim, polis kuvvetleri gibi kamu personeli için eğitimin gerekli kabul edildiği belirtilmiştir.

6.1.3.3 Eğitim Sağlayıcıları

İtalya'da eğitimler devlet kurumları ve STÖ'ler tarafından verilmektedir.

İspanya'da eğitim sağlayıcıları ile ilgili herhangi bir genel kural yoktur ancak devlet kurumları ve yerel yönetimler danışmanlar ve STÖ'lere yönelik giderek daha fazla eğitim alt sözleşmesi yapma eğilimi göstermektedir. Üniversite düzeyinde de bazı eğitim programları mevcuttur.

Türkiye'de cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle ilgili eğitimlerde ana kamusal aktör, akademik personel ve sivil toplum örgütleri gibi çeşitli katkı sağlayan organlar arasında cinsiyet eşitliği konularında devlet politikaları ve tedbirlerinin uygulanmasından sorumlu olan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüdür.¹⁴⁴ AB projeleri de eğitim faaliyetlerine önemli katkılar sağlayan unsurlardır.

6.1.3.4. Farkındalık yaratma ve yeterlilik eğitimi

İtalya'da sorunun temel özellikleri ve niteliği konusunda kamuoyu ve uzmanlar arasında farklı gruplara yönelik farkındalık yaratma eğitimi verilmektedir. İtalya'da son yıllarda yerel düzeyde sosyal hizmet, sağlık ve emniyet alanlarında çalışan personele yönelik özellikle çocuklarla ilgili aile içi şiddet konulu eğitimler ve takviye kurslarının sayısı artmıştır.

Ayrıca, anekdotsal kanıtlar eğitim taleplerindeki artışa rağmen eğitim arzının yetersiz olduğunu göstermektedir. Kadına yönelik şiddet konusunda farkındalığın nasıl uygulamaya geçireceği, benimsenen değerlendirme müdahale protokolleri ve ağ oluşturma konusunda eğitim açısından gerçek bir ihtiyaç mevcuttur. Bu konuyla ilgili eğitimlerin hedef kitleleri polis, sosyal hizmet çalışanları, sağlık çalışanları, şiddet karşıtı merkezler, kar amacı gütmeye kadın örgütleridir.¹⁴⁵

İtalya'da mağdurlar ve/veya faillere doğru bir şekilde yanıt verme becerileri ve olanaklarını geliştirmek için uzmanlara sağlanan özel eğitimler yetersizdir. Aile içi şiddet alanındaki eğitim deneyimlerine ilişkin verileri analiz edersek, son üç yılda yöneticilerin sadece %18.6'sı aile içi şiddetle ilgili özel eğitimlere katılmıştır. Bu eğitim bütün olarak

¹⁴⁴ Kadın Dayanışma Vakfı (KDV) tarafından sunulan eğitimlerin listesi için Ek 5'e bakınız.

¹⁴⁵ Basaglia et al, 2006, s. 122.

psikolojik sorunlar (%41.8), tıbbi konular (%16.4 veya sosyal hizmetler yardımı (%15.1) ile ilgilidir. Tecavüz ve ilgili konu başlıklarında eğitim alanların sayısı çok azdır (%3.4). Tamamlanması durumunda sertifika verilmesine rağmen, bu eğitimlerin çok az bir bölümü zorunludur.¹⁴⁶ Mağdurlarla günlük olarak irtibat kuran ön-görüşme hizmet sağlayıcılarına yönelik eğitimler de oldukça kısıtlıdır. Uzmanlık eğitimi almak isteyen ön-görüşme hizmet sağlayıcılarından edinilen net bir tablo bulunmamaktadır. "Tecavüz konusunda verilecek eğitimin önemli olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusu sorulduğunda; %83.2 aile içi şiddetle mücadele yöntemleri konusunda eğitilme istekliliğini dile getirerek "evet" cevabı vermiştir.¹⁴⁷

İtalya'da, şiddet karşıtı merkezler iş dünyasına yeniden girme olanakları ve becerilerini geri kazandırmak veya kendine olan saygısını geri getirmek amacıyla şiddet mağduru kadınların eğitim sürecine dahil olmaktadır. Ancak, bu durum bölgede bu konuda çalışan bağımsız sığınaklar ve örgütlere bağlıdır.

İspanya'da paydaş eğitimi ve farkındalık yaratma süreci son ulusal eylem planının üç temel ortak ilgili alanı konusundan biridir. Bu ortak ilgili alanı konusu toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin ortadan kaldırılması sürecine dahil olan paydaşların yanıt verme kapasitesi ve niteliğini yoğunlaştırmayı amaçlayan sistematik önlemler içermektedir. Bu önlemlere örnek olarak kişisel ve mesleki beceri ve olanakları geliştirilmeye ve kadına yönelik şiddetin olmadığı bir toplum yaratma yönündeki ortak hedefe ulaşma motivasyonlarını arttırmaya yönelik eğitim ve farkındalık yaratma faaliyetleri gösterilebilir.

Hedef kitlelerin bazıları şöyledir:

- Yargı idari personeli.
- Yargı ve Kraliyet Savcılığı Üyeleri.
- Güvenlik güçleri.
- Öğretmenler (özellikle yeni teknolojiler konusunda ders veren).
- Tıp öğrencileri (tüm tıbbi uzmanlık alanlarının temel eğitim içeriğine katılım).
- Sağlık uzmanları (güncellenmiş kalite kriterleri).
- Sosyal hizmetler (tespit ve yardım sunma hizmetlerine odaklanan).

Bu eğitim genellikle bir sürekli eğitim yöntemi olarak, çalışan uzmanlara sunulmaktadır. Çoğu zaman örgün mesleki eğitim müfredatı kapsamına girmemekle birlikte, istisnalar (örn. Sosyal Hizmetler ve bu alanda ilerleme kaydetme girişimleri (örn. Tıp Öğrencileri) mevcuttur. Ayrıca eğitmenlere yönelik eğitimin hedeflendiği kadına yönelik şiddet konusunda ihtisas yapılan Yüksek Lisans Dereceleri de vardır.

Şiddet mağdurları işe yerleştirilmelerini hedefleyen mesleki eğitimlere katılmayı tercih etmekte ve bazı özel programlar ihtiyaçlarını karşılamaktadır.¹⁴⁸

Türkiye'de kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri tarafından polis, sosyal hizmet çalışanları, bireysel eğitmenler ve ilgili kamu kurumları ile sivil toplum örgütleri personeline ve bunun yanında şiddete maruz kalabilecek veya dahil olabilecek sıradan kadın ve erkeklere yönelik çok sayıda eğitim sunulmaktadır. Eğitimlerin amacı eğitmenlere konuyla ilgili uzmanlık kazandırmak ve genel farkındalık yaratmaktır. Eğitimlerin içeriği hukuki prosedürler, hak ve sorumluluklar, ebeveynlerin çocuklarını eğitime konusundaki sorumluluklarından psikolojik yardım, rehabilitasyon ve mesleki eğitime kadar farklılık göstermektedir.

¹⁴⁶ A.G.E. s. 117.

¹⁴⁷ A.G.E., s. 118.

¹⁴⁸ http://www.empleo.gob.es/es/Guia/texto/guia_1/contenidos/guia_1_2_7.htm

'Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler' ile İlgili 2006/17 Sayılı Genelgede hizmet sağlayıcılarının sadece yasal prosedürler konusunda değil aynı zamanda başta cesaret kırıcı tutumlardan dolayı uygulama zorluklarını ortadan kaldırma konusunda eğitilmesi gerektiğine dikkat çekilmektedir. Genelgeyle ilgili olarak, polis memurlarına yönelik eğitimlerin düzenlenmesi de dahil olmak üzere Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Polisin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitim Projesi yürürlüğe konmuştur. Eğitimler iki seviyede uygulanmaktadır. Birinci seviyede, ek eğitimleri gerçekleştirmelerini sağlamak için 270 eğitmen eğitim görmüştür. İkinci seviyede ise, bu eğitmenler her bir şehre gönderilmiş ve 40.400 polis memuru eğitilmiştir.¹⁴⁹ Ayrıca, 2008 yılında sağlık personelinin eğitimi konusunda ikinci bir protokol üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Protokolde önceki ile aynı prosedür izlenmiş ve süreçler iki aşamalı olarak yerine getirilmiştir.¹⁵⁰ Projenin sonunda 60.000 sağlık personeli eğitilmiştir.¹⁵¹ Böylece, eğitim personeli dışında ilave projelere yönelik uzmanlar da hazırlanmıştır. Yargı çalışanları, din görevlileri ve jandarmaya yönelik benzer projeler de yürütülmüştür.¹⁵² Son olarak, 2006/17 sayılı Genelgede yer alan bir ifade ile aynı yönde; "Ülke genelinde tüm kamu kurum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör çalışanlarına yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi verilmesinin zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır" ifadesi uyarınca, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), Halk Eğitim Merkezleri ve Tarım İl Müdürlükleri, Milli Eğitim Müdürlüğü, kadın sığınma evleri ve sosyal hizmetler personeline yönelik eğitim programları yürütülmüştür.¹⁵³ Projelerin sonunda 326 adli personel, 748 Halk Eğitim Merkezi personeli¹⁵⁴ ve 2018 Sosyal hizmet il müdürlüğü ve eğitim müdürlükleri personeline¹⁵⁵ eğitim verilmiştir. Ne yazık ki, diğer kurum personelinin eğitimlerine ait sonuçlara ulaşılamamaktadır. 2012-2015 Ulusal Eylem Planı ile, eğitimlerin kapsamı ŞÖNİM (Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezleri) personelini de içerecek şekilde genişletilmiştir.

7. Kanunlar ve ulusal eylem planlarının uygulanması

Temel Bulgular:

- İtalya'da kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: düzenleyici çerçevenin zayıflığı, koordinasyon eksikliği, yeterli finansmanın bulunmaması ve sunulan hizmet kalitesi açısından bölgesel farklılıkların yüksek olması, bunun yanında bu alanda çalışan sivil toplum örgütlerine verilen desteğin yetersiz olması.
- Karşılaştırma açısından, İtalya'da kadına yönelik şiddet konusunda düzenleyici çerçevenin geliştirilmesi gerekirken; İspanya ve Türkiye'de mevzuat çerçevesi ile uygulama arasındaki açıklığa odaklanılmalıdır.
- İtalya'da kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: düzenleyici çerçeve, koordinasyonun zayıflığı, yeterli finansmanın bulunmaması

¹⁴⁹ KSGM, 2008a.

¹⁵⁰ KSGM, 2008b.

¹⁵¹ KSGM, 2011a.

¹⁵² Protokol ve faaliyet raporlarının listesi ve içeriği için bkz.

<http://kadininstatusu.gov.tr/uygulamalar/kadina-yonelik-siddetle-mucadele>

¹⁵³ KSGM, 2010, 2013.

¹⁵⁴ KSGM, 2010.

¹⁵⁵ KSGM, 2011b.

ve sunulan hizmet kalitesi açısından bölgesel farklılıkların yüksek olması, bunun yanında bu alanda çalışan sivil toplum örgütlerine verilen desteğin yetersiz olması.

- İspanya'da kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: ekonomik kriz gerekçesiyle haklı gösterilen bütçe kesintileriyle daha da şiddetlenen kaynak yetersizliği, sunulan hizmet kalitesi açısından bölgesel farklılıklar, şikayetlerin soruşturulması sürecinde gerekli özenin gösterilmemesi, başta eğitim olmak üzere farklı alanlardaki stereotipleri sorgulamaya yönelik önlemlerin gerektiği gibi uygulanmaması ve kanunlar ve politikaların etkisinin yeterli bir şekilde değerlendirilmemesi.
- Türkiye'de kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: finansal kaynak ve insan kaynakları yetersizliği, destek mekanizmalarının (sığınma evleri ve destek mekanizmaları) eksikliği ve yargı ve kolluk kuvvetleri yetkililerine yönelik cinsiyet eğitiminin yeterince verilmemesi. ŞÖNİM'ler sayı bakımında yetersiz kalmakta ve genelde merkezi konumlarda bulunmamaktadır. Engelli kadınlar ŞÖNİM'lere ulaşamamaktadır. Hizmet sunma kalitesi düşük kabul edilirken, eğitilmiş personel konusunda da gerçek bir eksiklik mevcuttur.
- Karşılaştırma açısından, İtalya'da kadına yönelik şiddet konusunda düzenleyici çerçevenin geliştirilmesi gerekirken; İspanya ve Türkiye'de mevzuat çerçevesi ile uygulama arasındaki açıklığa odaklanılmalıdır.
- Her üç ülke de şiddet sonucu hayatta kalan kadınlara yaşamsal destek sunan kadın sivil toplum örgütlerine daha fazla destek ve kaynak sağlanmasından fayda elde edecektir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadeleye yönelik politika girişimlerinin etkili olabilmesi için karar vericiler ile bu alanda çalışan sivil toplum örgütleri arasındaki diyalogun geliştirilmesi gerekir.

İtalya:

Kanunun uygulanmasıyla ilgili temel sorunlar düzenleyici çerçeve, koordinasyonun zayıflığı ve yeterli finansmanın bulunmaması ile ilgilidir.¹⁵⁶ Örneğin, 8 Ağustos 2013 tarihinde, Bakanlar Kurulu cezaların şiddetlendirerek ve mağdurlara yönelik koruma araçlarını iyileştirerek kadın cinayetleriyle mücadele etmeye yönelik bir dizi tedbiri onaylamıştır (3/2013 sayılı Kanun).¹⁵⁷ Ancak, bu kararname özellikle medyada yaygın olmak üzere kadına yönelik şiddetin 'bir acil durum' olarak kabul edildiği bir ortamda doğmuştur. Bu da şiddetin önlenmesi ve şiddet mağdurlarına sunulan bakım faaliyetlerini desteklemek için stratejiye verilen ikincil değer de dahil çeşitli etkilere sahiptir. Herhangi bir ekstra finansman kaynağı ayrılmamıştır: “bu madde hükümlerinin uygulanması, yeni veya arttırılmış bir kamusal finansman yükü olmadan geçerli mevzuata göre mevcut olan insan kaynakları, ekipman ve finansal kaynaklarının kullanımı ile yerine getirilecektir.”¹⁵⁸ Kadına yönelik şiddetin bu şekilde ‘acil durum’ olarak kavramlaştırılması hükümetin kadına yönelik şiddeti yapısal bir olgu olarak ele alma konusunda sürekli başarısızlığını da vurgulamaktadır.

İtalyan refah hizmetleri sistemi kamu/özel sektör ortaklıklarına dayanmakta (çoğu zaman özel sektör sivil toplum örgütleri veya üçüncü sektörden oluşur ve farklı görevler farklı yönetim

¹⁵⁶ Roselli, 2014.

¹⁵⁷ A.G.E., s. 20.

¹⁵⁸ www.magma.analisiqualitativa.com/1201/articolo_08.htm

kademeleri (bölgeleler, eyaletleler ve yerel belediyeler) arasında paylaştırlılmaktadır. Bu da ulus toprakları genelinde hizmet sunumunun tek tip olmadığı ve hizmet kalitesinin bölgelelere göre önemli farklılıklar gösterdiği anlamına gelir - şiddete maruz kalan kadınların desteklenmesini hedefleyen hizmetleler için de bu geçerlidir¹⁵⁹.

11/2013 sayılı Kanunla zorunlu kılınan finansman planı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet sorununun ele alınması için 17 milyon Euro kaynak ayırmıştır. İki milyon Euro devlete ait olmayan sığınaklara ayrılmıştır – örn. her merkez için 3000 Euro. Geri kalanı ise yeni merkezleler oluşturmak üzere bölgelelere tahsis edilmiştir. Olanaklar bölgelelere göre listelenmiş olup – tahsis edilen kaynakları alanlar sadece şiddet karşıtı merkezleler değil aynı zamanda arabuluculuk ve aile uzlaştıırma merkezleleridir – bazıları "Katolik kürtaj karşıtı hareket"ın bir bölümü oluşturmuştur. Bu yaklaşıma göre iki temel risk vardır. Birincisi, bu merkezlelerin sadece bölgeye daha fazla finansman çekmek için açılması (ne kadar çok merkez olursa o kadar fazla finansal kaynak alınır). İkincisi, belirlenen bu hizmetlelerin verimli veya etkili olma ihtimalinin son derece düşük olması.

Diğer eleştiriler ise aşağıda belirtilen ifadenin yer aldığı İstanbul Sözleşmesi 9'uncu Maddesine uyumsuzluk noktasında birleşmektedir: "Taraflar ilgili sivil toplum örgütleri ve kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda aktif olan sivil toplumun çalışmalarını her seviyesinde tanıyacak, teşvik edecek ve destekleyecek, bu örgütlerle etkili işbirlikleri kuracaktır".¹⁶⁰ İtalya'da kadına yönelik şiddet karşıtı mevzuat temel olarak "kamu düzenini, vatandaşların güvenliğini ve geleneksel aile yapısını koruma" çabasına sahip bir mantık ortaya çıkarmaktadır.¹⁶¹ Mağdur destek hizmetleleri ve kadına yönelik şiddetin genel çerçevesinin çiziminde kaygılanılan konulara yeterince özen gösterilmemektedir.¹⁶² Ancak, bu zorlu bağlam sınırlarında faaliyet gösteren ve İtalyan kadın hareketiyle bağlantılı sivil toplum örgütleri tarafından finanse ve teşvik edilen şiddet karşıtı merkezlelerin "deneyimlerin paylaşılması, yerel ve ulusal düzeyde kamu yetkilileriyle diyalog kurulması ve kadına yönelik şiddete karşı ulusal yardım hattı hizmetinin temel taşı haline gelmesi amacıyla ulusal bir şiddet karşıtı merkezleler ağı" sunduğu kabul edilmelidir.¹⁶³

İspanya:

CEDAW'a yönelik İspanyol Gölge Raporunda İspanya Kanunlarının uygulanmasına ilişkin bazı önemli sorunlar yorumlanmıştır:

- Toplumsal cinsiyete dayalı tüm şiddet biçimleriyle mücadelede kaynak yetersizliğinin devam etmesi, bütünsel destek hizmetlelerinde görülen azalma ve bölgeleler arası dengesizlik.
- Şikayetlelerin soruşturulmasında gerekli özenin gösterilmemesi. Soruşturmaların çözümlenmeden kalma oranı 2005 yılından 2012'ye kadar %158 artış göstermiştir. 2012 yılında, mahkemeler açılan davaların %50'den fazlasını kayda geçirmiştir. 2008 yılından bu yana şikayetçi olma oranları azalırken, erkekler tarafından yapılan ve mağdurları suçlayan toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konulu şikayetleler artış göstererek kadını yeniden mağdur duruma sokmuştur.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet vakalarında adalete ulaşma ve adaletin yerini bulmasını engelleyen ayrımcı stereotiplerin devam etmesi. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi ve yasal aktörlelerin eğitilmesi konusunda ciddi eksiklikler. Ayrıca, kültürel örüntüleri değiştirmeye ve eğitim ve kültürle ilgili stereotipleri yıkmaya yönelik önlemler gerektiği gibi uygulanmamaktadır.

¹⁵⁹ Roselli, 2014.

¹⁶⁰ <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/convention/Convention%202010%20English.pdf>

¹⁶¹ Roselli, 2014.

¹⁶² A.G.E.

¹⁶³ Roselli, 2014, s. 20-21.

- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet karşıtı politikalar da dahil olmak üzere eşitlik politikalarında yapılan bütçe kesintileri.
- Kanunlar ve politikaların etkisinin yeterince değerlendirilmemesi.

Toplumsal cinsiyete özgü şiddet ile ilgili devlet destekli bir araştırma komisyonunun başkanı olan Susanna Martínez krizin ve sonrasındaki kemer sıkma politikalarının şiddet mağduru kadınlar üzerindeki etkilerini vurgulamıştır: “Çoğu kadının kocasına veya partnerine ekonomik açıdan bağımlı olmasının yanı sıra kötü muameleye dayalı bir ilişki yaşanması durumu çok daha fazla zorlaştırmakta olup; şu an kadınlara ihtiyaç duydukları yardımı sağlamak için mevcut kaynaklar çok daha azalmış durumdadır.” 2012 yılından bu yana, PP partisi önleyici tedbirlere ayrılan devlet harcamalarını üçte bir oranında düşürmüş- bu kesintiler neden olduğu yıkıcı sonuçlarla bölgesel düzeye de yansımıştır.¹⁶⁴

Katalan Kanunu:

Katalan Hükümetinin talep ettiği değerlendirme raporuna göre, çok fazla girişim olmakla birlikte konuyla ilgili kaynak tahsisi konusunda hala bir eksiklik vardır.¹⁶⁵ Tüm kurumlar ve paydaşların taahhüdü ve koordinasyonunu garanti altına alarak, mevcut durumda sunulan hizmetlerin birleştirilmesi ve kapsamının genişletilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, mevcut hizmetlerin kapsamı da düşüktür ve hiçbir şiddetten etkilenen kadınların yarısına bile destek sağlayamamaktadır. Bunun yanında, kadınların konuyla ilgili belli bilgi kaynakları ve desteğe ulaşma imkanı düşük olup, kadına yönelik şiddet mağdurlarının önemli ihtiyaçlarını karşılama amaçlı toparlanmaya yönelik hizmetlerde de zorluklar görülmektedir.

Son olarak, mağdur olarak kadınlara odaklanan ancak kadına yönelik şiddetin ikincil mağdurları olan çocuk ve ergenlere yeterince önem verilmeyen kanunlar açısından da bir yetersizlik söz konusudur. Gelecekte şiddetin yeniden üretimini önlemek için bu ihmal edilen gruba da odaklanılması gerekmektedir.

Türkiye:

Türkiye'de kadına yönelik şiddetle ilgili mevzuatın uygulanması konusunda çok sayıda eleştiri sıralanabilir. Türkiye mevzuatında çeşitli yasal düzenlemeler bulunmasına rağmen, uygulama başta aşağıdaki nedenlerden dolayı olmak üzere bir şekilde etkisiz ve seçici kabul edilebilir:

- kaynak yetersizliği,
- insan kaynakları ve finansman yetersizliği dahil,
- tedbirleri izleme, değerlendirme ve takip sürecinin olmaması,
- sığınma evleri ve müdahale merkezleri gibi destek mekanizmalarının yetersizliği,
- gösterge ve hedeflerin yetersizliği,
- muhafazakar ideolojilerden dolayı kadına, kanunlara ve sığınma evlerine yönelik olumsuz tutumlar.

Avrupa Komisyonu "cinsiyet eşitliği, namus cinayetleri de dahil kadına yönelik şiddetle mücadele ve zorla evlendirmelerin Türkiye'deki temel sıkıntılar olmaya devam ettiğini" tekrar tekrar belirtmektedir.¹⁶⁶ 2000'li yıllardaki reform girişimleri ve yasal değişiklikler

¹⁶⁴ http://elpais.com/m/elpais/2014/03/21/inenglish/1395408904_668688.html

¹⁶⁵ Alfama et al, 2012.

¹⁶⁶ E.C., 2012, s. 26.

takdir edilmekle birlikte, Türkiye'nin "mevzuatını siyasi, sosyal ve ekonomik gerçekliğe dönüştürmesi"¹⁶⁷ ve Türkiye'deki namus cinayetleri, aile içi şiddet ve zorla evlendirme vakalarıyla mücadele konusunda daha fazla çaba göstermesi beklenmektedir.¹⁶⁸

Mevzuatı siyasi, sosyal ve ekonomik gerçekliğe dönüştürmek için Türkiye hükümetinin "stereotipler ile tüm çevrelerde cinsiyet rollerine ilişkin algının değişmesini proaktif olarak teşvik etmesi" kesinlikle önerilmektedir.¹⁶⁹ Yargısal korunma altında bulunan kadınların öldürüldüğü bildirilen örnekler mevcut mevzuatın ve uygulanma şeklinin etkinliği konusunda soru işareti yaratmaktadır.¹⁷⁰

Türkiye: Uygulama Sorunlarına Derinlemesine Bakış

Tespit edilen sorunlardan biri hukuk uygulamasına dair finansal ve insan kaynakları ile ilgilidir. Avrupa Komisyonu 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun uygulanması için ek insan kaynakları ve koordinasyona ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir.¹⁷¹ 6284 sayılı Kanunun uygulanma etkinliği, bazı hükümlerinin anlaşılabilirliği, aile içi şiddet ile ilgilenen personel sayısı, yetkinlikleri ve eğitiminin yetersizliği ile ilgili eleştiriler hem sivil toplum örgütleri hem de Avrupa Komisyonu¹⁷² tarafından dile getirilmiş olup, kadın hakları ve cinsiyet eşitliği ile ilgili eylemler, politikalar ve genelgelerin sürdürülebilirliği için ulusal ve uluslararası kaynaklar ayrılması önerilmektedir.¹⁷³

Bir diğer temel sorun ise emniyet yetkilileri ve yargı mensuplarının tutumlarıyla ilgilidir. "Cinse suçlara verilen ceza indirimlerini meşru göstermek için 'rıza', 'haksız tahrik' ve 'mağdurun yaşının daha büyük görünmesi' kavramlarının kullanıldığı örnekler halen sıklıkla gözlenebilmektedir.¹⁷⁴ Aynı zamanda "kararlarda kadına ve bazen de çocuklara uygulanan şiddet, mağdurun aile geçmişi ve tutumuna değinilerek, meşru gösterilmeye çalışıldığı" bazı mahkeme kararları da görülmektedir.¹⁷⁵ Bazı durumlarda ise, "polis memurlarının, aile içi şiddet mağdurlarını, şikâyetlerini sonuçlandırmalarına yardımcı olmak yerine, kendilerine kötü muamelede bulunduğunu iddia ettikleri kişilerin yanına dönmeye ikna etmeye çalıştığı" gözlenmektedir.¹⁷⁶ "Şiddet mağdurunun ilgili mercilerden yardım istemesine rağmen, bunun karşılıksız bırakıldığı ve bu durumun mağdurun ölümüyle sonuçlandığı" vakalar da yargı üyeleri ve kolluk kuvvetlerinin mevcut mevzuat ve özellikle 6284 sayılı yeni Kanun konusunda bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi gerektiğini göstermektedir.¹⁷⁷ Ayrıca, aile mahkemelerinin kapasitesinin yetersiz olması ile ilgili kaygılar da tekrar tekrar dile getirilmiş olup¹⁷⁸ bu mahkemelerin yeterli uzmanlık olmadan ve meslek içi eğitim verilmeden kurulduğu ileri sürülmektedir.¹⁷⁹

¹⁶⁷ E.C., 2013.

¹⁶⁸ E.C., 2012 s. 67.

¹⁶⁹ E.C., 2012.

¹⁷⁰ E.C., 2014.

¹⁷¹ A.G.E.

¹⁷² A.G.E.

¹⁷³ E.C., 2012.

¹⁷⁴ E.C., 2013; E.C., 2014.

¹⁷⁵ E.C., 2012.

¹⁷⁶ E.C., 2012.

¹⁷⁷ E.C., 2012.

¹⁷⁸ A.G.E.; E.C., 2013.

¹⁷⁹ Shadow NGO Report, 2010.

Uygulama ile ilgili temel sorunların önemli bir kategorisi de kadın danışma merkezleri ve Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezlerinin (ŞÖNİM'ler) yetersizlikleri olarak göze çarpmaktadır. Bu merkezlerin sayı ve hizmet kalitesi bakımından yetersiz olduğu değerlendirilmektedir.¹⁸⁰ Bu merkezlerin sayı ve hizmet kalitesi bakımından yetersiz olduğu değerlendirilmektedir.¹⁸¹ Bu tür sığınma evleri açmak isteyen Kadın STÖ'leri finansal desteğin yetersiz olmasından dolayı bu isteklerini yerine getirememektedir.¹⁸² 5393 Sayılı Kanun uyarınca açılan belediye kadın merkezleri için de, "sosyal hizmetler, psikoloji, hukuk ve sağlık konusunda yeterli deneyime ve kadınlar ile çocukların hukuki, sosyal ihtiyaçları ile eğitim ve sağlıkla ilgili ihtiyaçlarına etkin bir şekilde yanıt verme kabiliyetine sahip kalifiye personel" yetersizliği sorunu belirtilmiştir.¹⁸³ Esasen, 5393 sayılı Kanun uyarınca sığınma evleri kurmayan belediyeler için belirgin takip mekanizmaları veya yaptırımlar yoktur¹⁸⁴ veya etkili bir şekilde işleyişlerini sağlamaya yönelik izleme mekanizmaları kurulmamıştır.¹⁸⁵

Bir başka temel uygulama sorunu da veri toplama süreciyle ilgilidir. Kadın cinayetleri ve erken yaşta ve zorla evlendirme de dahil kadına yönelik şiddet örnekleri ile ilgili resmi ve detaylı istatistiklerin bulunmaması da temel bir sorundur.¹⁸⁶

Mor Çatı Vakfının (2014) yakın zaman önce yayınladığı bir izleme raporunda 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun uygulanması ile ilgili sorunlar şiddet mağdurlarının birinci elden deneyimleri yoluyla belirlenmektedir. Raporunda sembolik sayıda var olan ŞÖNİM'lerin mevzuatta belirtilen destekleri sunmaktan uzak olduğu, bunun da şiddet mağduru kadınların sığınma evlerine, ayni ve finansal destek, çocuk bakım desteği, mesleki eğitim ve iş bulma desteğine erişim konusunda zorluklar yaşamasına neden olduğu ve kurumun 6284 sayılı Kanunun kendisine vermiş olduğu koordinasyon sorumluluklarını yerine getirme açısından yetersiz olduğu ileri sürülmektedir.¹⁸⁷ Daha özel ifade etmek gerekirse, rapor ŞÖNİM'lerin sayısı ve konumu; personel kalitesi ve davranışları ile ŞÖNİM'lerin sunduğu hizmet kalitesi ile ilgili çok sayıda uygulama sorununa dikkat çekmektedir.

Raporunda, ŞÖNİM'lerin sayısı ve konumuyla ilgili olarak, Türkiye genelindeki ŞÖNİM'lerin sayısının yeterli olmadığı belirtilmektedir. Örneğin, nüfusu 14 milyonu aşan İstanbul'da sadece tek bir ŞÖNİM bulunmaktadır.¹⁸⁸ Ayrıca, mevcut ŞÖNİM'ler genelde merkezi konumlarda bulunmamakta, bu da kadınlar için ciddi ulaşım sorunlarına neden olabilmektedir. Görüşülen çok sayıda kadın merkeze erişim zorluklarından ve personelin yüz yüze görüşme planlama konusunda tereddüt yaşamasından dolayı ŞÖNİM'lere sadece telefonla ulaşabildiklerini belirtmiştir.¹⁸⁹

Raporunda ŞÖNİM personelinin kalitesi konusunda, çoğu personelin 6284 sayılı Kanunun işleyişi hakkında kapsamlı ve tutarlı bilgiye sahip olmadıkları; şiddetle mücadele için kadınlara gerekli desteği sağlama konusunda yeterli bilgi ve beceri donanımına sahip

¹⁸⁰ A.G.E.

¹⁸¹ E.C., 2014.

¹⁸² A.G.E.

¹⁸³ Shadow NGO Report, 2010.

¹⁸⁴ A.G.E., E.C., 2014; Shadow NGO Report, 2010.

¹⁸⁵ Shadow NGO Report, 2010.

¹⁸⁶ E.C., 2012; E.C., 2013; E.C., 2014.

¹⁸⁷ Mor Çatı, 2014, s.21.

¹⁸⁸ A.G.E., s.17.

¹⁸⁹ A.G.E., s.17.

olmadıkları ve kadına karşı şiddet konusunda hassas olmadıkları belirtilmiştir.¹⁹⁰ Bu husus kadınların ekonomik, psikolojik, yasal ve sosyal açıdan güçlenmesini zorlaştıran bir neden olarak kabul edilmektedir.¹⁹¹

Raporda, görüşülen kadınların hizmet sunumu konusunda gerek yüz yüze gerek telefon görüşmelerinde personelin yeterince özen göstermemesinden dolayı ŞÖNİM'lerle yaşadıkları deneyimden memnun kalmadıkları belirtilmiştir.¹⁹² Bazı örneklerde, 12 yaşından büyük çocuğu olan kadınlar sığınma evlerine kabul edilmemiştir.¹⁹³ ŞÖNİM'lerin Kanunlara göre 7/24 çalışma zorunluluğu olmasına rağmen, bazı kadınlar saat 17.00'dan sonra kurumda uzman olmaması nedeniyle geri çevrilmiş ve yardımcı olmak yerine karakola yönlendirilmişlerdir.¹⁹⁴ Ayrıca, Kanunlarda şiddet mağdurlarının detaylı ihtiyaç analizi öngörülmekle birlikte, raporda ŞÖNİM'le herhangi bir deneyim yaşamış olan kadınlar için ihtiyaç analizi yapılmadığı belirtilmektedir.¹⁹⁵

Türkiye, ülke içi uygulama sorunlarının dışında, kadına karşı şiddet konusunda uluslararası yargı düzenine de maruz bırakılmıştır. Opuz, Türkiye davası olarak bilinen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde (AİHM) görülen bir davada, Mahkeme kocasının şiddetine maruz kalan bir kadını, mağdur Türk yetkililere birçok kez şikayette bulunduğu halde koruyamamasından dolayı "Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile tanımlanan yaşam hakkı, işkence yasağı ve cinsiyet temelli ayrımcılık yasağını ihlal ettiği"¹⁹⁶ yönünde karar vermiştir. Mahkeme ayrıca 2009 yılında Türkiye'nin Opuz'a 36.500 Euro ödemesine karar vermiştir. Ancak, 2014 yılı itibariyle, "suçlular için önleyici ve caydırıcı etkiye sahip etkili adli kararlar alınmasıyla ilgili Opuz, Türkiye davası AİHM kararının uygulanması" hala muallakta idi.¹⁹⁷

Uygulamada, bu alanda kadınlar üzerine çalışılan kamu hizmetlerinin yürütülmesi cinsiyet eşitsizliğini yeniden daha da pekiştiren uygulamaları yeniden üretme eğilimi göstermiştir. Sorun, yetkililerin şiddet algısı Türkiye'deki deneyimli kadın STÖ'lerine göre şekillendirilerek ele alınmalıdır. Ardından bakanlık tarafından atılan adımlar STÖ'ler tarafından bağımsız bir biçimde izlenmelidir. Buna göre, bakanlık ilgili uygulama, koruma, önleme ve izleme adımlarına STÖ'leri de dahil etmelidir.

Türkiye'de kadına yönelik şiddetle ilgili temel uygulama sorunlarına bakıldığında, Türkiye'ye sürekli olarak "kadınların istihdamı, eğitim ve siyasi temsili, kadına yönelik şiddetle ve erken yaşta ve zorla evlendirmelerle mücadele konusunda mevzuatı gerçeğe dönüştürmek için daha sürekli girişimlerde bulunulmasının" tavsiye edilmesi şaşırtıcı değildir.¹⁹⁸

¹⁹⁰ A.G.E., s.21-22.

¹⁹¹ A.G.E., s.21-22.

¹⁹² A.G.E., s.18.

¹⁹³ A.G.E., s.20.

¹⁹⁴ A.G.E., s.21.

¹⁹⁵ A.G.E., s.18.

¹⁹⁶ <http://www.womenslinkworldwide.org/wlw/sitio/caso-interna.php?idcaso=216&idi=en>

¹⁹⁷ E.C., 2014.

¹⁹⁸ E.C., 2013, s.64.

8. Sonuçlar ve Temel Politika nerileri

8.1 Sonuçlar

Yasal ve Kurumsal ereve

Türkiye'de kadına yönelik Şiddeti düzenleyen ana hukuki kavram aile içi Şiddet iken, İtalya ve İspanya'da toplumsal cinsiyete dayalı Şiddet kavramı hakimdir. Cinsiyete dayalı Şiddet kavramı kamusal alanda karşılaşılan Şiddeti de içine alacak biçimde çok daha geniş bir tanımı kapsamakta olup – odak noktasını özel alandan uzaklaŐtırmakla sınırlı kalmaksızın – bu yaklaşım ile toplumsal düzeyde deĐiŐime yönelik katalizörü de (hızlandırıcı unsuru) tespit edilmektedir. Toplumsal cinsiyete dayalı Şiddet olarak kabul edilen kadına yönelik Şiddette, kadına yönelik Şiddet ile cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılık arasındaki bağlantı önemli kabul edilmektedir. Bu da insan haklarına dayanan kadına yönelik Şiddet yaklaŐımını tekrar doğrulamaktadır. Bu konudaki direktif Şu Şekildedir:

“uluslararası insan hakları kanun erevesi bireysel insan hakları ihlali iddialarını savunan” ayrıca “daha genel ifadelerle tüm insanların onurlu bir biçimde ve sosyal adalet koŐullarında yaşama konusunda sahip olduğu temel haklarla ilgili bir forum sunmakta ve böylece bireyin içsel değeri olarak bulunan bir grup talebin belirlenebileceği bir temel sunmaktadır. İnsan hakları yaklaşımı meşru iddiaları sadece, sağlık veya yaşam gibi hakların nitelikli ocuk bakımı, evre, kalkınma veya nüfus politikaları gibi başka amaçların yerine getirilmesi için bir araç olmasından dolayı değil aynı zamanda bu hakların yerine getirilmesinin kendi içinde önemli bir hedef olmasından dolayı haklı çıkarmaktadır.”¹⁹⁹

Kadına yönelik Şiddet sorunuyla etkili bir biçimde mücadele edilebilmesi için, kadını sadece aile birimini oluşturan bir unsur değil öncelikle bir birey olarak gören bireyselleŐtirilmiŐ insan hakları yaklaşımı zorunlu olmalıdır.

Her üç ülkede de kadına yönelik farklı Şiddet eylemleri cezalandırılmakta veya yasal suç muamelesi görmektedir. Örneğin, bir yetişkin veya çocuğun evliliğe zorlanması İspanya'da belli bir ceza gerektiren suç teşkil ederken, İtalya ve Türkiye'de etmemektedir. Ancak, Türkiye'de kanunlarda zorla evlendirme konusunda başka yaptırımlar sunulmuştur.

Hagemann-White (2014) kanunlardaki cezalandırma sisteminin uygulamadaki yaptırımlarla eşit olmak zorunda olmadığını belirtmiştir. Kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı Şiddet çoğunlukla eş, eski eş, aile bireyler, iş arkadaşları, komşular vs. gibi mağdurun tanıdığı erkekler tarafından uygulanması, yasal kurumların adli takibat başlatma yetkisi ve isteğine sahip olması durumunda yaptırımların çok daha etkili olacağı anlamına gelmektedir. İtalya, İspanya ve Türkiye'de savcılar aile içi Şiddet vakalarında cezai soruşturma başlatabilmektedir. İspanya ve Türkiye'de cinsel Şiddet için de aynı durum geçerlidir – ancak İtalya'da savcılar sadece daha ciddi vakalarda cezai soruşturma başlatabilmektedir. Yasal kurumların bu yetkileri kullanma kapsamının ise incelenmesi gerekmektedir. İtalya, İspanya ve Türkiye'de – İstanbul Sözleşmesi uyarınca, kadına yönelik Şiddet vakalarında arabuluculuk ve uzlaştırma yasaklanmıştır.

Kurumsal ereve  ülke arasında önemli ölçüde farklılık göstermektedir. İtalya'da 2014 yılından bu yana kadına yönelik Şiddeti konusunda sorumluluk Bakanlığa tahsis edilmiştir. İspanya'da Sağlık, Sosyal Hizmetler ve EŞitlik Bakanlığı kadına yönelik Şiddetle mücadele politikalarında sorumluluk sahibidir. İspanya'da Kadına yönelik Şiddet politikalarıyla ilgili iki ana organ politika teklifleri sunan ve faaliyetleri koordine eden Toplumsal Cinsiyete Dayalı

¹⁹⁹ <http://www.un.org/womenwatch/daw/news/savitri.htm>

Şiddet Hükümet Delegasyonu ve politikalar ile tedbirlerin etkilerini izleyen ve değerlendiren Kadına Yönelik Şiddet Devlet Gözlemevidir. Dolayısıyla koordinasyon ve uygulama işlevlerinin izleme ve değerlendirme sürecinden ayrıldığı kapsamlı bir kurumsal çerçeve sunmaktadır. Adalet Bakanlığında da kadına yönelik şiddetle ilgilenen özel mahkemeler mevcuttur – ancak bunlar adli istatistikler toplayan ve analiz eden Aile İçi ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Gözlemevini denetlemektedir. Türkiye'de kadına yönelik şiddetten sorumlu olan organ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıdır. Türkiye Parlamentosu Türkiye'de kadına yönelik şiddetin yaygınlığı ve nedenlerine ilişkin araştırmalar yürütmesi için çok sayıda komite kurmuştur. Diğer Bakanlıklar da (Adalet, Milli Eğitim, Sağlık ve İçişleri) kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda farklı sorumluluklara sahiptir. Türkiye'de gerekli uzmanlık ve meslek içi eğitim olmadan kuruldukları konusunda tartışma olsa da 'Aile' mahkemeleri kurulmuştur.

Sivil toplum örgütlerinin kadına yönelik şiddetle ilgilenen çeşitli devlet organlarına katılımı üç ülkede farklılık göstermektedir.

“Dünya genelinde, kadınlar ve kızlara yönelik şiddetin sona ermesiyle ilgili hukuki ve politika açısından ilerlemelerin arkasındaki itici güç başta feminist hareket olmak üzere sivil toplum seferberliği olmuştur. Aktivistler onlarca yıldır konuyu siyasi gündeme taşımak ve hükümetlere kanun ve politikalar getirme konusunda sorumluluk yüklemek için çok sıkı çalışmaktadır. Onlarca yıldır şiddet mağdurlarını destekleme, farkındalık yaratma ve daha iyi kanun ve politikaları savunma süreci ile uzmanlık sahibi olmuşlardır.”²⁰⁰

İtalya'da kadına yönelik şiddet politikaları – özellikle NAP (Ulusal Eylem Planı – sivil toplum örgütlerinin katılımı olmadan geliştirilmiş olup - bu durum sonradan 70 şiddet karşıtı merkez ve sığınma evinden oluşan Kadına Yönelik Şiddet ağı tarafından eleştirilmiştir. İspanya'da bazı kadın örgütleri 2013-2016 Stratejisi için bir danışmanlık sürecine dahil olurken, Kadına Yönelik Şiddet Devlet Gözlemevi sınırlı ve özel bir grup kadın örgütünü kapsamaktadır, bunlar da kadın hareketinin temsilcileri olarak görülemez. CEDAW'a yönelik İspanyol Shadow Raporunda devlet ve bölge istişare konseylerinin eksik yönlerinden dolayı kadın hareketinin katılımıyla ilgili zorluklar vurgulanmıştır. Türkiye kanunlarında kaydedilen ilerlemeler ülkedeki güçlü kadın hareketi ve feminist harekete bağlanmış olup, karar vericiler bu alanda çalışan kadın örgütlerinin deneyimlerini dinleme ihtiyacı duymuştur.

Mevcut Verilerin Tanımlanması:

İdari verilerle ilgili iki temel konu vardır – bunlar hangi verilerin kaydedildiği ve verilerin kamuya açık olup olmaması. İtalya, İspanya ve Türkiye'de polis verileri mağdur ve failin cinsiyeti ve yaşı, birbirleriyle olan ilişkilerini içermekte olup bu verilerin kamuya açık olma kapsamı ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. İtalya ve Türkiye'de bu kısımlara ayrılmış veriler kamuya açık olarak sunulmamaktadır. İspanya'da ise bu veriler yayınlanmaktadır. Aile içi şiddet vakalarıyla ilgili Ulusal Ceza Yargılaması istatistikleri de kamuya açık olmalıdır, ancak İtalya'da değildir. İspanya'da ise eş/partner tarafından uygulanan şiddete ilişkin ceza yargılaması istatistikleri toplanmaktadır ve kamuya açıktır. Türkiye'de –ceza yargılaması istatistikleri kamuya açık olmakla birlikte, aile içi şiddet içeren vakalar ayrı bir kategoride kaydedilmediği için mevcut herhangi bir veri bulunmamaktadır.

İtalya, İspanya ve Türkiye'de kadına yönelik şiddetin yaygınlığı ve sonuçlarını tespit etmek için ulusal düzeyde çeşitli nüfus araştırmaları yürütülmüştür. Hepsinde de karşılaştırmaya yönelik sağlam temeller olduğu anlamına gelen FRA/WHO şiddet tanımları kullanılmıştır.

²⁰⁰ Heisecke & Werner, 2014, s.15.

Kadına Yönelik Şiddetin Durumu

Kadına yönelik şiddetin yaygınlığı, kadına yönelik şiddet deneyimleri konusunda doğru veri toplama sürecinin zorlukları ve yetersiz bildirimde bulunulduğu göz önüne alınırsa her üç ülkede de korku verici düzeyde yüksektir. Kadına yönelik fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin yaygınlığı ile ilgili mevcut araştırma veri örüntüleri bu şiddet türlerinin her üç ülkede de oldukça yaygın olduğunu, en düşük olarak İspanya, ardından İtalya ve en yüksek oranda Türkiye'de görüldüğünü göstermektedir. Elbette, bu analiz karşılaştırılabilirlik konusundaki zorluklara dikkat edilerek okunmalıdır. Bu yüksek yaygınlık seviyeleri, karar vericiler tarafından konuyla mücadele etmek için toplumda ayrıntılı olarak farkındalık yaratma yoluyla ve sadece tespit için değil aynı zamanda hayatta kalan şiddet mağdurlarına mümkün olan en iyi şekilde uygun desteği sunmak için hizmet sağlayıcılara yardımcı olma amaçlı eğitimler verilerek, acil eylemde bulunma gerekliliğini akla getirmektedir.

Kadına yönelik şiddetin sonuçları açısından – fiziksel sağlık sorunları ve daha az oranda kadına yönelik şiddet yaşamının psikolojik sonuçları kabul görme eğilimindedir. Kadına yönelik şiddetin sağlık üzerindeki bu etkileri ve diğer etkilerinin ekonomiyi nasıl etkilediğini ölçme yönünde de giderek artan bir eğilim vardır. Bu çalışma şiddetin önlenmesi için yapılan minimum bir yatırımın bile şiddetin kapsamı ve etkilerinde azalmaya neden olabileceğini göstermesi bakımından hoş karşılanmaktadır. Ancak, bu yaklaşım insan haklarının yerine getirilmesinin kendi içinde bir hedef olarak önemini vurgulayan bir insan hakları perspektifiyle tamamlanması gerekmektedir.

Kadına yönelik şiddet sıklığı ile ilgili 'çok yaygın' olarak algılanma tutumu ve farkındalığı İtalya ve İspanya'da %30'un üzerindedir. Türkiye'de bu konuda kullanılabilir veri olmadığı için konunun bu yönüyle ilgili daha fazla araştırma yapılmasına gerçekten ihtiyaç vardır. İtalya ve İspanya'da kadınlar kadınları koruyan kanun ve siyasi açılımlardan, önleyici tedbirlere göre daha çok haberdardır. Bu da İspanya ve İtalya'da bu alandaki önleyici çalışmaları teşvik etmek için daha fazla girişimde bulunulması gerekliliğini vurgular. Türkiye'de koruyucu ve önleyici tedbirlerle ilgili farkındalık okuryazarlık seviyeleri ve coğrafi bölgelerle bağlantılıdır. Kampanyalar üzerinde dikkatle düşünülmeli ve okuryazar olmayan kadınların önleyici ve koruyucu önlemler hakkında bilgilendirilmesi hedeflenmelidir.

Alınan Kilit Önlemler

Her üç ülkede de kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda temel araç olarak ulusal eylem planlarına (UEP) başvurulmaktadır. Bu planların kadına yönelik şiddeti hedef alma konusunda kapsamlı bir strateji sunma seviyesi ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Örneğin, İspanya ve Türkiye'de kapsamlı ve koordine politikalar sunulurken, İtalya'da durum farklıdır. Ülkenin kadına yönelik şiddeti hedef alma konusunda kapsamlı bir strateji sunup sunmadığına ilişkin temel göstergelerden biri bu alandaki karar vericilerin kadın hareketinin (Sivil toplum örgütleri) deneyimlerini dinleme, onlara danışma ve destek sunma düzeyidir. Bu danışma süreci İtalya ve Türkiye'de gerçekleşmemiş olup, İspanya'da ise sadece orta derecede görülmektedir.

Her üç ülke de mağdurlara yasal, sosyal, psikolojik ve ekonomik yardım sunarak mağdur destek hizmetleri geliştirmiş olsa da, hükümetlerin bu konuda yeterli kaynak tahsis etme seviyesi farklılık göstermektedir. Örneğin, İtalya'da kadın derneklerinin önemli eleştirilerinden biri NAP hedeflerini yerine getirmek için kaynak tahsisinin yetersiz olduğu

yönündedir. Tahsis edilmiş olan küçük meblağ da mağdurları dinleme ve güçlendirme çalışması bir kenara bırakılarak büyük ölçüde işe yerleştirme hedefine yönlendirilmiştir. Her üç ülkenin de bu alana daha fazla kaynak tahsis edilmesinden fayda sağlayacağı açıktır. Faillerle yapılmakta olan fiili çalışmalarla ilgili daha fazla araştırma gereklidir. Faillerle yapılan çalışmaların ulusal yönlendirici ilkeler veya yasal hükümlere nasıl dahil edileceği yönünde bilgiler mevcut olmakla birlikte, her üç ülkede de bu programların uygulamada nasıl işlediği konusunda bilgi eksikliği söz konusudur.

Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet konulu eğitimlerin yasal hükümler kapsamına alınıp alınmaması kadına yönelik şiddete ilişkin kapsamlı yaklaşımın bir göstergesidir. İspanya'da olduğu gibi aile içi şiddetle ilgili eğitimler sağlık kuruluşlarındaki personel için yasal hükümler kapsamına alınmakta olup, İtalya'da alınmamaktadır. Türkiye'de yasal hükümlerde bu alanda görev yapan hakim ve polis gibi kamu hizmeti çalışanları için eğitimin gerekli olduğu öngörülmektedir. Ancak, İtalya'da cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı ulusal olağanüstü plan kapsamında mağdurlar ve/veya failere doğru bir şekilde yanıt verme becerileri ve olanaklarını geliştirmek için uzmanlara yönelik ihtisas ve yeterliliğe dayalı eğitim verilmesi öngörülmektedir, ancak şu ana kadar herhangi bir özel önlem planı veya finansmanı gerçekleştirilmemiştir. İspanya'da şu hizmet kolları için yeterliliğe dayalı eğitim ulusal eylem planı ve hedefleri kapsamına alınmıştır: idari adli personel, yargı ve kraliyet savcılık hizmeti üyeleri, güvenlik güçleri, öğretmenler, tıp öğrencileri, sağlık personeli ve sosyal hizmet görevlileri. Türkiye'de uzmanlara yönelik ihtisas ve yeterliliğe dayalı eğitime yargı organı personeli, halk eğitim merkezleri, il sosyal hizmetler ve eğitim müdürlükleri ile ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi) personeli dahildir. Ancak, şiddet mağdurlarının yetkililerden yardım arayışına girdiği ve daha sonra öldürüldüğü vaka sayısının yüksek olması yargı organları ve kolluk kuvvetlerine yönelik eğitim ve farkındalık yaratma gerekliliğinin daha yüksek olduğuna dikkat çekmektedir.

Kanunlar ve ulusal eylem planlarının uygulanması

İtalya'da kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: düzenleyici çerçeve, koordinasyonun zayıflığı, yeterli finansmanın bulunmaması ve sunulan hizmet kalitesi açısından bölgesel farklılıkların yüksek olması, bunun yanında bu alanda çalışan sivil toplum örgütlerine verilen desteğin yetersiz olması. İspanya'da kanunların uygulanmasıyla ilgili temel sorunlara ekonomik krizle meşru gösterilen bütçe kesintilerinin daha da şiddetlendirdiği kaynak yetersizliği de dahildir. İspanya'da kadına yönelik şiddet karşıtı politikalar da dahil olmak üzere eşitlik politikalarında yapılan bütçe kesintileri ön-görüşme hizmetleri üzerinde yıkıcı etkilere sahiptir. Önleyici tedbirlerin bütçesinin 2012 yılında bu yana üçte bire düşürüldüğü görülmüştür. Buna sunulan hizmet kalitesindeki bölgesel farklılık, şikayetlerin incelenmesi konusunda yeterli özenin gösterilmemesi, başta eğitim olmak üzere farklı alanlardaki stereotiplerle mücadele etme önlemlerinin gerektiği gibi uygulanmaması ve kanun ve politikaların etkilerinin yeterince değerlendirilmemesi de eşlik etmiştir. Türkiye'de kanunların uygulanması ile ilgili temel sorunlar şu şekildedir: finansal kaynak ve insan kaynakları yetersizliği, destek mekanizmalarının (sığınma evleri ve destek mekanizmaları) eksikliği ve yargı ve kolluk kuvvetlerinin geleneksel tutumları. ŞÖNİM'ler sayı bakımında yetersiz kalmakta ve genelde merkezi konumlarda bulunmamaktadır. Hizmet sunma kalitesi düşük kabul edilirken, eğitilmiş personel konusunda da gerçek bir eksiklik mevcuttur.

8.2 Türkiye'deki Karar Alıcılara Yönelik Öneriler

*"Kanun ve politikalarda insan hakları ve hayatta kalan şiddet mağdurlarının güvenliği esas alınmalıdır.... İyi kanun ve politika uygulamaları failin sorumluluğu, önleme, hayatta kalanlara yönelik hizmetler, araştırma ve veri toplama ve analizi gerçekleştirmeye yönelik bir dizi yöntemden faydalanarak kadınlar ve kızlara yönelik şiddetle mücadele etme amaçlı kapsamlı bir strateji sunmalı ve bunun bir parçasını oluşturmalıdır."*²⁰¹

Veri Toplama ve Araştırma:

- Polis verileri – kamuya açık olmalıdır.
- Ulusal Ceza Yargılaması İstatistikleri - aile içi şiddet / kadına yönelik şiddetin konu olduğu davalar izleme ve kanıta dayalı politika geliştirme sürecine olanak sağlamak adına ayrı kaydedilmelidir.
- Kanunlar, politikalar ve programlar konusunda daha fazla bilgi sunmak için kadına yönelik şiddetin farklı biçimlerinin yaygınlık, nedenler ve sonuçlarına ilişkin düzenli araştırmalar yürütülmesi gerekir.
- Gelecekteki araştırma ve analizlerde şu konulara odaklanılmalıdır:
 - o **Erken evlilikler** – erken evliliklerde kadına yönelik şiddet seviyelerinin orantısız bir biçimde yüksek olması bunun daha fazla inceleme gerektiren önemli bir konu olduğu anlamına gelir. Türkiye'de 2008 ve 2014 yıllarına ait veriler mevcuttur ve mevcut veriler arasındaki bağlantılar daha derinlemesine incelenmesi - erken evliliklerin şekillenmesi, eşler arası yaş ve eğitim farkı, erken evliliğin karar vericileri, evlilik törenini yapan kişi, şiddetin farklı biçimleri ve bunlarla baş etme stratejileri - son derece faydalı olacaktır.²⁰²
 - o **şiddetin sıklık algıları** da sosyal kabul görme seviyelerini inceleme yolu olarak araştırılmalıdır.

Karar Alma Süreci:

- Kadına yönelik şiddetle mücadele alanında karar alma sürecinin kapsayıcı bir süreç olması ve tüm paydaşların rol oynaması gerekir. Şiddetten doğrudan etkilenen kişilerin de karar alma, uygulama ve değerlendirme süreçlerine katılması gerektiği için sivil toplum örgütleri açısından son derece önemlidir.
- Bu alanda karar alma sürecine girdi sağlamak için geliştirilen karar alma yapısı ve kurumsal yapıların insan hakları perspektifine dayandırılması gerekir. Kadına yönelik şiddet bireysel kadın hakları ihlali olarak kabul edilmelidir.

Uygulama:

- 6284 sayılı Kanunun uygulanmasında karşılaşılan sorunları ortadan kaldırmak üzere çözümler geliştirmek için uzmanlar ve farklı profesyoneller ile uygulayıcıların bir arada çalışabileceği alan yaratılmalıdır.²⁰³

²⁰¹ Heisecke & Werner, 2014, s.64.

²⁰² HÜNEE (2015) Research Summary, Domestic Violence against Women in Turkey, Ankara, Hacetepe University, p39. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:

<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/ingilizceozetraporweb.pdf> .

²⁰³ A.G.E., s.37.

- Sivil toplum örgütleri kamu yönetimi personelinin empati eksikliğini sorgulamak ve üstesinden gelmek, denetim ve dengeyi sağlamak için devlet organları ve sivil toplum organlarının uygulama süreçlerinde daha çok dahil edilmelidir.

Değerlendirme ve İzleme:

- Ulusal Eylem Planının uygulanma sürecinin etkili bir şekilde değerlendirilmesi ve izlenmesini sağlamak için bağımsız bir gözlemevi kurulmalıdır.
- Cezalandırma ve rehabilitasyon mekanizmaları ayrı ayrı ve eş zamanlı olarak değerlendirilmelidir. ŞÖNİM'ler tarafından faillere sunulan rehabilitasyon hizmetleri cezalandırma sürecini göz ardı etmemeli, aksine takviye etmelidir.
- ŞÖNİM'lerin değerlendirmeleri başka hususların yanı sıra ŞÖNİM düzenlemelerinin kapsayıcı biçimde tartışılmasına olanak sağlamak için bu alanda çalışan STÖ'leri de kapsmalı ve bu alanda çalışan STÖ'lerin kazanmış olduğu geniş çaplı deneyimden faydalanmalıdır.²⁰⁴

Yeterli finansman sağlanmalıdır:

- Tüm kanun ve politika hükümlerinin etkili bir biçimde uygulanması için gereken finansal kaynaklar ve insan kaynakları sürdürülebilir bir şekilde kullanılabilir hale getirilmelidir.
- Finansman yeterlilik eğitimi ve farkındalık yaratma süreci için özel olarak tahsis edilmelidir.
- Finansal destek sadece ŞÖNİM'lere değil aynı zamanda kadına yönelik şiddete karşı destek hizmetleri sunan diğer örgütlere de tahsis edilmelidir.

Eğitim:

- Eğitime ayrılan finansman ön-görüşme personelinin (ŞÖNİM'ler) yeterlilik açısından gelişimi ve yargı personeli ile karar vericilerin bir cinsiyet eşitliği/kadın hakları perspektifinin yargı ve emniyet kurumlarında bütünleştirilmesinden emin olmasını sağlamak için kullanılabilir hale gelmelidir. Aile mahkemeleri personeline de yeterlilik geliştirme eğitimi verilmelidir.
- Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle ilgili farklı kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitimlerin etkileri değerlendirilmeli ve hedef kitle vs. gibi bulgulara dayanarak ek eylemler belirlenmelidir.²⁰⁵
- Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetin ilk, orta ve üçüncü kademe eğitim yoluyla örgün eğitim müfredatına eklenmesi, öğretmenlerin ise toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında eğitilmesi gerekir.²⁰⁶ Stereotiplerde oluşacak değişikliklerin ve her alan toplumsal cinsiyet rolleri algısının önceden önlemler olarak teşvik edilmesi gereklidir.
- ŞÖNİM'ler ve STÖ'lerin personeline yönelik eğitimlerin, yerel gerçekliklerin eğitime yansıtıldığından emin olmak için bölgesel boyutu da kapsamı gerekir. Bu da hizmet kalitesini önemli ölçüde arttıracaktır.²⁰⁷
- Eğitimcilerin yeterlilik ve bilgi düzeyi kontrol edilmeli ve eğitimler daha standartlaştırılmış hale getirilmelidir. Eğitimciler kayıtlı olmalıdır.

²⁰⁴ A.G.E., s.37.

²⁰⁵ A.G.E., s.38.

²⁰⁶ A.G.E..

²⁰⁷ A.G.E., s.38.

6284 Sayılı Kanundan Haberdar olma düzeyi:

- Önleme ve koruma tedbirleri konusunda farkındalık yaratmak için, bunların okuryazarlık seviyesi düşük olan kişileri de kapsamı ve şiddetin en üst seviyelerde olduğu coğrafi bölgeleri hedeflemesi gerekir. Eğitimlerde insanlar 6284 sayılı Kanun konusunda bilgilendirilmeli ve bu kanunun gerekçeleri incelenmelidir. Hedef kitleler farklı sosyo-ekonomik seviyelere mensup genç erkek ve kadınlardan oluşmalıdır.²⁰⁸
- Medya çalışanlarına yönelik farkındalık yaratma eğitimleri kanunun doğru kapsama alanına ulaşması ve insanların bu kanunun varlığından haberdar olması için kilit unsurdur.²⁰⁹
- Emniyet personelinin kanun hakkında daha çok bilgilendirilmesi gerekir.²¹⁰
- Medya kaynakları – özellikle TV STÖ'ler için daha çok erişilebilir olmalıdır.

Destek Mekanizmaları:

ŞÖNİM'ler:

- Daha merkezi konumda bulunan ve daha iyi hizmet kalitesi sunan ŞÖNİM sayısının artırılmasının gerektiği açıktır.
- Daha iyi bir hizmet sunum kalitesi için:
 - o İlk değerlendirme raporlarına değer yargıları da eklenmeli – tarafsız bir ihtiyaç değerlendirmesi yürütmek için tüm süreç boyunca standartlaşmış bir dil kullanılmalıdır.²¹¹
 - o Kritik bir durumda irtibat kurulduğu zaman kadınların ihtiyaçlarına daha hızlı yanıt verilebilmesi için bürokratik prosedürlerin azaltılması gerekir.²¹²
 - o Personelin Daha İyi Eğitilmesi. Personelin 6284 sayılı Kanunun işleyişi hakkında daha kapsamlı ve tutarlı bir bilgi birikimine sahip olması gerekir. Kadınlara şiddetle mücadele etmeleri için gerekli desteği sunmak amacıyla, yeterli bilgi birikimi ve becerilere sahip olmalarını sağlayacak eğitimlere katılmaları gerekir.
 - o ŞÖNİM'lerin bazıları, erkek faillere yönelik desteği kadın mağdurlara destek çalışması yürütülen tesislerle aynı yerde sunmaktadır. Bu kabul edilebilir bir durum değildir. Erkeklerle yönelik eğitim ve destek programlarının standartlaştırılması ve farklı bir yerde yürütülmesi önerilir.²¹³

Kadına yönelik şiddetle ilgili destek hizmetleri sunan diğer kuruluşlar şöyledir:

- Eşitlik ve şiddet alanında çalışan kadın örgütleri Bakanlık tarafından düzenli olarak desteklenmelidir. Şiddet görmüş kadınlara destek sağlayan, örn. sığınak/konuk evleri vs. ve diğer güçlendirme faaliyetlerini yürüten bu kuruluşların desteklenmesi şiddet sonucu hayatta kalan kadınların yaşam projelerini şiddet içermeyecek şekilde yeniden kurabilmeleri için yaşamsal öneme sahiptir.
- Bu STÖ'lerin şiddet sonucu hayatta kalan kadınları destekleme konusunda kazandıkları deneyimlerden ders çıkarılmalı ve bunlar ana akım hizmet sunumuyla bütünleştirilmelidir.

²⁰⁸ A.G.E., s.37.

²⁰⁹ A.G.E..

²¹⁰ A.G.E..

²¹¹ A.G.E., s.38.

²¹² A.G.E.

²¹³ A.G.E., s.38.

Kaynakça:

Acar, F., Altunok, G., Dedeoğlu, S., Göksel, A., Gözdaşoğlu-Küçükaliöğlu, E. (2007). Issue Histories Turkey: Series of Timelines of Policy Debates, Quality in Gender+ Equality Policies (QUING) Project, Vienna: Institute for Human Sciences (IWM). Şu bağlantıdan ulaşılabilir http://www.quing.eu/files/results/ih_turkey.pdf

Alfama, E., Malpica, C., Subirats, J. (2012). Avaluaci3 de l'impacte social de la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Barcelona, IGOP.

Altınay, A. and Arat, Y. (2008). Türkiye'de Kadına Y3nelik Şiddet. İstanbul.

Ankara Barosu (2014). Gelincik Projesi 3 Yaşında. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://www.ankarabarusu.org.tr/Arkasayfa.aspx?S=HaberTop10Img/haber1339>

Basaglia, A. et al (2006). Il silenzio e le parole II Rapporto nazionale Rete Antiviolenza tra le citt3 Urban-Italia. Dipartimento per i Diritti e le Pari Opportunit3. Şu bağlantıdan ulaşılabilir http://www.retepariopportunita.it/rete_pari_opportunita/userfiles/pubblicazioni/rapporo_urban_06.pdf

BBC (2015). Kadına Şiddet: Siyasetçilerin S3ylemleri Sorunun Parçası. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2015/03/150309_kadina_siddet_arastirma

BIANET (2015). Erkekler 2014'te 281 Kadın 3ldürdü. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://bianet.org/bianet/kadin/161558-erkekler-2014-te-281-kadin-oldurdu>

Bjornberg, K. and Richmond, P. (2003). The Functioning of the Judicial System in the Republic of Turkey, Report of an Advisory Visit, 28 September – 10 October 2003, European Commission, Brussels. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://avrupa.info.tr/fileadmin/Content/Downloads/PDF/2003_Peer_Review_report.pdf

HÜNEE (2015) Survey on Violence against women in the Family in Turkey. Ankara.

Camarasa i Casals, M. (2009). Proposal of new indicators to measure the effects of gender violence. Barcelona: Surt. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.surt.org/docs/publicats/2009/gvei_proposta_indicadors_en.pdf

Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud. Informe anual violencia de g3nero (2013). Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.msssi.gob.es/organizacion/sns/planCalidadSNS/pdf/equidad/01-INFORME_VG_2013.pdf

Avrupa Konseyi (2007). Kadınlara Y3nelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin 3nlenmesi ve Bunlarla M3cadeleye İlişkin Avrupa Konseyi S3zleşmesi (İstanbul S3zleşmesi), 2011.

Avrupa Konseyi (2011b). Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (2011) İstanbul, Avrupa Konseyi. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800d383a>

Delegación del Gobierno para la Violencia de Género (2012). Análisis sobre la macroencuesta de violencia de género 2011. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/publicaciones/estudiosinvestigaciones/PDFS/IV_Macroencuesta_2011.pdf

Delegación del Gobierno para la Violencia de Género (2015). Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015. Avance de resultados. Madrid: Ministerio de Sanidad, Servicios sociales e Igualdad, Centro de publicaciones. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/publicaciones/estudiosinvestigaciones/Estudios_Investigaciones/Avance_Macroencuesta_2015.htm

Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Generalitat de Catalunya (2010). Enquesta de violència masclista a Catalunya. Resultats destacats. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://interior.gencat.cat/web/.content/home/ms_-_programa_de_seguretat_contra_la_violencia_masclista/elements_home/banners/documents/pressentacio_resultats_evmc.pdf

EURES Ricerche Economiche e Sociali (2014). Secondo Rapporto sul femminicidio in Italia Caratteristiche e tendenze del 2013.

European Commission, (E.C)(2007). Turkey 2007 Progress Report, Brussels, European Commission. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2007/nov/turkey_progress_reports_en.pdf

European Commission, (E.C)(2010a). Domestic violence against Women Report. Brussels, Directorate-General for Justice. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_344_en.pdf

European Commission, (E.C)(2010b). Feasibility report to assess the possibilities, opportunities and needs to standardise national legislation on Violence against Women, violence against children and sexual orientation violence. Luxembourg, Avrupa Birliği Yayınları Ofisi.

European Commission, (E.C)(2012). Turkey 2012 Progress Report, Brussels, European Commission. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/tr_rapport_2012_en.pdf

European Commission, (E.C)(2013). Turkey 2012 Progress Report, Brussels, European Commission. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2013/package/brochures/turkey_2013.pdf

European Commission, (E.C)(2014). Turkey 2012 Progress Report, Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2014/20141008-turkey-progress-report_en.pdf

European Commission, (E.C)(2015). European Commission Factsheet: Action to combat Violence against Women

European Fundamental Rights Agency, (FRA)(2014). Kadına Yönelik Şiddet An EU-wide survey. Main results. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Şu

bağlantıdan ulaşılabilir: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

European Institute for Gender Equality, (EIGE)(2012). Review of the Implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States: Violence against Women – Victim Support. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://eige.europa.eu/sites/default/files/Violence-against-Women-Victim-Support-Report.pdf>

European Institute for Gender Equality, (EIGE)(2013a). Study on international activities in the field of data collection on gender-based violence across the EU, Luxembourg, Publications office of the European Union.

European Institute for Gender Equality, (EIGE)(2013b). A Europe free from Gender Based Violence. Vilnius, EIGE. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/MH0514007ENC.PDF>

European Institute for Gender Equality, (EIGE)(2014a). Mapping the current status and potential of administrative sources of data on gender-based violence in the EU. Vilnius, European Institute for Gender Equality. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://eige.europa.eu/sites/default/files/MH0113492ENN_PDF.Web_.pdf

European Institute for Gender Equality, (EIGE)(2014b). AB'de kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili idari veri kaynakları: Current status and potential for the collection of comparable data – technical analysis, Vilnius, EIGE. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/administrative-data-sources-gender-based-violence-against-women-eu-report>

Gadd, D., Fox, C., Hale, R. (2014). Preliminary steps towards a more preventative approach to eliminating violence against women in Europe, European Journal of Criminology, Vol. 11, No. 4, pp: 464-480.

Gracia, E. (2014). Intimate Partner Violence against Women and Victim-Blaming Attitudes among Europeans, Bull World Health Organ, 2014, Vol. 92, pp: 380-381.

Hagemann-White, C. (2014). Analytical study of the results of the 4th round of monitoring the implementation of Recommendation Rec (2002)5 on the protection of women against violence in Council of Europe member states, CoE, Strasbourg. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/Docs/Analytical%20Study%20ENG.pdf>

Hagemann-White, C., Katenbrik, J., Rabe, H. (2006). Combating Violence against Women: Stocktaking report on the measures and actions taken in Council of Europe Member States, Strasbourg, CoE, Directorate General of Human Rights. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/equality/03themes/violence-against-women/CDEG\(2006\)3_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/equality/03themes/violence-against-women/CDEG(2006)3_en.pdf)

Heisecke, K. and Werner, S. (2014). Ending Violence Against Women and Girls: The World's Best Laws and Policies, Future Policy Award. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://worldfuturecouncil.org/fileadmin/user_upload/Future_Policy_Award/FPA_2014/fpa2014_brochure_en_final.pdf

Hürriyet (2015). Kadın Şiddete Karşı Yapayalnız. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/27978959.asp>

Informe sombra (2014). Informe sombra 2008-2013 sobre la aplicación en España de la Convención para la eliminación de toda forma de discriminación contra las Mujeres (CEDAW). Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
http://www.rednosotrasenelmundo.org/IMG/pdf/InformeSombra_Actualizado_23Sep_2014.pdf

Istat Istituto Nazionale di Statistica (2015) *La violenza contro le donne dentro e fuori la famiglia. Anno 2014*. <http://www.istat.it/it/archivio/161716>
Jansen, H., Yuksel, I., Cagatay P. (2009). Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı, Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. Ankara. ss: 45-65.

Kadın Dayanışma Vakfı (2014). Yerel İşbirlikleri Aracılığıyla Şiddetle Mücadele Mekanizmalarının Güçlendirilmesi Projesi: Proje Özeti.

KSGM (2007). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010, Ankara.

KSGM (2008a). 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Kapsamında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne Sorumlu/İlgili Kurum ve Kuruluşlar Tarafından İletilen On Altıncı Üç Aylık Döneme İlişkin Faaliyet Raporlarının Özeti. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54295027369dc32358ee2bb4/6.pdf>

KSGM (2008b). 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Kapsamında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne Sorumlu/İlgili Kurum ve Kuruluşlar Tarafından İletilen Sekizinci Üç Aylık Döneme İlişkin Faaliyet Raporlarının Özeti. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54295027369dc32358ee2bb4/8.pdf>

KSGM (2008c). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle ilgili Ulusal ve Uluslararası Yasal Düzenlemeler. Ankara, KSGM.

KSGM (2010). 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Kapsamında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne Sorumlu/İlgili Kurum ve Kuruluşlar Tarafından İletilen On Yedinci Üç Aylık Döneme İlişkin Faaliyet Raporlarının Özeti. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54295027369dc32358ee2bb4/17.pdf>

KSGM (2011a). 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Kapsamında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne Sorumlu/İlgili Kurum ve Kuruluşlar Tarafından İletilen On Sekizinci Üç Aylık Döneme İlişkin Faaliyet Raporlarının Özeti. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54295027369dc32358ee2bb4/18.pdf>

KSGM (2011b). 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Kapsamında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne Sorumlu/İlgili Kurum ve Kuruluşlar Tarafından İletilen On Sekizinci Üç Aylık Döneme İlişkin Faaliyet Raporlarının Özeti. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54295027369dc32358ee2bb4/20.pdf>

KSGM (2012). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015, Ankara, KSGM.

KSGM (2013). 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Kapsamında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne Sorumlu/İlgili Kurum ve Kuruluşlar Tarafından İletilen Yirmi Sekizinci Üç Aylık Döneme İlişkin Faaliyet Raporlarının Özeti.

LLEI 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?documentId=491383&language=ca_ES&action=fitxa

Milliyet (2013). Sığınma Evleri Mağdurlarına Yetişemiyor. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://www.milliyet.com.tr/siginmaevleri-magdurlara-yetisemiyo/gundem/detay/1754620/default.htm>

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (2013). Yazılı Soru Önergesi Cevabı. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/7/7-19922sgc.pdf>

Ministerio de Sanidad, Servicios sociales e Igualdad (2013). 6th report by the national observatory on violence against women 2012. Madrid, Centro de publicaciones. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/publicaciones/colecciones/PDFS_COLECCION/Libro_16_VI_Informe_Observatorio_Ingles.pdf

Ministerio de Sanidad, Servicios sociales e Igualdad (2012). National strategy for the eradication of violence against women (2013-2016). Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/EstrategiaNacional/pdf/Estrategia_Nacional_Ingles.pdf

Sağlık Bakanlığı (2014). Yazılı Soru Önergesi Cevabı. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://www2.tbmm.gov.tr/d24/7/7-24794sgc.pdf>

Adalet Bakanlığı (Tarih verilmemiş), Adli Yardım El Kitabı. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://www.hukukiyardim.gov.tr/sayfalar/AdliYardim.pdf>

Mor Çatı (2011), Kadına Karşı Şiddetle Mücadele: Yasalar, Politikalar, Uygulamalar İzleme Raporu, İstanbul

Mor Çatı (2014). 6284 Sayılı Kanun Uygulamaları İzleme Raporu, Ankara.

Mor Çatı (2011). Kadına Karşı Şiddetle Mücadele: Yasalar, Politikalar, Uygulamalar İzleme Raporu, İstanbul.

Mor Çatı (2014). 6284 Sayılı Kanun Uygulamaları İzleme Raporu, İstanbul.

Mor Çatı (2015). 2014 Yılı Faaliyet Raporu, İstanbul.

Observatorio Estatal de Violencia sobre la Mujer (2015). Informe ejecutivo del VII informe anual del observatorio estatal de violencia sobre la mujer 2013. Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad. Centro de Publicaciones. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/publicaciones/observatorioestatalVM/InformesEjecutivos/Informes_ejecutivos/7_informe_ejecutivo.htm

Organic act 1/2004 of 28 December on integrated protection measures against gender-based violence.

Öztürk, A. (2015). "Violence against Women in Turkey: Reflections of the Increasing Conservative Political Climate", Vol. IV, Issue 7, pp: 32-40, Centre for Policy and Research on Turkey (ResearchTurkey), London, Research Turkey. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://researchturkey.org/?p=9413>

Presidenza del Consiglio dei Ministri (2010). Piano d'azione straordinario contro la violenza sessuale e di genere (2015).

Roselli, A. (2014) The Policy on Gender Equality in Italy, Directorate –General for Internal Policies, Policy Department C, Citizens' Rights and Constitutional Affairs, the European Parliament, Brussels. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/493052/IPOL-FEMM_NT\(2014\)493052_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/493052/IPOL-FEMM_NT(2014)493052_EN.pdf)

Sağlık Bakanlığı (2014). Yazılı Soru Önergesi Cevabı.

Şenol, D. ve Sıtkı, Y. (2013). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Algısı: Kadın ve Erkek Bakış Açılıyla. (MCD) Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları: Ankara.

Shadow NGO Report (2010). Shadow NGO Report on Turkey's Sixth Periodic Report to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women for submission to the 46th Session of CEDAW, prepared by The Executive Committee for NGO Forum on CEDAW - Turkey Women's Platform on the Turkish Penal Code.

Tezcan, S., Sutay, Y., Tunçkanat, A. (2009). Kadına Yönelik Şiddet ve Sağlık Sonuçları, Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. Ankara. ss: 71-81.

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü Kayıtları ve İstatistikleri. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/ist_arsiv_2.html

The Report Prepared on Occasion of the 20th Anniversary of the Beijing Declaration and Platform for Action (TURKEY). Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
http://www.unescapsdd.org/files/documents/Beijing20_national_review_Turkey.pdf

Türkiye İstatistik Kurumu Veritabanı. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do?metod=searchandaraType=vt>

United Nations General Assembly, Human Rights Council, 20th Session, Report Of the Special Rapporteur On violence against women, its causes and consequences, Rashida Manjoo, Mission to Italy, 2012. Available at:
http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session20/A---HRC--20---16---Add2_en.pdf

WHO (2005). Summary Record of the Multi-Country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women, WHO Press: Geneva.

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği (KİHYÇD) (2002). The New Legal Status of Women in Turkey, Written by Ela Anıl, Canan Arın, Ayşe Berktaş Hacimirzaoğlu, Mehveş Bingöllü, Pınar İlkaracan. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<http://www.kadinininsanhaklari.org/static/yayin/kitapcik/yeni-yasal-statu.pdf>

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği (KİHYÇD) (2005). Turkish Civil and Penal Code Reforms from a Gender Perspective: The Success of two Nationwide Campaigns, Written by Ela Anıl, Canan Arın, Ayşe Berktaş Hacimirzaoğlu, Mehveş Bingöllü, Pınar İlkaracan, Liz Erçevik Amado. Şu bağlantıdan ulaşılabilir:
<https://dl.dropboxusercontent.com/u/64736171/CivilandPenalCodeReforms.pdf>

Yüksel, I., Ergöçmen, B. A., Cağatay, P (2009). Kadının Statüsü, Türkiye Sağlık ve Nüfus Arastırması 2008. Ankara. ss: 189-203.

Waltermaurer, E. (2012). Public justification of intimate partner violence: a review of the literature. Trauma Violence Abuse 2012, 13, pp: 167-75.

Ek 1: Araştırma Şablonu

This project is co-financed by the European Union and the Republic of Turkey

Kadına Yönelik Şiddet Araştırma Şablonu:

Genel Hedefler:

- Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadeleye katkı sağlamak, AB ve Türkiye'deki STÖ'ler arasında bilgi alışverişini güçlendirmek.
- Hedef kitleler AB mevzuatı ve uygulamalarını, aynı zamanda Kadına Yönelik Şiddeti önleme amaçlı eylemler/araçları tanıyacaktır.

Özel Hedef:

- Proje ortağı ülkelerde kadına yönelik şiddetin karakteristik özellikleri konusunda bilgi birikimi arttırmak ve Türkiye, İtalya ve İspanya arasında kadına yönelik şiddet karşıtlığı ile ilgili politikalar ve eylemlerin karşılıklı paylaşımını geliştirmek.
- Konuya özel bir eğitim kılavuzu ve eğitimlerin sunulması yoluyla STÖ'lerin olanak ve yeteneklerini arttırmak
- Karar vericiler ile STÖ'ler arasındaki diyalogu arttırmak

Temel Ülke Bilgileri:

- Ülke:
- CEDAW ne zaman tasdik edilmiştir?
- CEDAW İhtiyari Protokolü ne zaman tasdik edilmiştir?
- Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesine ilişkin AK Sözleşmesi ne zaman imzalanmıştır?
- Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesine ilişkin AK Sözleşmesi ne zaman tasdik edilmiştir?

Ulusal Yasal çerçeve:

- Lütfen kadına yönelik şiddetle ilgili hukuki zemin/kanunları belirtin.
- Hukuki tanımlar
- Kanun hükümleri
- Lütfen ülkenizde son 20 yılda yürürlüğe giren kadına yönelik şiddetle ilgili önemli yasal reformların detaylarını belirtin
- Lütfen kadına yönelik şiddetten sorumlu ana kurumsal aktörleri belirtin.
- Lütfen kanunun uygulanması ile ilgili temel sorunları sıralayın.

Ülkede uygulanan Kadına Yönelik Şiddet Yasal Tanımı:

Ülkenizde kadına yönelik şiddetin aşağıdaki yönlerine ilişkin yasal tanım (kaynak ve hüküm belirtin) nedir?

- Eş/partner tarafından uygulanan şiddet
- Tecavüz
- Cinsel Saldırı
- Cinsel Taciz (Tecavüz hariç)
- Israrlı takip

Her bir ülkedeki idari veriler ve kaynakların tanımı için:

Ulusal Suç İstatistikleri (polis)

- Aile içi şiddetle ilgili ulusal suç istatistikleri kamuya açık mıdır? (E/H)
 - Açıkça, nereden ulaşılabilir?
- Aile içi şiddetle ilgili ulusal suç istatistikleri diğer cezai suçlardan ayrı bir biçimde toplanıyor mu? (E/H)
- Veriler cinsiyete göre kısımlara ayrılıyor mu? (E/H)
- Mağdur ve faille ilgili bilgiler içerir mi? (E/H)
- İlişki durumu ve yaşla ilgili bilgiler içerir mi? (E/H)

Ulusal Ceza Yargılaması İstatistikleri (mahkemeler)

- Ulusal ceza yargılaması istatistikleri kamuya açık mı? (E/H)
 - Açıkça, nereden ulaşılabilir?
- Aile içi şiddet içeren ceza davalarına ilişkin bilgiler diğer ceza davalarından ayrı olarak kaydedilir mi? (E/H)
- Hüküm giyme ile sonuçlanan davalara ilişkin veriler mevcut mu? (E/H)
- Ceza türleri ile ilgili bilgiler mevcut mu?
- Hüküm giyme ile sonuçlanan davalara ilişkin veriler mevcut mu? (E/H)
- Ceza türleri ile ilgili bilgiler mevcut mu? (E/H)

Diğer

- Ülkenizde diğer idari veri kaynakları kamuya açık mı?
- Kadına yönelik şiddetin belgelendirildiği bir idari kayıt sistemi var mı? (E/H)

Her bir ülkedeki nüfus araştırmalarının tanımı

- Ülkenizde kadına yönelik şiddetin yaygınlığını ölçmek için hangi nüfus çalışmaları yürütülmüştür? Lütfen örneklem büyüklüğüne göre detayları veriniz (kaç kişilik ve yaş aralığı)
- Araştırmanın yapıldığı yıl
- Düzenli olarak güncelleniyor mu? – Ne sıklıkta?
- Şiddetin biçimini
- de içeriyor mu? (lütfen detayları verin)
- şiddetin sıklığı? (lütfen detayları verin)
- Şiddetin sonuçları? (lütfen detayları verin)
- Tutumlar ve farkındalık? (lütfen detayları verin)
- Her bir araştırmada kadına yönelik şiddet nasıl tanımlanmış?
- FRA araştırma tanımına uyulmuş mu?
- Dünya Sağlık Örgütü'nün Kadın Sağlığı ve Kadına Yönelik Aile içi Şiddet konulu birden çok ülkede yürütülen çalışmasında (WHO Multi-country Study on Women's health and Domestic Violence against Women) yer alan tanıma uyulmuş mu?
- Polise bildirme ve bildirmeme durumuyla ilgili bilgiler içerir mi? (E/H)
- Kadının mağdurlara yardım sunan diğer hizmetlerden faydalanma durumuyla ilgili bilgiler sunar mı? (E/H)
- Eklenebilecek başka bir nokta var mı?

Ülkede Kadına Yönelik Şiddetin durumu:

Yaygınlık:

- Lütfen 15 yaşından itibaren eşi/partnerinin veya eş/partner dışı bir kişinin fiziksel ve/veya cinsel şiddetine maruz kalan kadınların yüzdesini detaylandırın (kaynak)
- Lütfen 15 yaşından itibaren eş/partner dışı bir kişinin fiziksel şiddetine maruz kalan kadınların yüzdesini detaylandırın (kaynak)
- Lütfen 15 yaşından itibaren eşi/partnerinin fiziksel şiddetine maruz kalan kadınların yüzdesini detaylandırın (kaynak)
- Lütfen 15 yaşından itibaren eş/partner dışı bir kişinin cinsel şiddetine maruz kalan kadınların yüzdesini detaylandırın (kaynak)
- Lütfen 15 yaşından itibaren eşi/partnerinin cinsel şiddetine maruz kalan kadınların yüzdesini detaylandırın (kaynak)
- Lütfen 15 yaşından itibaren eşi/partnerinin herhangi bir biçimde psikolojik şiddetine maruz kalan kadınların yüzdesini detaylandırın (kaynak)

Kadına Yönelik Şiddetin Sonuçları:

- Kadına Yönelik Şiddetin belirlenen sonuçları nelerdir?
- Uzun vadeli psikolojik sonuçlar (kaynak)
- Bedensel yaralanmalar (yaralanma sıklığı ve biçimi) (kaynak)
- Belirlenen diğer sonuçlar (kaynak)

Tutumlar ve Farkındalık:

- Lütfen kadına yönelik şiddetin sıklık algılarını detaylandırın (kaynak)
- Lütfen arkadaş ve aile çevresinde aile içi şiddet mağdurları ile ilgili bilgileri detaylandırın (kaynak)
- Lütfen aile içi şiddeti önlemeye yönelik kanun ve siyasi açılımlardan haberdar olma seviyelerini detaylandırın (kaynak)
- Lütfen aile içi şiddet vakalarında kadını korumaya yönelik kanunlar ve siyasi açılımlardan haberdar olma seviyelerini detaylandırın (kaynak)
- Lütfen yakın zaman önce kadına yönelik şiddetle ilgili bir kampanya görmüş veya duymuş olma durumu ile ilgili mevcut bilgileri detaylandırın (kaynak)
- Lütfen adına yönelik şiddet mağdurları için mevcut kurum veya hizmetlerden haberdar olma seviyelerini detaylandırın (kaynak)

Kadına Yönelik Şiddete karşı alınan kilit önlemler, bunların gelişimi ve etkileri:

- Şiddeti önlemeye yönelik bir Ulusal Eylem Planı var mı? (E/H)
- Varsa, özellikle eş/partner tarafından uygulanan şiddet olmak üzere kadına yönelik şiddete büyük ölçüde öncelik veriyor mu?
- Lütfen kısa bir açıklama yapın
- Mahkemeye eş/partner tarafından uygulanan şiddetle ilgili kaç şikayette bulunuldu? (kullanılabilir son verilerin yılı)
- Bunların kaç reddedildi/geri çevrildi/tamamlanmadan bırakıldı?
- Mahkeme takibatları sırasında şiddet mağduru kadınlara ücretsiz hukuki yardım sunuluyor mu?
- Sunuluyorsa, kapsamı ve kapsama girmeyen hususlar nelerdir?

Farkındalık Yaratma:

Mevcut durumda ulusal düzeyde bir farkındalık yaratma kampanyası var mı? (E/H)

- Varsa, adını belirtin
- Geçmişte yürütülmüş olan bir kampanyadan bahsediyorsanız, lütfen yılını belirtin
- STÖ'ler mi, devlet kurumları mı yoksa yasal organlar tarafından mı desteklenmiştir?

- Lütfen kampanyanın kısa bir açıklamasını yapın
- Lütfen en iyi üç uygulamayı belirtin
- Adı
- Süresi
- Destekleyicisi
- Kısa açıklaması
- En iyi uygulama olarak kabul edilmesinin nedeni nedir?

Eğitim:

- Aile içi şiddetin önlenmesine yönelik eğitimler ulusal düzeyde eylem planına dahil edilmiş midir? (E/H)
- Edilmişse, ayrıntılarını belirtiniz
- Aile içi şiddetle ilgili eğitimler yasal hükümler kapsamına alınmış mıdır? (E/H)
- Varsa, ayrıntılarını belirtiniz
- Devlet kurumları mı, STÖ'ler mi yoksa meslek organları tarafından mı sağlanmaktadır?
- Sorunun temel özellikleri ve niteliği konusunda kamuoyu veya uzmanlar arasında farklı gruplara yönelik farkındalık yaratma eğitimi veriliyor mu? (E/H)
- Veriliyorsa–hangi gruplar hedeflenmektedir?
- Mağdurlar ve/veya faillelere doğru bir şekilde yanıt verme becerileri ve olanaklarını geliştirmek için uzmanlara özel eğitimler sunuluyor mu?
- Bunların hedef kitlesi polis, yargı personeli, sağlık personeli, eğitim veya sağlık personeli midir?
- Örgün mesleki eğitime dahil edilmiş midir?
- Bilgi aktarımını teşvik etmek için farklı hedef kitleler için eğitmenlere yönelik eğitim veriliyor mu?
- Aile içi şiddet mağdurlarına işgücü piyasasına yeniden girmeleri ve özgüvenlerini yeniden kazanmak üzere ilgili beceri ve kabiliyetlerini yeniden yapılandırmaya yönelik eğitim veriliyor mu?
- **Mağdur destek hizmetleri: yöntemler ve araçların sunulması ve uygulanması:**
- Ulusal düzeyde eylem planına dahil edilen mağdur destek hizmetleri var mıdır? (E/H)
- Varsa, ayrıntılarını belirtiniz
- Ulusal yasal hükümlere dahil edilen mağdur destek hizmetleri var mıdır? (E/H)
- Varsa, ayrıntılarını belirtiniz
- Başvurulabilir mağdur destek hizmetlerini belirtiniz: (örn. dinleme, tavsiye, sığınma, danışmanlık, yasal yardım sağlama, yardım hatları vb.)
- Kadın sığınma evlerinin sayısı
- Faillerle yürütülen çalışmalar var mı? (E/H)
- Varsa, ayrıntılarını belirtiniz
- Resmi kuruluşlar veya STÖ'lerden yardım talep eden kadınların yüzdesi
- Şu şekilde gruplandırılmış: (yardım talep etmemiş, polisten, avukat/savcıdan, hastane veya sağlık kurumundan/STÖ'ler/Sosyal Hizmetlerden)
- İkincil travma stresiyle ilgilenen uzmanlara destek sunuluyor mu?
- Kadına yönelik şiddeti önlemek için daha geniş çaplı bir ayrımcılık karşıtı stratejinin parçası olan önleme stratejileri mevcut mu?
- Emniyet, sosyal hizmetler, yargı, sağlık çalışanları ve kadın örgütleri dahil olmak üzere koordineli bir müdahale mekanizması var mı?
-
- Lütfen en iyi üç Mağdur Destek uygulamasını belirtin
- Adı
- Süresi
- Destekleyicisi
- Kısa açıklaması
- En iyi uygulama olarak kabul edilmesinin nedeni nedir?

Kadına Yönelik Şiddet konusunda çalışan Sivil Toplum Örgütlerinin Tanımı/Eğitim Kılavuzları

- Kadına yönelik şiddet konusunda çalışan Sivil Toplum Örgütleri hangileridir?
- Lütfen ülkenizde hazırlanmış eğitim kılavuzlarınızı belirtin
- Eğitim kılavuzunun adı
- Yayın Yılı
- Eğitim kılavuzunu hazırlayan kuruluş
- Eğitim kılavuzunun amacı
- Eğitim kılavuzunun hedef kitlesi
- Web sitesi

Temel Kaynaklar:

Temel Ülke Bilgileri İçin:

Bkz. WAVE Ülke Raporu:

<http://www.wave-network.org/sites/default/files/WAVE%20COUNTRY%20REPORT%202012.pdf>

Hukuki Tanımlar İçin:

İtalya ve İspanya <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/legal-definitions>

http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

Yaygınlık için:

IT: 2006 yılında Ulusal İstatistik Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen Ulusal Kadına Yönelik Şiddet Araştırması – bilgi sunar.

TR: Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009

SP: Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı Ulusal Araştırması; Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Karşıtı Gözlemevi kadına yönelik şiddetle ilgili istatistikler toplamakta olup, 2001 yılından bu yana mağdurlara sağlanan yasal prosedürlere odaklanan yıllık raporlar hazırlamaktadır.

Temel İnsan Hakları Ajansı (FRA) tarafından yakın zaman önce yayınlanan AB Genelinde Kadına Yönelik Şiddet Araştırması AB düzeyinde yaygınlık araştırmaları açısından önemli bir ilerleme göstergesidir. Bu araştırma AB-28 ülkeleri genelinde 42.000 kadınla yapılan görüşmelere dayalı veriler sunar.

SP: Macroencuesta de violencia de género, 2011

Kadına Yönelik Şiddetin Sonuçları için

İtalya ve İspanya:

<http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/violence-against-women-survey>

Tutumlar ve Farkındalık için

İtalya ve İspanya:

<http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/violence-against-women-survey>

Her bir ülkedeki idari veriler ve kaynakların tanımı için

Bkz. WAVE Ülke Raporu, IT, SP TR:

<http://www.wave-network.org/sites/default/files/WAVE%20COUNTRY%20REPORT%202012.pdf>

İtalya ve İspanya İçin:

EIGE Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet konulu İdari Veri Eşleştirme Aracı

<http://eige.europa.eu/gender-based-violence/administrative-data-sources/about#mapping-tool>

EIGE, 2014 AB'de Kadına Yönelik Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet konulu İdari Veri Kaynakları: Karşılaştırılabilir Veri Toplama Sürecine ilişkin Mevcut Durum ve Potansiyel

http://eige.europa.eu/sites/default/files/MH0113492ENN_PDF.Web_.pdf

EIGE, 2014 AB'de Kadına Yönelik Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet konulu İdari Veri Kaynakları: Karşılaştırılabilir Veri Toplama - Teknik Analiz Sürecine ilişkin Mevcut Durum ve Potansiyel

http://eige.europa.eu/sites/default/files/202336_2014.6215_EIGE_STATUS_REPORT_web.pdf

Ulusal Yasal Çerçeve için

TR: BM (2008) Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Mevzuatında yer alan İyi Uygulamalar ve Uygulama Sorunları.

http://www.un.org/womenwatch/daw/egm/vaw_legislation_2008/expertpapers/EGMGP_LVAW%20Paper%20_Pinar%20Ilkcaracan%20and%20Liz%20Ercevik%20Amado_.pdf

Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009

Kadına Yönelik Şiddete karşı alınan kilit önlemler, bunların gelişimi ve etkileri için

IT ve SP bkz. EIGE 'Aile içi şiddet alanındaki yöntemler, araçlar ve iyi uygulamaları toplama (Area D of Beijing Platform for Action)' Çalışması.

EIGE Özeti: Farkındalık Yaratma

<http://eige.europa.eu/content/document/domestic-violence-awareness-raising>

Eğitim İçin

EIGE zeti: Eğitim

<http://eige.europa.eu/content/document/training-on-prevention-of-domestic-violence>

Mağdur Desteği İçin

<http://eige.europa.eu/content/document/violence-against-women-victim-support-report>

EIGE zeti: Destek Hizmetleri

<http://eige.europa.eu/content/document/domestic-violence-support-services>

Kadım Yönelik Şiddet konusunda alıŐan Sivil Toplum rgtlerinin Tanımı İçin

TR: Avrupa Kadın Lobisi, Şiddet Gözlemevi, lke Odaklı Makale, Türkiye.

notus
applied-social-research

Ek 2: İtalya, İspanya ve Türkiye'de son 20 yılda Kadına Yönelik Şiddet konusunda yürürlüğe giren En Önemli Yasal Reformlar:

İtalya:

- 15 Şubat 1996 tarihli ve 66 Sayılı "Cinsel Şiddet Karşısı Normlar" Kanunu cinsel şiddeti 'genel ahlak'a karşı değil bireye karşı işlenmiş bir suç olarak tanımlayan düzenleyici çerçeveyi radikal bir biçimde güncellemektedir. Cinsel şiddet kişisel özgürlüğe karşı işlenen bir suç olarak kabul edilmektedir.
- 4/5 Nisan 2001 tarihli ve 154 sayılı "Aile İlişkilerinde Şiddete Karşı Tedbirler" konulu Kanunda toplumsal cinsiyete dayalı şiddete değinilmektedir. Failin evden uzaklaştırılması gibi koruyucu tedbirler sunmaktadır. Suçu işleyen faile tedbir kararı sonrasında geçimini sürdürmek için yeterli olanaklardan mahrum kalan birlikte yaşamış olduğu kişiye düzenli olarak sabit bir miktar para ödeme zorunluluğu da getirilebilir. Şiddetin fiziksel ve psikolojik yönleri bildirilmelidir. Kadına yönelik şiddet özel bir suç olarak değil aile içi ilişkilerde şiddet içeren bir suç olarak kabul edilmektedir.
- 11 Ağustos 2003 tarihli ve 228 sayılı "İnsan Kaçakçılığı Önlemler" Kanununda insan kaçakçılığı bağlamında kadına yönelik şiddet ve mağdurları hedef alan hizmetlerin uygulanmasına yönelik kaynakların tahsis edilmesi ele alınmaktadır.
- 9 Ocak 2006 tarihli, 7 sayılı "Kadın sünneti uygulamasının engellenmesi ve yasaklanmasına ilişkin hükümler" Kanunu sağlık hizmetlerinden men hükmü içermekte ve cezanın kapsamını yurtdışında işlenen suçları da içerecek şekilde genişletmektedir. Teşvik ve koordinasyon faaliyetler, bilgilendirme kampanyaları ve buna yönelik hizmetler ile sağlık uzmanlarına yönelik eğitim kurslarını tanımlamaktadır.
- 23 Nisan 2009 tarihli ve 38 Sayılı "Kamu güvenliği ve cinsel taciz ve ısrarlı takip davranışlarıyla mücadelede acil önlemler" konulu Kanun ısrarlı takibi de bir suç olarak tanımlayarak ceza kanununu değiştirmektedir.

İspanya:

Ceza Kanunu, usul mevzuatı ve diğer önemli düzenlemelerde yapılan birbirini izleyen ve aşağıda örnekleri belirtilen değişikliklerden bahsetmekte fayda vardır:

- 425'inci Madde kapsamına rutin şiddet suçunu ekleyerek Ceza Kanunu revize eden 21 Haziran 1989 tarihli ve 3 Sayılı Organik Kanun.
- Ceza Kanununun 173'üncü Maddesine rutin şiddet hükmü getiren ve ilk kez 153'üncü Maddeye "arizi istismar suçu" getiren vatandaş güvenliği, aile içi şiddet ve sosyal bütünleşme alanlarında Somut önlemler konulu 29 Eylül 2003 tarihli ve 11 Sayılı Organik Kanun.
- Zorunluluk esasına dayalı olarak tüm kadına yönelik ve aile içi şiddet suçlarında kısıtlayıcı tedbirler cezası öngören 25 Kasım 2003 tarihli ve 15 Sayılı Organik Kanun.
- Bunun yanı sıra, aşağıdaki kanunlar da önemlidir:
- Aile içi şiddet mağdurlarına yönelik koruma emrinin düzenlendiği 13 Temmuz 2003 tarihli ve 27 sayılı Kanun. Koruma emri aile içi veya toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve çocuklara karşı işlenen suç mağdurlarını hedef alan farklı koruma araçlarını bir araya getirmekte ve mağdurun ikamet ettiği yerde kalıcı olarak kalmasını garanti altına alan ve aynı kararda saldırganın mağdurla tekrar irtibat kurmasını engellemeye yönelik özgürlüğü kısıtlama tedbirleri koyan ve mağdur ve ailesinin güvenliği, istikrarı ve yasal açıdan korunmasına yönelik tedbirleri benimseyen medeni kanun veya ceza kanunu niteliğinde geçici bir çözüm getiren hızlı ve basit bir yargı süreci sağlamaktadır.
- Ceza Kanunundaki 23 Kasım 1995 tarihli ve 10 sayılı Organik Kanunu tadil eden ve "İnsan Kaçakçılığı" konulu yeni bir Başlık getiren, ayrıca ebeveynlik yetkisini

kullanmaktan men ve ebeveynlik yetkisinden mahrumiyet şeklinde ilave cezaların tanımları ile ilgili maddeleri değiştiren ve bunun yanında hapis cezasını devamlı izleme sistemi ile değiştirme olanağı da tanıyan 22 Haziran 2010 tarihli ve 5 sayılı Organik Kanun.

- Ceza Kanununda 23 Kasım 195 tarihli ve 10 Sayılı Organik Kanunu tadil eden 30 Mart 2015 tarihli ve 1 sayılı Organik Kanun. 01.07.2015 tarihinden itibaren yürürlüğe giren bu son reform kadına yönelik şiddetle ilgili önemli maddeler getirmektedir:
- Zorla evlendirme ağırlaştırılmış bir baskı şekli kapsamına alınmıştır.
- Şiddet kullanmadan gözetleme veya tekrar tekrar telefonla arama yoluyla mağdurun özgürlüğünü kısıtlayan davranışları cezalandırmaya yönelik yeni cezai taciz suçu (madde 172 ter).
- Mağdurun çekilmiş samimi fotoğraflarının kendi rızası olmadan ifşa edilmesi, mağdur söz konusu fotoğrafları herhangi bir kişiye sunmuş olsa bile cezalandırılır.
- 13 yaş altı çocuklarla girilen herhangi bir cinsel ilişki biçimi. 16 yaş altı kişilerle girilen ilişkilerde, herhangi bir aldatma veya güven, yetki veya etki suistimali olması durumunda cinsel istismar kabul edilecektir.
- Yabancı uyruklu kadınların korunması ile de ilgili olduğu için, aşağıdaki husustan bahsetmemiz gerekir:
- 14 Ocak 2002 tarihli ve 4 sayılı İspanya'da hak ve özgürlükler Organik Kanunu reforme eden ve Ailenin birleşmesi konulu 19'uncu maddeyi tadil etmiş ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru kayıtlı olmayan yabancı uyruklu kadınların oturma izni almasını kolaylaştırmak için mükerrer 31'inci maddeyi getirmiş olan 11 Aralık 2009 tarihli ve 2 sayılı Organik Kanun.
- 14 Ocak 2002 tarihli ve 4 sayılı İspanya'da hak ve özgürlükler konulu Organik Kanunun mükerrer 31 ve mükerrer 59'uncu maddelerini değiştiren 27 Temmuz 2011 tarihli ve 10 Sayılı Organik Kanun.
- Tüm toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve insan kaçakçılığı mağdurlarına yönelik yasal yardımın, hangi ekonomik araçla olduğuna bakılmaksızın tanındığı, Adli İdare ve yasal yardım sistemi alanındaki ücretler sistemini tadil eden 22 Şubat 2013 tarihli ve 3 sayılı Kanun Hükmünde Kararname.

Türkiye:

- 1998 tarihli 4320 Sayılı Ailenin Korunması Kanunu doğrudan kadına yönelik şiddetin önlenmesini hedefleyen ve bir "aile içi şiddet" tanımı sunan ilk yasal belgedir—2012 yılında yerini 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair Kanun almıştır.
- 2001 tarihli ve 4721 sayılı Medeni Kanun, "kadını aile içinde kocasına göre tanımlanan haklar ve görevlere sahip yasal açıdan kocasına tabi bir konumda bırakan" eski yaklaşımı "eşit ortaklık esasına dayalı bir birlik olarak aile" tanımını kullanan yaklaşımla değiştirerek "aileye ve kadının aile içindeki rolüne yeni bir yaklaşım" sunmaktadır.²¹⁴
- 5237, 2002/4 Sayılı Ceza Kanununda Türkiye'de cinsiyet eşitliği ve kadın haklarının korunmasına yönelik büyük bir adım olarak kabul edilen 30'un üzerinde değişiklik yapılmıştır.²¹⁵

²¹⁴ WWHR, 2005, s. 8.

²¹⁵ A.G.E.

Ek 3: Fiziksel / cinsel şiddetin Sonuçlarına ilişkin Veriler İtalya ve İspanya

2- Fiziksel ve cinsel şiddetin sonuçları / Eş/partner dışı kişilerce uygulanan şiddetten kaynaklanan bedensel yaralanmalar

Vücuttaki bere, çizikler

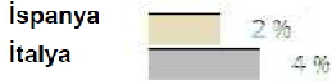
Yara, burkulma ve yanıklar

Kırıklar, kemik kırıkları ve diş kırıkları

Beyin sarsıntısı veya diğer beyin yaralanmaları

İç organ yaralanmaları

Diğer

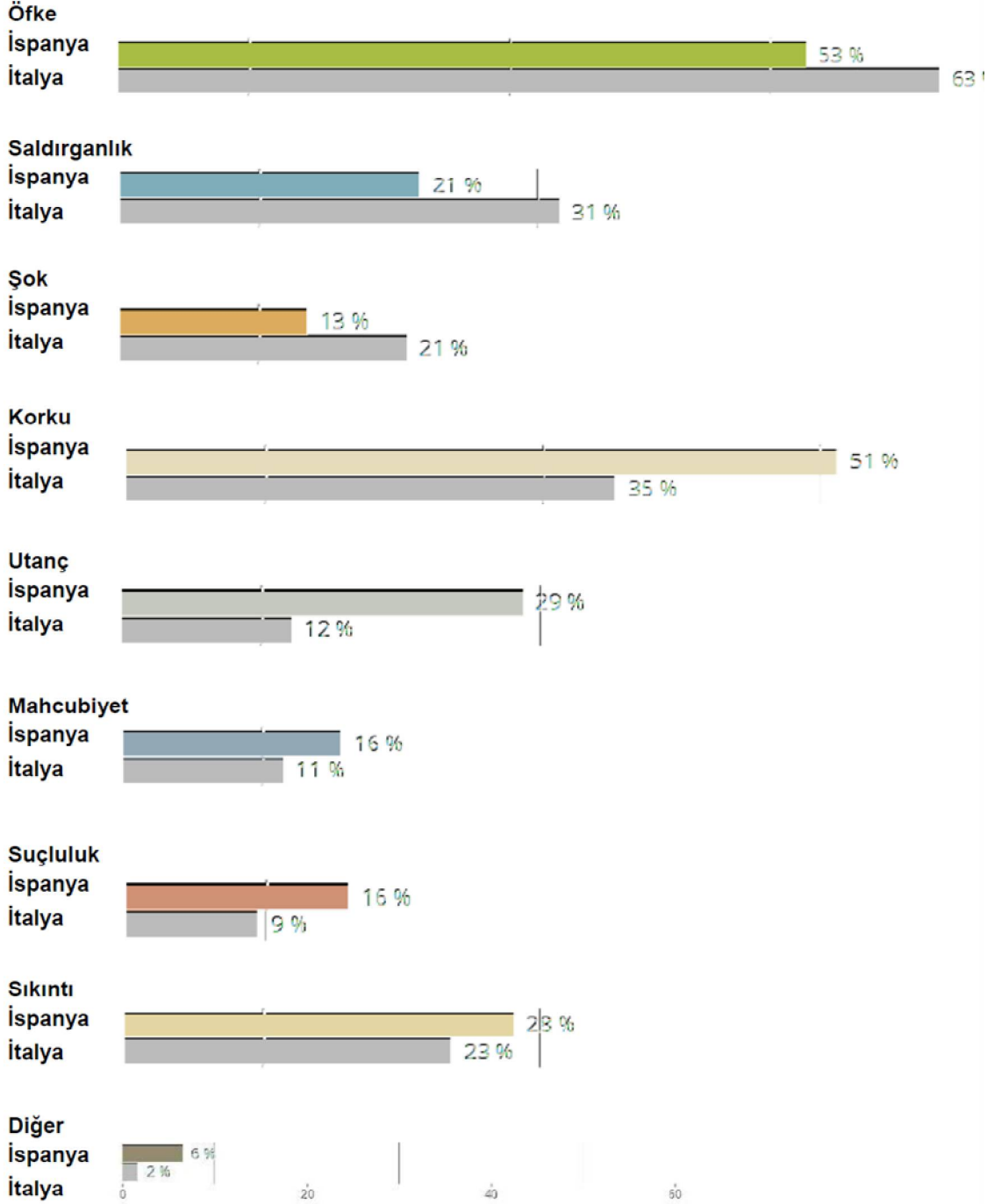

Düşük yapma

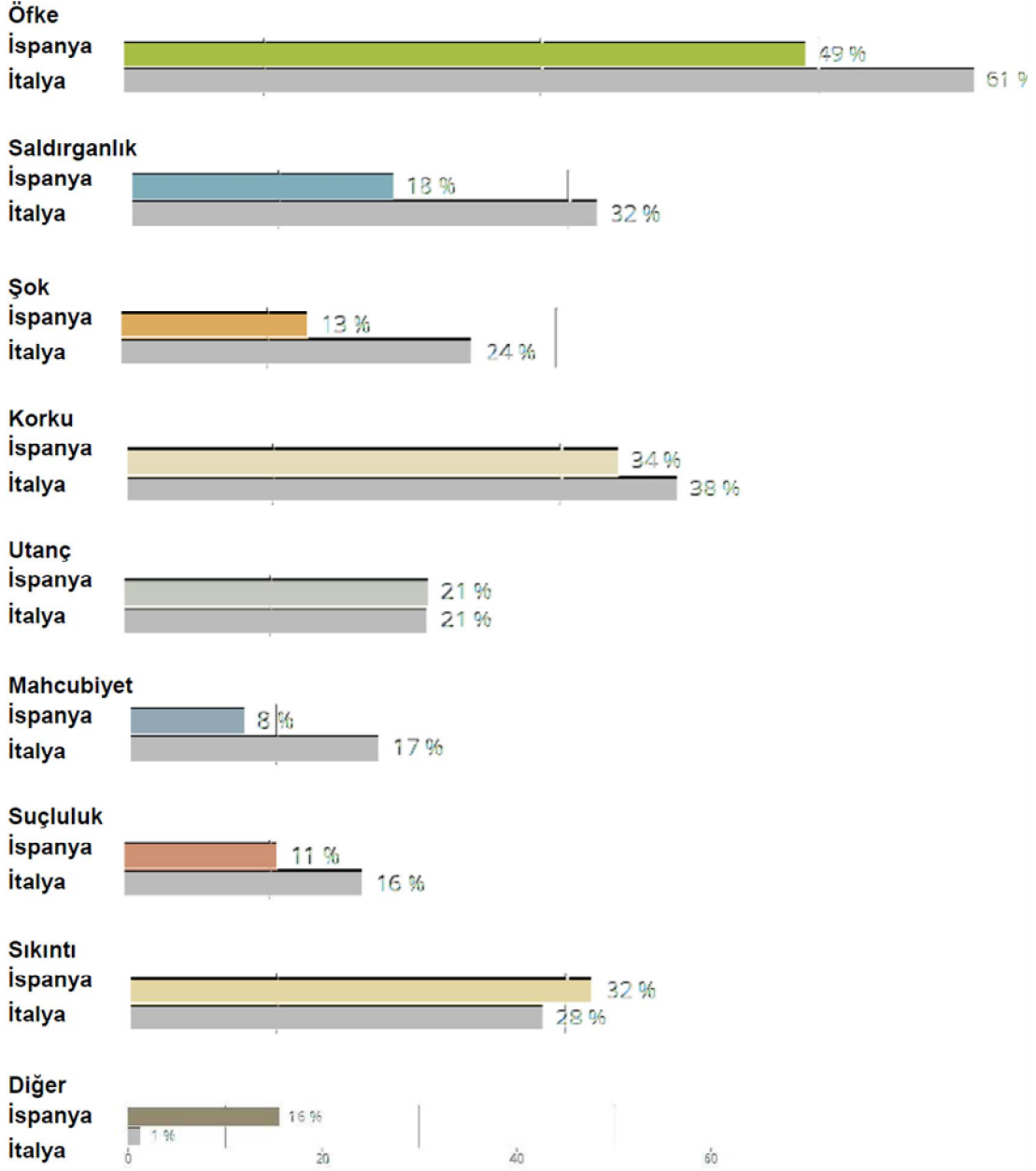
© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm: Tüm | İspanya - İtalya.

2- Fiziksel ve cinsel şiddetin sonuçları / Eş/partner tarafından uygulanan şiddete verilen duygusal tepki

© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm: Tüm | İspanya - İtalya.

2- Fiziksel ve cinsel şiddetin sonuçları / Eş/partner dışı kişilerce uygulanan şiddete verilen duygusal tepki

© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm: Tüm İspanya - İtalya.

2- Fiziksel ve cinsel şiddetin sonuçları / Eş/partner tarafından uygulanan şiddetin uzun vadeli psikolojik sonuçları

Depresyon

Kaygı

Panik atak

Özgüven kaybı

Kendini savunmasız hissetme

Uyku güçlüğü

Konsantrasyonlar zorlukları

İlişki kurmada zorluklar

Diğer

© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm: Tüm | İspanya - İtalya.

2- Fiziksel ve cinsel şiddetin sonuçları / Eş/partner dışı kişilerce uygulanan şiddetin uzun vadeli psikolojik sonuçları

Depresyon

Kaygı

Panik atak

Özgüven kaybı

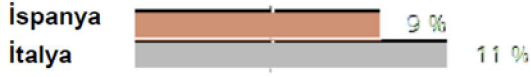
Kendini kırılgan hissetme

Uyku güçlüğü

Konsantrasyon zorlukları

İlişki kurmada zorluklar

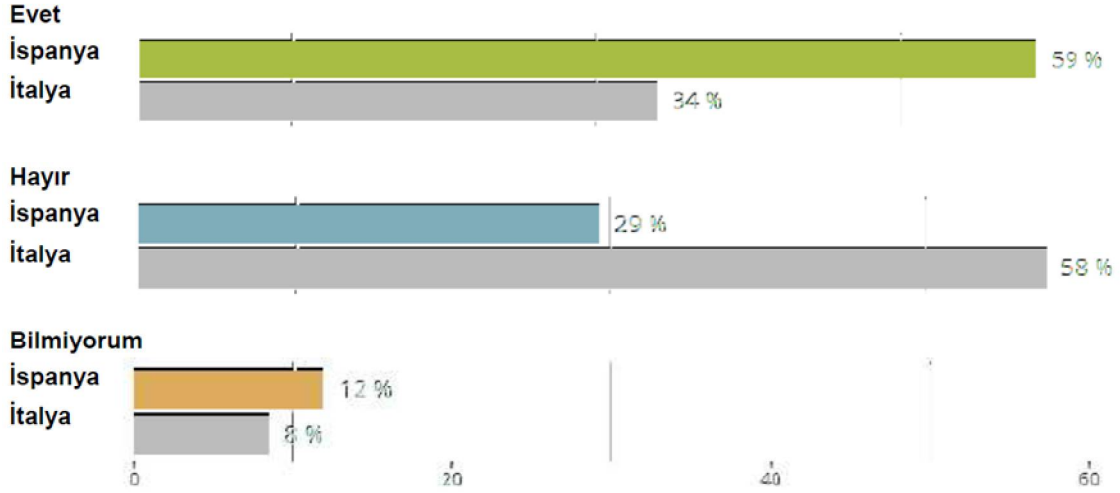
Diğer

© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm: Tüm | İspanya - İtalya.

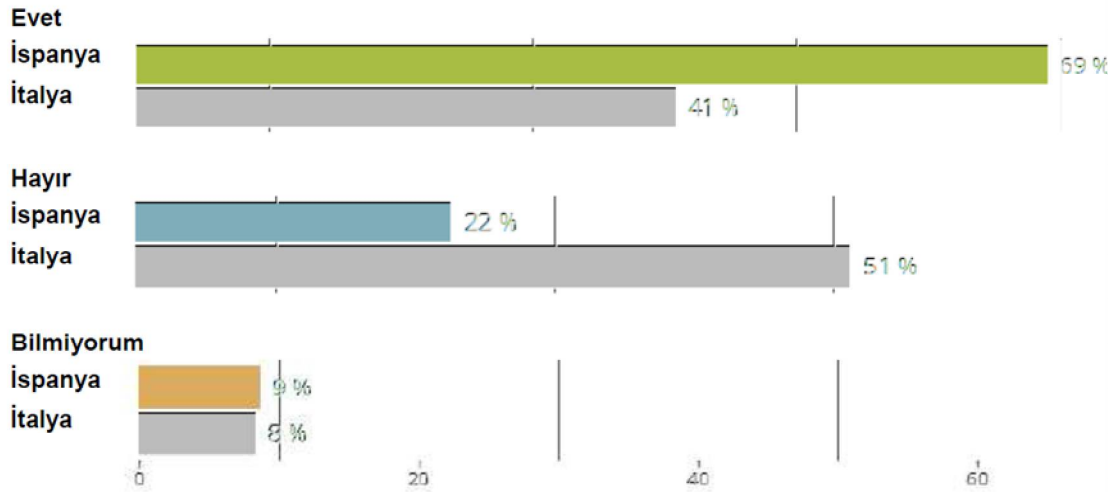
Ek 4: Tutumlar ve Farkındalık Verileri İtalya ve İspanya

6. Görüşler, tutumlar ve farkındalık / Kadına yönelik aile içi şiddeti önlemeye yönelik kanunlar ve siyasi açılımlardan haberdar olma durumu

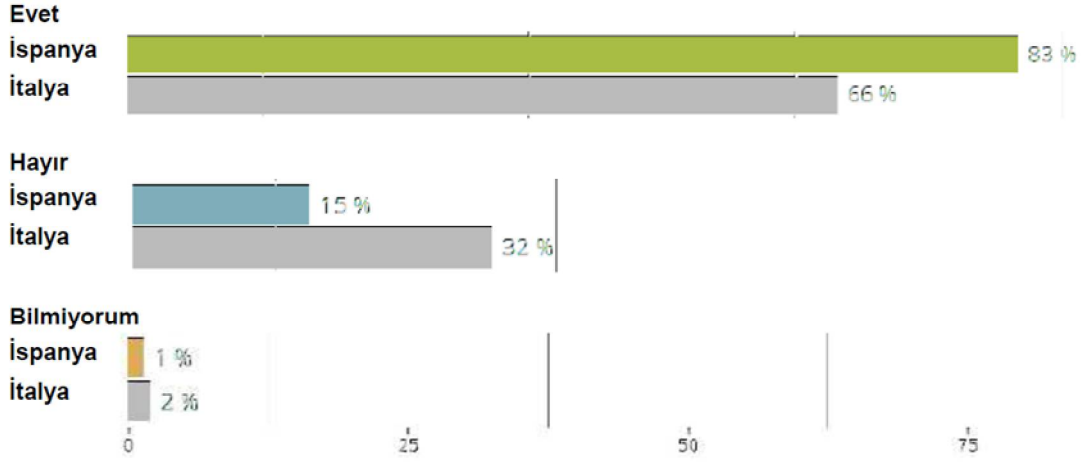
© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm | İspanya - İtalya.

6. Görüşler, tutumlar ve farkındalık / Aile içi şiddet vakalarında kadını korumaya yönelik kanunlar ve siyasi açılımlardan haberdar olma durumu

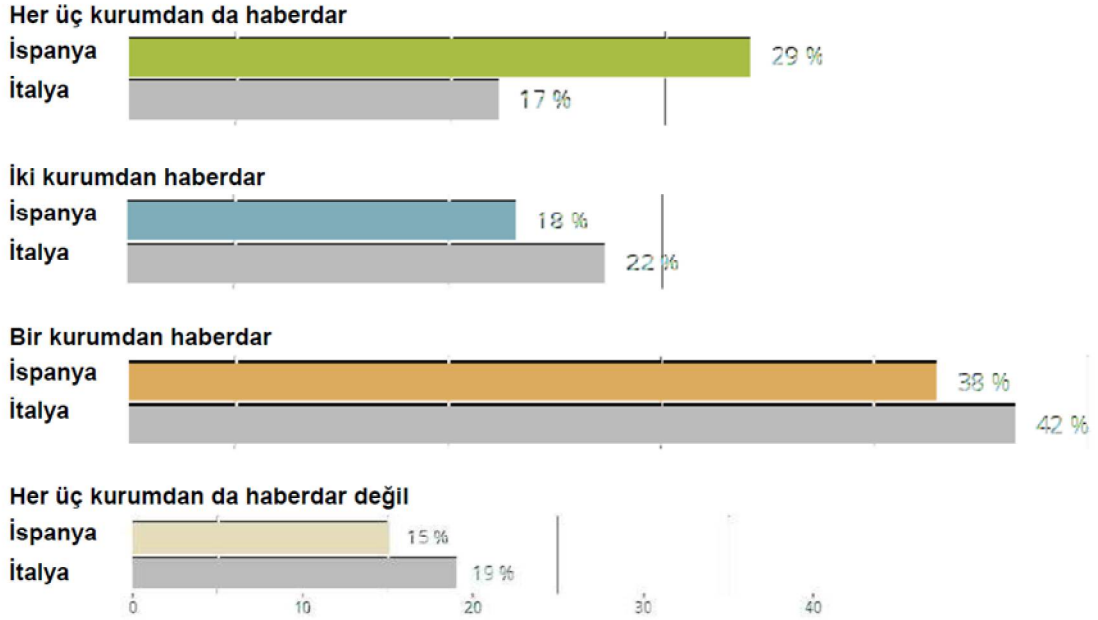
© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm | İspanya - İtalya.

6. Görüşler, tutumlar ve farkındalık / Yakın zaman önce kadına yönelik şiddetle ilgili bir kampanya görmüş veya duymuş olma durumu

© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm: Tüm | İspanya - İtalya.

6. Görüşler, tutumlar ve farkındalık / Kadına yönelik şiddet mağdurları için mevcut kurum veya hizmetlerden haberdar olma durumu

© FRA - Her hakkı saklıdır - FRA kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet veri seti, 2012 | Tüm: Tüm | İspanya - İtalya.

Ek 5: Kadın Dayanışma Vakfı (KDV) tarafından sunulan eğitimlerin listesi.

1993 yılında, KSGM Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kadın Çalışmaları Lisans Programı (METU-GWS) ile birlikte "Kadın Sorunlarına yönelik Eğitim ve Araştırmaların Geliştirilmesi ve Desteklenmesi" başlıklı bir protokol imzalamıştır. Bu protokol kapsamında, METU-GWS 1998-1999 yılında güvenlik personeline yönelik cinsiyet hassasiyetinin artırılması ve kadına yönelik aile içi şiddetin azalması amaçlı üç eğitim kursu hazırlamış ve uygulamaya geçirmiştir. Bu eğitimlerin hedef kitlesi Türkiye'nin üç şehrinde (Diyarbakır, Trabzon ve Ankara) bulunan Polis Karakolları ve Ankara'daki Polis Akademisi öğrencileridir²¹⁶.

2012 yılında, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) ile her iki ebeveynin cinsiyet eşitliği ve aile içi şiddet konusunda daha iyi bir eğitim almasına yönelik protokol imzalanmıştır. AÇEV, bir ön süreç olarak 81 Bakanlık ve 15 ŞÖNİM yöneticisine eğitim vermiştir. Ardından, eğitimler 100 Bakanlık personeli için daha tekrarlanmıştır. Son olarak, pilot şehirlerden biri olan Gaziantep'te 27 anne ve 26 baba destek uzmanı olarak eğitilmiş ve ilave eğitimler yürütmeye başlamıştır²¹⁷.

Yerel örgütler tarafından -İzmir Kadın Dayanışma Derneği, Adana Kadın Dayanışma ve Sığınma Evi Derneği (AKDAM)- Kadın Dayanışma Vakfının (KDV) gözetimi altında "Yerel Ortaklarla İşbirliği içinde Şiddeti Önleme Mekanizmalarını Güçlendirme Projesi" gerçekleştirilmiştir. Projenin ana faydalanıcısı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olup, Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Proje 1 Şubat 2014 - 31 Nisan 2015 dönemi için tasarlanmış ve üyelerine eğitimler sunarak katılımcı örgütlerinin kapasitesini güçlendirmek hedeflenmiştir.²¹⁸Bu amaçla, her bir kuruluştan 25 üyeye eğitim verilmiştir. Ayrıca, yedi üye de eğitmen olmak üzere eğitilmiştir. Daha sonra, eğitim alanlar Kadın Dayanışma Merkezlerinde mağdurlara ücretsiz psikolojik ve adli yardım sunmuştur. Son olarak, farkındalığı arttırmak için kadınlara yönelik ev toplantıları düzenlenmiştir²¹⁹.

"Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KIHEP)" Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği tarafından, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ile koordinasyon içerisinde ve Sabancı Vakfı hibesi ile yönlendirilmiştir. Projenin altında yatan fikir, 1994-1996 yılları arasında KİÇYHD tarafından İstanbul, Ankara, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yürütülen ve kadınların haklarının bilincinde olmadığı ve haklarından faydalanmadığı yönünde iki çarpıcı sonuç ortaya koyan bir araştırmadan doğmuştur. KİHEP 1996 yılından bu yana aktif bir biçimde yürütülmektedir. Diğer programlara benzer olarak, KİHEP'te de önce yerel eğitmenler bölgelerindeki bağımsız faaliyetlere hazırlanmış ve ardından birkaç ay KİÇYHD uzmanlarının da eşlik etmesiyle

²¹⁶ Acar, F.; Altunok, G.; Dedeoğlu, S., Göksel, A.; Gözdaşoğlu--Küçükalioglu, E. (2007). Issue Histories Turkey: Series of Timelines of Policy Debates, Quality in Gender+ Equality Policies (QUING) Project, Vienna: Institute for Human Sciences (IWM), s. 72. Şu bağlantıdan ulaşılabilir: http://www.quing.eu/files/results/ih_turkey.

²¹⁷ KSGM 2013. Raporun tamamı için <http://kadininstatusu.gov.tr/uygulamalar/kadina-yonelik-siddetle-mucadele>

²¹⁸ Proje hakkında daha fazla bilgi için <http://www.kadindayanismavakfi.org.tr/2014-devam-etmekte-yerel-isbirlikleri-araciligiyla-siddetle-mucadele-mekanizmalarinin-guclendirilmesi>

²¹⁹ Kadın Dayanışma Vakfı (2014). Yerel İşbirlikleri Aracılığıyla Şiddetle Mücadele Mekanizmalarının Güçlendirilmesi Projesi: Proje Özeti.

bu alanda kadınlarla çalışmaya başlamıştır. Programda insan hakları, anayasal ve sivil haklar, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet, şiddet karşıtı stratejiler, ekonomik haklar, cinsiyet-rollerine-duyarlı çocuk kadın ve cinsellik eğitimi, kadın ve üreme hakları vb. gibi 15 ana konuya odaklanılmıştır. Eğitimin ardından katılımcıların %63'ü yaşadıkları şiddetin sona erdiğini, %22'si ise azaldığını belirtmiştir. Ayrıca, kadınların duygusal ve ekonomik durumunda düzelme olduğu da bildirilmiştir. %54'lük bölüm eğitime geri döndüklerini bildirirken, %29 ücretli bir işte istihdam edilmiş, %13 ise kendini işini kurmuştur. Proje KİÇYHD tarafından birçok şehirde yürütülmüştür.²²⁰

²²⁰ Program hakkında daha fazla bilgi için
bkz.<http://www.kadinininsanhaklari.org/programlar/kihep/kihep-nedir/>

Ek 6: Mağdur Destek Hizmeti İyi Uygulamaları

İtalya:

Kadına yönelik şiddet olgusunu vurgulamaya yönelik bir iyi uygulama 'ağ modeli'dir. Ağ modelinde, geleneksel yerel Refah hizmetleri de dahil çeşitli yerel kuruluşlar toplumsal cinsiyete yönelik uzman hizmetleri yardım için karşılama talebi fırsatları yaratarak, kadınlarla güven ağları oluşturarak, şiddete karşı hoşgörüyü ortadan kaldırarak ve ikincil mağdurlaşma sürecini kısıtlamaya çalışarak her bir kuruluştaki hizmetleri geliştirmek amacıyla işbirliği yaparlar²²¹.

İyi uygulamalardan biri Emilia Romagna Bölgesindeki Emilia Romagna şiddet karşıtı merkezler ağı tarafından ortaya konmuştur.²²² Buna kadın şiddet mağdurlarını alabilen kamusal ve özel organlar bölge ağlarının oluşturulması ve bunun yanında erkek şiddetini önleme ve bununla mücadeleye ve mağdurların korunması ve desteklenmesine yönelik kamu hizmetleri ve etkin faaliyet yöntemlerine erişim noktalarının paylaşılması için faydalı olacak özel bölge anlaşmalarının yapılması dahildir. Bunlar tüm bölgesel kaynaklar ağının bir parçasıdır: kurumsal, sosyal hizmetler, sağlık ve sosyal sağlık (aile danışmanlığı, acil yardım, hastaneler ve bölgesel kadın hastalıkları ve doğum klinikleri, aile merkezleri, sosyal hizmet masaları, yabancı uyruklulara yönelik hizmet merkezleri, doktorlar, pediatri uzmanları ve diğer sorumlu taraflar) ile özellikle bölgesel kadın sığınakları ağını idare eden kadın dernekleriyle ilgili üçüncü sektör. Yıllar geçtikçe, merkezler sığınaklar, şiddetten kurtulma ve şiddeti önleme yolları alanında toplumsal cinsiyet perspektifinden çalışan ve kadınlara özel belli hizmetler sunan önemli bir uzmanlık alanı geliştirmiştir. Şiddete karşı çıkmak ve mağdurlara daha iyi bir hizmet standardı sunmaya yönelik temel stratejinin, şiddetin tekrarlanmasını önlemeyi ve karışıklık ve gecikmeleri ortadan kaldırmayı hedefleyen kamu / özel sektör ağına yol açtığı kabul edilmektedir.²²³

Birçok İtalyan şehrinde Eşit Fırsatlar Departmanı tarafından teşvik edilen bir kent projesinde ağ oluşturma sürecinden de faydalanılmaktadır. “Kentli-İtalya’ şehirleri Şiddet Karşıtı Ağı” “iyi uygulama” örnekleri arasında belirtilmektedir. Ağın sadece kadına yönelik şiddet olgusunu ve vatandaşlar ve uygulayıcılar arasındaki algıyı anlamak için faydalı verileri toplama kabiliyeti ile sınırlı kalmayıp, geliştirilen metodoloji de bu verilerin toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadele eden diğer ağlarla paylaşılmasına olanak sağlamaktadır. Proje Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı, Eşit Fırsatlar Departmanı, Avrupa Komisyonu ve sekiz İtalyan şehri ortaklığında geliştirilmiştir: Venedik, Roma, Napoli, Foggia, Lecce, Reggio Calabria, Palermo ve Katanya²²⁴.

İspanya:

Barcelona Belediyesi “Dikkat, Toparlanma ve Karşılama Hizmeti” (SARA) (“Servei d’Atenció, Recuperació i Acol·lida”, SARA) 2013 yılında geliştirilmiştir ve devam

²²¹ Basaglia, A. et al (2006). Il silenzio e le parole II Rapporto nazionale Rete Antiviolenza tra le città Urban-Italia. Dipartimento per i Diritti e le Pari Opportunità.
http://www.retepariopportunita.it/rete_pari_opportunita/userfiles/publicazioni/rapporto_urban_06.pdf

²²² http://www.direcontrolaviolenza.it/wp-content/uploads/2014/03/ANCI_DIRE_LINEE_GUIDA_ASSISTENTI_SOCIALI.pdf

²²³ <http://sociale.regione.emilia-romagna.it/famiglie/temi/violenzalindeguidarevWEb.pdf>

²²⁴ Basaglia et al, 2006, s.15-17.

etmektedir. Barcelona Kent Konseyi tarafından geliştirilmiştir. Kadınlar, çocuklar, kız ve erkekler ile çevrelerindeki şiddetten doğrudan etkilenen kişiler dahil olmak üzere toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurlarına sunulan randevusuz destek hizmetinden oluşur. Uzmanlar ve mağdurlara yakın kişilere yönelik tavsiyeler de sunulur. Tüm mağdurlara yönelik bir başvuru yolu olarak kadınların kolay ulaşabilmesi ve acil durumlar ile uzun vadeli toparlanma süreçlerini bütünleştiren kapsamlı bir hizmet olmasından dolayı "iyi bir uygulama" olarak kabul edilebilir. Uzman ekipleri çok disiplinli bir profile sahiptir.²²⁵

"Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Vakalarını Önleme ve Mağdur Destek Kaynakları Ağı" (WRAP) ("Web de recursos de apoyo y prevención ante casos de violencia de género") 2012 yılında geliştirilmiş olup halen faaliyet göstermektedir. İspanya, Sağlık Bakanlığı, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Delegasyonu tarafından finanse edilmektedir. Kapsamlı bir veritabanı ile kaynakların bölgesel olarak izlenebilmesini sağlayan bir İspanya haritasına sahiptir. Kaynaklar kategoriye göre de izlenebilmektedir: danışmanlık ve bilgilendirme hizmetleri; kadın dernekleri; polis yardımı; toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle ilgili yargılar ; hukuki değerlendirme; STÖ'ler. İsim, bölge, özellikler vb. konusunda bilgi vererek veritabanına yeni bir kaynak ekleme olanağı da mevcuttur. İspanya'nın bütününe ait kapsamlı ve etkileşimli bir haritalandırma veri tabanı sunduğu için "iyi bir uygulama" olarak kabul edilebilir.²²⁶

"Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı Koordineli Eylem Çerçevesi Protokolü" ("Protocol marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista") 200 yılında başlamış olup halen devam etmektedir. İspanya, Katalonya, Katalan Kadın Enstitüsü tarafından finanse edilmektedir. Protokol Katalonya'da toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadele konusunda çok miktarda sorudan oluşmaktadır: bölgede aile için şiddete karşı bulunan yasal çerçeve; bölgede aile içi şiddet karşıtı politikaların koordinasyonu, izlenme ve değerlendirilmesine ilişkin mevcut araçlar; aile içi şiddetin kökenine ilişkin kavramsal çerçeve; protokolün ayrıntılarıyla hazırlanmasında yer alan ilkeler, tanım, hedef ve aşamalar; müdahaleye yönelik bölgesel prosedürlerin yapılandırılması ve her bir idari bölümün oynadığı rol; aile içi şiddete verilen farklı yanıtların hizmet standartları (toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı sunulan genel ve özel hizmetler); ve bunların nihai bir sentezi. Katalonya'da şiddete karşı koordineli ve küresel bir tepki geliştirilmesine yönelik kapsamlı ve detaylı bir belge olduğu ve mağdurlara sunulan hizmetlerin kalitesini arttırdığı için "iyi bir uygulama" olarak kabul edilebilir. Protokolde söz edilen hedefler şöyledir: protokol çerçevesinin uyarlanabilirliğine olanak sağlayan minimum performans standartlarının belirlenmesi, her bir bölgenin ihtiyaçları ve potansiyelinin değerlendirilmesi; ortak bir referans modeli olarak ulusal prosedürün tanımlanması; aile içi şiddetin meydana gelebileceği alanlarda spesifik ve uygun müdahale modellerinin teşvik edilmesi; tüm kurumlar ve paydaşlar arasında yeterli bilgi aktarımına olanak sağlayan koordinasyon ve işbirliğine yönelik uygun mekanizmaların oluşturulması, ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadelenin etkinliğini sağlamak için özel bir veri toplama modelinin geliştirilmesi.²²⁷

²²⁵http://w110.bcn.cat/portal/site/Dones/menuitem.de19ba4a7f0fe87b6306809220348a0c/?vgnextoid=488c3919874b3410VgnVCM1000001947900aRCRD&lang=ca_ES

²²⁶ <http://wrap.seigualdad.gob.es> ; <http://eige.europa.eu/content/web-resources-to-support-and-prevention-of-domestic-violence-cases>

²²⁷ http://dones.gencat.cat/ca/temes/violencia_masclista/coordinacio/protocol_marc/ ; <http://eige.europa.eu/content/protocol-framework-for-coordinated-action-against-gender-violence-protocol-marc-per-una-inte>

Türkiye:

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, bir sivil toplum örgütü olarak, şiddet mağdurlarına danışmanlık ve güvenli bir ortam sunmak için çalışmaktadır. Mor Çatı 1990 yılında kurulduğu zamandan bu yana 35.000'in üzerinde kadın ve çocuğa sosyal, adli ve psikolojik danışmanlık sunmuştur. Ayrıca, 379 kadın ve 453 çocuğa sığınak temin etmiştir. Mor Çatı Sığınağında kalma süresi her kadına yeni bir başlangıç yapması için gereken destek sağlanacak şekilde kadının ihtiyaçlarına uygun olarak belirlenmektedir. Ayrıca, cinsiyet ayrımını engellemek için, her yaşta kadının erkek çocukları da sığınağa kabul edilmektedir. Mor Çatı her yaş ve gruptan kadını sığınağına kabul etmektedir. Son ancak aynı derecede önemli bir husus da, sığınaktaki personelin Mor Çatı uzmanları tarafından eğitilmesidir²²⁸. Dolayısıyla, Mor Çatı Sığınağı kalan her bir kişinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde organize edildiğinden, diğer sığınma evleriyle karşılaştırıldığında "iyi bir örnek" oluşturur.

Son olarak KSGM²²⁹ ve Mor Çatı²³⁰ yasal danışmanlığın kadınların şiddetle mücadelesinde en çok talep edilen destek hizmetlerinden biri olduğunu göstermektedir. Kadınlar çoğu zaman faille olan bağlarını sonlandırmak ve koruma emri çıkarılmasını sağlamak için yasal danışmanlık ve ücretsiz adli destek arayışına girmektedir. Bahsedilen mağdur destek hizmetlerinin her ikisi de yasal yardım sağlamaktadır; ancak 2011 yılında bu yana özel olarak bu amaçla hizmet veren bir proje vardır: Gelincik Projesi.

Gelincik Projesi uzun süredir çocuk ve kadın hakları üzerine çalışan Ankara Barosunun deneyimli avukatları tarafından yürütülmektedir. Proje mağdurlara, adli desteği yanı sıra sığınma evleri ve iş bulmaları konusunda da yardımcı olmaktadır. Projenin kadınların her ihtiyaç duyduklarında 7/24 ulaşabilmesi için ücretsiz bir telefon hattı vardır (Gelincik Hattı). Merkeze kendi imkanlarıyla ulaşamayan kadınlar bir kadın avukatın eşlik ettiği özel araç ile evinden alınmaktadır. İlk görüşmenin ardından mağdur adli tıpa sevk edilir. Daha sonra, Ankara Barosu avukatları tarafından gerekli tüm yasal önlemler alınır ve takip edilir. Mağdur, evine geri dönmek istemezse bir sığınağa sevk edilir. Sığınakta boş yer olmaması durumunda, kadınlar geçici bir konuk evi veya otele yerleştirilmektedir. Avukatlar dava sonuçlanana kadar mağdurları destekler. 2014 Mart ayı itibarıyla, Gelincik Hattını 25.000 mağdur aramış ve 2.923 kadın Gelincik Merkezine şahsen başvurmuştur. Merkez tarafından 2.418 avukat tayin edilirken, 520 kadın sığınma evlerine yerleştirilmiş, 210 kadının ise psikolojik destek alması sağlanmıştır. Gelincik Merkezi 40 uzman ve 350 gönüllü avukat ile çalışmaktadır²³¹. Gelincik Projesi kadınları tüm yasal süreç boyunca desteklediği ve aynı zamanda sığınma evi bulmalarına yardımcı olarak korunmalarını üstlendiği için yasal destek mekanizmalarına iyi bir örnektir.

²²⁸ Mor Çatı (2015). 2014 Yılı Faaliyet Raporu, İstanbul.

²²⁹ KSGM (2014)

²³⁰ Mor Çatı (2015).

²³¹ Ankara Barosu (2014). Gelincik Projesi 3 Yaşında, Aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: <http://www.ankarabarusu.org.tr/Arkasayfa.aspx?S=HaberTop10Img/haber1339>

Ek 7: Farkındalık Yaratma Kampanyaları

Farkındalık Yaratma

"Farkındalık yaratma aşağıdaki amaçların hedeflendiği belli başlı önleme stratejilerinin temel bileşenidir: Kamuoyunda aile içi şiddeti normalleştiren ve hoş gören tutum, davranış ve inançların değiştirilmesi. Kadın ve erkeğin istismar içeren ilişkilerin mağduru veya faili olmasının engellenmesi ve özellikle mağdur ve failer olmak üzere daha geniş kapsamda halkın bu sorunla mücadele etmek için başvurulabilecek kaynaklar hakkında bilgilendirilmesi. Farkındalık yaratma kampanyaları özellikle kamuoyu için bilgi aktarımında bulunmanın en verimli ve etkili yolu olarak kabul edilir. Bu kampanyalar ile aile içi şiddetin özel bir mesele değil kabul edilemez bir insan hakları ihlali olduğu gerçeği vurgulanarak yukarıda bahsedilen tüm hedeflere ulaşılabilir. Farkındalık yaratma iki yönlü bir süreçtir: karşılıklı anlayışı arttırmak için iletişim ve bilgi alışverişini güçlendirme ve tutum ve davranışlarda gerekli değişikliği gerçekleştirmek amacıyla topluluklar ve tüm toplumu harekete geçirme. EIGE: Study on 'Collection of methods, tools and good practices in the field of domestic violence (area D of Beijing Platform for Action)'

İtalya

İtalya'da mevcut farkındalık yaratma kampanyası "Şiddeti Tanı" adlı kampanyadır. 25 Kasım 2014 tarihinde, BM tarafından düzenlenen Uluslararası Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü etkinliğinde, "Şiddeti Tanı" kampanyası Konsey Başkanlığında Eşit Fırsatlar Departmanı tarafından benimsenmiştir. Kampanya her zaman bu tür konularda girişimde bulunan bir grup uzman tarafından ücretsiz olarak üstlenilmiştir. Kampanya ile Internet üzerinden viral mesajlaşmaya odaklanılması hedeflenmiştir²³².

"Şiddeti Tanı" kampanyası öncüleri farklı kadın ve erkeklerden oluşan dört çift olan dört farklı konu başlığından oluşur. Ancak, erkeğin yüzü karartılmış, büyük bir siyah dikkörtgenle tanınmaz hale getirilmiş olup, buradan her kadına yönelik yapılan bir daveti okuyabiliriz: "Şiddetin birçok yüzü vardır. Onu nasıl durduracağınızı öğrenin". Buradan çıkarılacak anlam açıktır: kadınlar çoğu zaman takmak zorunda bırakıldıkları zorla kabullenme ve razı olma maskesini çıkarmak ve şiddet gösteren eşlerinin sahte korumacı kollarından uzaklaşmak için gerekli cesareti bulmalıdır. Bu, yakınınızda olan bitene daha açık bir biçimde bakmanız için yapılan bir davettir. Her bir görsel farklı başlıklarla sunulmuştur. Amaç şiddetin nasıl önleneceği ve ilk belirtilerine nasıl teki verileceği konusunda doğru tavsiyeyi sunmaktır. Bu başlıklar şöyledir: "Size kötü muamelede bulunan bir erkeği değiştirmenin tek bir yolu vardır. O da erkek arkadaşınızı değiştirmek"; "Şiddete başvuran bir erkekle evlenmeyin. Çocuklarınız çok hızlı öğrenir"; "Şiddete başvuran bir erkek sevginizi hak etmiyor. Onun hak ettiği şey şikayetçi olmanız"; "Tokatlar tokatlıyor. Onları sevginin yerine koymak size zarar verir"²³³.

2009 yılında Eşit Fırsatlar Bakanlığı kadına yönelik şiddete karşı "Kadına Saygı, Dünyaya Saygı: kadın dünyasının saflığını simgeleyen bir beyaz gül zaman geçtikçe, kadına yönelik şiddetin karanlık belasıyla zehirlenerek siyahlaşır. Korku veya utançtan geriye kalan gizli ve sessiz bir acı" başlıklı bir kampanya başlatmıştır²³⁴.

²³² <http://www.pariopportunita.gov.it>

²³³ A.G.E.

²³⁴ A.G.E.

“Şiddeti Tanıyın” ve “Kadına Saygı, Dünyaya Saygı” adlı kampanyalar Eşit Fırsatlar Bakanlığı tarafından desteklenmiştir.

2014 yılında, bir giyim firması olan ‘United Colors of Benetton’ kadına yönelik şiddetle ilgili bir kampanya yürütmüştür. Bir grup erkek tarafından atılan çiçek yapraklarıyla ‘taşlanan’ bir kadın: bu güçlü ve şaşırtıcı sembolik görsele sahip yeni United Colors of Benetton kampanyası BM Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü sebebiyle BM Kadın Biriminin (BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi) desteğiyle gerçekleştirilmiştir. Kampanyada, kadınların artık acı, ıstırap çekmek veya hayatlarıyla bedel ödemek zorunda olmadıklarını; eşleri, erkekler, din veya toplumun olmalarını istediği kişi değil kendileri olma tercihine sahip olduklarını dünyaya hatırlatarak ayrımcılık ve güç istismarının her türüne "dur" demek için çiçek klişesi bambaşka bir şekilde kullanılmıştır. Fabrica tarafından tasarlanan ve üretilen United Colors of Benetton'a ait kampanyanın hedefi dünyada tanınma, farklılıklara saygı ve gerçek anlamda eşitliğe dayalı bir kültür yaratmak için kızlar ve erkeklerin eğitilmesiyle başlayarak, kadının ve şiddeti önleme programlarının desteklenmesi açısından sistematik girişimlere duyulan ihtiyaç konusunda farkındalık yaratmaktır. Kampanya kadını ve erkeği bir araya, yan yana, getirerek düşünme ve harekete geçme konusundaki acil gerekliliği vurgulamanın bir yoludur.²³⁵

İspanya

Mevcut durumda, devlet kurumları tarafından teşvik edilen “Hay Salida” (Bir çıkış yolu var)²³⁶ adlı ulusal düzeyde bir farkındalık yaratma kampanyası vardır; kampanya Sağlık, Sosyal Hizmetler ve Eşitlik Bakanlığına aittir. İstismarın ilk belirtileri tespit etmek ve siber zorbalığı önlemek amacıyla gençler ve ergenlik çağındaki çocukları hedef alan toplumsal cinsiyete dayalı şiddet karşıtı faaliyet gösteren bir kampanyadır. "Hakimiyet kurma ve kontrol altına almanın sevgiyle hiçbir ilgisi yoktur" mesajını vermek için "Anlatın" sloganını kullanmıştır. Toplumsal cinsiyete dayalı Şiddetten sorumlu Devlet Kurumunun yaptığı son çalışmalara göre yeni teknolojiler yoluyla taciz, gençler arasında bir istismar biçimi olarak aşağılayıcı ve tehditkar mesajlar göndermenin giderek daha yaygın bir yolu haline gelmektedir. Kampanyada, fonda failerin sıkça kullandığı cümlelerin seslendirildiği ve ünlü İspanyol oyuncuların istismara uğruyormuş gibi hareket ve mimiklerinin görüntülendiği bir bölüm de vardır.

Katalan Kadın Enstitüsü 2014 Ocak ayında ergenlik çağındaki gençleri istismar içeren ilişkilerini bitirmeye teşvik eden “Sevgi acıtmaz”²³⁷ adlı bir kampanya başlatmıştır. Ergenlik çağındaki gençlerin internet üzerinden olanlar da dahil istismar içeren ilişkileri fark etmesine yardımcı olmak amacıyla "Sevgi acıtmaz! Sevginizi şiddet olmadan yaşayın" ve "Siber tacizi anlamanın yolları" adı altında materyaller derlenmiştir. Öğretmenler ve ergenlik çağındaki gençlerle çalışan diğer uzmanların hedef alındığı bazı materyaller de yayınlanmıştır.

Katalan Kadın Enstitüsü 2014 Kasım ayında "Kadına yönelik şiddet uygulayanlar suç ortaklarına ihtiyaç duyar. Onlara sırtınızı dönün!" yeni bir sosyal farkındalık²³⁸

²³⁵ http://www.huffingtonpost.it/2014/11/24/benetton-campagna-contro-violenza-donne_n_6211450.html

²³⁶ <http://www.msssi.gob.es/campannas/campanas12/haySalida.htm>

²³⁷ http://dones.gencat.cat/ca/temes/violencia_masclista/prevencio_sensibilitzacio/estimar_no_fa_mal/

²³⁸ http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/277556/ca/linstitut-catala-dones-endeaga-campanya-promou-rebuig-social-violencia-masclista.do

kampanyası başlatmış, vücudunda "Sırtınızı dönün!" mesajı yazılı kişilerin kameraya sırtını döndüğü görüntülere yer verilmiştir.

Diğer programlar:

"Kötü muameleyi durdurun" farkındalık yaratma materyalleri ("Talla amb els mals rotllos")

Süre: 2005-2006

Destekleyici: Katalan Kadın Enstitüsü

Kısa açıklama: Kötü Muameleyi Durdurun programı ergenlik çağı ve genç insanların yakınlık kurduğu ilişkilerde cinsiyetçi şiddeti önlemeye yönelik birden çok farkındalık yaratma ve eğitim faaliyetinden oluşan kapsamlı bir program olmuştur. Program yaşadıkları topluluklarda bulunan toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti önleme kuruluşlarından haberdar olmaları için gençlere (17-29 yaş) yönelik eğitimler ve TV, reklam, poster ve bildirilerden oluşan bir farkındalık yaratma kampanyası içermektedir.

En iyi uygulama olarak kabul edilmesinin nedeni nedir?

Kampanya genç insanların konuştuğu dil ile bağlantı kurmakta ve ergenlik çağındaki gençler arasında kurulan yakın ilişkilere dair olumlu bir tablo sunmaktadır.

TV reklamlarına örnek olarak: <https://www.youtube.com/watch?v=JlJOrGumjQI>

Bildiri: http://www.educacionenvalores.org/IMG/pdf/material_talla-2.pdf

Eğitimlerle ilgili daha fazla bilgi: <http://eige.europa.eu/content/break-the-mistreatment-programme-talla-amb-els-mals-rotllos>

"Saldırganlara Sıfır Hoşgörü"

Süre: 2008

Destekleyici: İspanya Eşitlik Bakanlığı

Kısa açıklama: Biri mağdurun bakış açısı, diğer mağdurun çocuklarının bakış açısı ve sonuncu da saldırganın bir grup tanıdığına bakış açısına ait üç reklamda oluşan eş/partner tarafından uygulanan şiddet karşıtı ulusal kampanya. Reklamlar televizyon, radyo, gazete ve İnternet üzerinden yayınlanmıştır.

En iyi uygulama olarak kabul edilmesinin nedeni nedir?

Kampanya da üç farklı kitle hedef alınmıştır. Erkekler ve kadınların hedef alındığı reklamlar özellikle değerlidir. Kadına yönelik reklamlarda kadın yeniden mağdurlaştırılmamakta, aksine olumlu bir imaj çizilmektedir.

Web sitesi: <http://www.msssi.gob.es/campannas/campanas08/tolerancia0.htm#actua>

"Kuzeyin Kadınları, Güneyin Kadınları"

Süre: 2012-devam ediyor

Destekleyici: Katalan Kadın Enstitüsü

Kısa açıklama: Beş adet video ve beş grafik animasyondan oluşan ve içinde yaşadıkları deneyimler ve tanık ifadeleri yoluyla toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmuş farklı ülkelerden göçmen kadınlar yer almaktadır.

Amaç ve hedefler: Materyal toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi ve farklı şekilde dışavurumlarının tespit edilmesini etkileyecek gruplarda çalışan uzmanlara yönelik bir araç oluşturmaktadır. Animasyon, görsel ve videolardan oluşan multimedya materyal grup düzeyinde dinamik katılıma olanak sağlamakta ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin farklı yönlerini vurgulamaktadır.

En iyi uygulama olarak kabul edilmesinin nedeni nedir?

İnteraktif bir araç olup, dünyanın farklı bölgelerinden farklı kadınların seslerini bir araya getirmektedir.

Türkiye

Halen devlet kurumları ve STÖ'ler tarafından yürütülmekte olan ulusal düzeyde birtakım bilinçlendirme kampanyaları mevcuttur.

Dur Diyelim: Kampanya 2015 Şubat ayında Özgecan Aslan'ın vahşice katledilmesinin hemen ardından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından başlatılmıştır. Kampanyanın sloganı " Kadına yönelik şiddete ortak olmayacağız, seyirci kalmayacağız, üzerimize düşen görevi yapmak üzere; Kararlıyız, biz de varız" şeklindedir. Siyasetçiler, ünlüler ve kamuya mal olmuş kişilerin konuyla ilgili destekleyici videolarını paylaşmasını sağlamak için kampanya web sitesi (<http://durdиейelim.com>) oluşturulmuştur. Kampanya aynı zamanda Facebook'da bir sayfa olarak başlayıp, Twitter'da #durdиейelim etiketi ile yer alıp, Vimeo üzerinden videolar paylaşılarak sosyal medyada da destek bulmuştur. Son olarak, siyasetçiler ve ünlülerin videolarından oluşan bir kolaj farklı TV kanallarında gösterilmiştir. Kampanyanın amacı kadına yönelik şiddetle mücadele kampanyalarının arkasındaki devlet desteğini göstermek ve hükümetin tedbirler alma konusundaki kararlılığını ortaya koymaktır. Kampanya, sosyal medya ve televizyondan faydalandığı için toplumun neredeyse tüm kesimlerine ulaşmayı başararak, alanının en kapsamlı ve geniş çaplı kampanyası haline gelmiştir.

"Önce Adam Ol!" (Önce Adam Ol!): Kampanya Kadın ve Demokrasi Derneği (KADEM) tarafından Derneğin 2014 yılında ev sahipliği yaptığı 25 Kasım Uluslararası Kadına yönelik Şiddet Günü 25'inci yıldönümü nedeniyle organize edilmiştir. Örgüt Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın kızı, Sümeyye Erdoğan tarafından kurulmuştur. Dernek hükümet ve devlet kurumlarıyla yakın ilişki içerisindedir. Kampanyanın sloganı "kadına el kaldıran adam değildir" şeklindedir. Kampanyanın karısını döven bir adamın toplumdaki dışlanışını dramatize eden bir kısa filmi çekilmiştir. Film TV'de yayınlanmakta ve kampanya afişleri kamuya açık alanlarda sergilenmektedir. Kampanya bir kadın örgütü tarafından yürütülen sürekliliğe sahip ulusal bilinçlendirme kampanyalarından görünürlüğü en yüksek olanlar arasındadır²³⁹. (Kısa film ve daha fazlası için, bkz. <http://kadem.org.tr/once-adam-ol-kampanyasi-tanitim-filmi/>)

Aile İçi Şiddete Son: Kampanya Hürriyet gazetesi tarafından başlatılmış ve bir kadın örgütü olan Aralık Derneği, tekstil markası Penti ve CNNTURK tarafından desteklenmiştir. 2015 yılında, Hürriyet kampanyayı yürütmeyi bırakmış ve Türkiye Kadın Dernekleri Konfederasyonuna devretmiştir. Kampanyada aile içi şiddetin her türü ve genç kızların zorla evlendirilmesi - çocuk gelinler - konusunda 2004 yılından bu yana aktif olarak çalışılmaktadır. Kampanyanın amaçları aile içi şiddet konusunda farkındalık yaratmak; sosyal duyarlılık oluşturmak; tutumların değişmesine yardımcı olmak ve konunun ele alındığı siyasi süreçlere katkı sağlamaktır. 2007 yılında, kampanyanın bir parçası olarak, kadına yönelik şiddet mağdurlarına anında danışmanlık sunulmasına yönelik bir yardım hattı uygulamaya konmuştur. Yardım hattını 2007 yılından bu yana 42.240 mağdur kullanmış ve 15.674 kadına yönelik şiddet mağduruna yardım edilmiştir. Kampanya, ulusal bilinçlendirme dışında, anında önlemler alınması ve kadına yönelik şiddet mağdurlarına fiziksel olarak yardım edilmesi bakımından da önemlidir. Ayrıca, Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda en uzun süreli kampanyalardan biridir. (Daha fazla bilgi için lütfen şu adrese başvurun <http://aileicisiddeteson.com>).

²³⁹ Bu kampanyada toplumun geniş bir kesimine ulaşmak için medya etkili bir şekilde kullanıldığında, kampanya çalışma kapsamına alınmıştır. Ancak, kampanyanın maskülen hitap şekline dolaylı olarak kadın örgütleri ve kadın hakları savunucusu gazeteciler tarafından eleştirildiğini belirtmekte fayda vardır. Daha fazla bilgi için bkz. http://t24.com.tr/yazarlar/yilmaz-murat-bilican/adam-olma-degerleriyle-kadini-korumak,10715___, <http://erktolia.org/once-adam-olmana-gerek-yok-siddet-uygulama-yeter/>

Şiddete Son Platformu: Platform Türk Ceza Kanununda yapılan değişikliklerin izlenmesini sağlamak için 270 kadın ve LGBT derneğini bir araya getirmiştir. Platform 2011 yılından bu yana aktiftir. Konuyla ilgili gösteriler düzenlemekte ve bildirimler yayınlamaktadır. Platformun esas iddiası bazı vakalar için cezalarda anlamlı düzeyde ağırlaştırmalar uygulanmış olsa da, kadına yönelik şiddet vakalarında herhangi bir değişiklik yapılmadığı yönündedir. Türk Ceza Kanunundaki değişikliklerin henüz son şekli verilmemiştir, ancak Platform Türkiye'deki hukuki uygulamalar veya kadına yönelik şiddet vakaları ile ilgili tartışmalar olduğu anda eylemlerini sürdürmeye devam etmektedir. Platform ve eylemleri, çok sayıda Sivil Toplum Örgütünü bir araya getirmesi bakımından önemlidir. Ayrıca, hukuki açıdan eksikliklere dikkat çekmekte ve kadınların hukuki taleplerini dile getirmektedir. (Platformun eylemleriyle ilgili gelişmelerin listesi için, bkz. <http://www.bianet.org/konu/siddete-son-platformu>).